

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 20 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépíróadalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése szeptember végén lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál sziveskedjenek minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

„Hivatalnok-minisztérium.”

Budapest, október 6.

Mind határozottabban lanszirozzák Bécsből a hirt, hogy ha a függetlenségi párt nem adja be a derekát s tovább is ragaszkodik többségi jogaihoz, akkor sem a függetlenségi pártból, sem a volt koalíció tagjaiból nem nevez ki minisztériumot a király, hanem kinevez egy „hivatalnok-minisztériumot”. Sőt már állítólag kész is ennek a hivatalnok-minisztériumnak programja, amelyet Bécsben állapítottak meg, s a mely abban kulminál, hogy a pártok között a békét meg kell teremteni s az ügyeket tovább vinni addig, „mig a pártok kijózanodnak.” Ennek a minisztériumnak „hivatalnok-minisztérium” lesz a neve, de kétségtelen, hogy imparlamentáris minisztérium lesz, mert nemcsak, hogy nem a parlamenti többségből fogja a király kinevezni, hanem még a kisebbségből sem, hanem olyan elemekből, akik a jelenlegi parlamenten kívül vannak.

Hogy a magyar alkotmány nem ismer hivatalnokminisztériumot, az annyira köztudomású, hogy azt bizonyítani sem tartjuk szükségesnek. A királynak, elismerjük, joga van bárkit kinevezni miniszterelnökké, de ennek és kabinetjének első kötelessége megszerezni a parlament többségének bizalmát. Ha tehát most a király egy ugynevezett hivatalnokminisztériumot nevez ki a parlamenten kívül álló politikusokból, ezek sem mentesíthetők az alól a kötelezettség alól, hogy a parlamenti többségnek bizalmát és támogatását megszerezzék.

Erre azonban nagyon kevés most a kilátás. Kevés pedig azért, mert attól a pillanattól kezdve, hogy a király úgy Wekerlének, mint Kossuthnak kibontakozási tervét visszautasította, nyilvánvaló, hogy az ügyvezető kormány az alkotmánypárttal is, a függetlenségi párttal is szembe fog helyezkedni. Nem lesz ugyanis hajlandó azokat a feltételeket megvalósítani, amelyek ez a két párt mint conditio sine qua nont állított fel s ezeknek a feltételeknek teljesítése nélkül követeli a parlamenttől a bécsi program végrehajtását.

A hivatalnok-minisztériumnak tehát előreláthatólag nem lesz számbavehető pártja a parlamentben. Ettől a pillanattól kezdve pedig, ha nem akar nyiltan

alkotmányellenes lenni, nem tehet mást, mint hogy a parlamentet feloszlatja, s egy új választásban igyekszik a maga számára többséget szerezni.

De erre is kevés a remény. Néhány nappal ezelőtt már a bécsi lapok nyíltan megírták, hogy a király nem fogja egyelőre a magyar parlamentet feloszlatni, mert a mai helyzetet nem tartja kedvezőnek arra, hogy a bécsi politika számára hívek legyenek szerezhetők. Az új hivatalnok-kormány tehát ezzel a parlamenttel dolgozni nem tud, új parlamentet választani nem mer, tehát nyilvánvalóan nem fog mást tenni, mint hogy a parlamentet elnémitja, elnapolja, s parlament nélkül igyekszik „tovább vinni az ügyeket”.

Ez pedig nem volna egyéb, mint a régi Fejérváry-kormány tradícióinak ujja-élesztése. A Fejérváry-kormány is a béke olajágával jött, s a legvadabb abszolutizmusba fuladt, mikor annak tudatára ébredt, hogy a nemzet kétségtelen tényekkel szemben nem hajlandó a szép, de álnok szavaknak hinni. Az új hivatalnok-minisztérium is a béke olajágát rövid idő múlva kancsuka gyanánt fogja használni akarni, mihelyt átlátja, hogy a nemzeti akarat ellen kormányoznia nem lehet.

S hiába igyekeznek majd a legszebb kísérőlevéllel Bécsből ellátni az új hivatalnok-minisztériumot, kétségtelen, hogy

Akik bucsuznak.

Írta: Belle Pál.

(Utánnymás tilos.)

Kabó körül zugott, harsogott az élet. A ciprusok között melegfényű napfoltok csapódtak reszkető léptei elé, a sós levegő körülcsókolta sovány, szintelen arcát s a tenger hullámai lágy saltókkal vágódtak vissza az alacsony parttól. Leült s az öblös, fehér padon óvatosan nyújtózott végig. Fáradt volt. Minden tagja fájt s a mellét, mintha súlyos ólomöklök döngötnék. Halkan, fojtva köhögött, aztán végigtörölte a homlokát és csendes, kontempláló merengéssel nézett maga elé.

Előtte fel s alá hullámzott a tömeg: kacagó arcu asszonyok, gondtalanul udvarló férfiak, erősek, egészségesek, szépek. Kabó ordítani, sirni szeretett volna a keserűségtől. Az emberek rálopott tekintetéből sugárzott a szánalom és ő olyasmit érzett, mintha az élet, az egészség tüntetve vonulna el előtte, hogy gunyolja az ő elhagyott, magányos nyomorúságát. Mohó tekintettel kutatótt a sokaságban, hogy kinézzen egy sápadt arcot, egy megtört testet, valakit, akiben hasonló érzelmek lázonganak, mint ő benne, akit maga niellé vonhasson, s akivel együtt káromolhassák megrontott, összezúzott, halálra ítélt életüket. Érezte, hogy szüksége van valakire, hogy ne legyen egyedül, valakire, aki olyan beteg, mint ő, aki osztani tudna a keserűségében s akibe belekapaszkodhatna, mielőtt eltávozik ebből a szép, napsugaras, meleg életből.

Senki... A partra halkan rászállott az alkony. A tenger tükrét halvány viola-kék olvasztotta egybe a levegővel s a ciprusok sötét, barnás szilhouettékké folytak össze. Las-

san elszédtek a sétálók is, mintha az alkony észrevétlenül magába olvasztaná őket. Messziről, mint valami óriási szordinán el-elhallatszott még a távozók zszibongása, a szellő még feléje sodorta az elhaló kacagás hangfoszlányait s az alkonyi levegőn átsűrődő zeneszó bágyadt akkordjait is elsóhajította még hozzá. Aztán csend. Csak a hullámok játszottak a parton, csak a melle zihált...

— Jobb is, hogy meg kell halnom, — gondolta Kabó. Nehézkesen feltápáskodott a padról, kinyújtózott és lassu, bizonytalan léptekkel nekivágott a fasornak, a „hotel” elé.

* * *

— Már felmegy?

Kabó hátrakapta a fejét és megemelte a kalapját.

— Csokolom a kezét. Felmegyek. Mit csináljak?

— Még csak hét óra...

— Mindegy.

— Mit csinál soupé-ig?

— Semmit. Lefekszem. Olvasok. Gondolkozom. Majd csak megölöm ezt az órát is. Amíg engem nem ölnek meg az órák. Az a néhány, ami még van. Sok ugy sincsen már.

Az asszony hallgatott, a tenger felé nézett és csak lopva, féltékintettel kereste a férfi arcát. Később azt mondta:

— Kísérjen le a parthoz. Ott a fiam, kagylókat keres. Aztán együtt megyünk fel. Jöjjen.

Letértek egy mellékutra. A lejtőn szóltanul mentek egymás mellett.

Amikor a tisztásra értek megkérdezte az asszony:

— Miért olyan szomorú, Kabó?

A hangja meleg volt, de fátyolozott.

Kabó érezte, hogy nagyon őszintén kell felelnie. Maga sem tudta miért.

— Sohasem vagyok más — mondta aztán. Kétségbeesnék, ha jó kedvem lenne. A szomorúságban van minden reményem. Tudom, hogy végem van, hogy nincs mentés a számomra, de amíg szomorkodom, addig — úgy érzem — van egy kis erőm az élethez. Hogy miért szomorkodom? Mert szeretnék élni! És én azt hiszem, amíg élni szeretünk, addig tudunk is élni. De meddig szeretünk? ... Ezért vagyok én szomorú. Ha én egyszer jókedvű leszek — meglátja! — akkor elvesztem.

Az asszony kacagott. Finoman, fojtva, a fogai között.

— Milyen különös maga, Kabó! Nem hipochondriás egy kicsit? No, egy nagyon kicsit?!

Kabó tagadólag rázta a fejét.

— Amikor alkonyodik, akkor sem?

— Soha!

— Látja, — mondta az asszony — én két életért remégek és egy harmadikat gyászolok.

Kabó csak most vette észre, hogy az asszony talpig feketében van.

— Tavaly télen halt meg a férjem. Fial volt és meg kellett hálnia. Vele gyorsan végeztek az apró gyilkosok milliárdjai. De sohasem féltette magát. Nem hitt a halálban. Engem féltett csak és a fiát. A fiamat. Szegény, tudta, hogy mi is elvesztünk. Én is tudom... és én sem magamért félek. Csak a fiamért. Mi lesz vele? Ki fogja ápolni őt, ha én is elmegyek? Pedig szüksége lesz rá. Tudom, érzem, hogy szüksége lesz rá.

a nemzet ezt a második darabont-kormányának tekinti, s hogy vele szemben ép olyan rezisztenciával fog viselkedni, mint viselkedett annak idején a Fejérváry-kormány ellen.

Mert Bécsben bárhogy mesterkednek is, a nemzet ragaszkodni fog a hivatalnok-minisztériummal szemben is kétségtelen jogaihoz, mint ahogy a Fejérváry-kormányval szemben ragaszkodott. S ha erre a nyílt abszolutizmus lesz a válasz, ennek árát nem a magyar nemzet, hanem Ausztria fogja megadni. Mert nem éppen a legrosszabb tanulság az, ha a mostani alkotmányosdi játék végre teljes meztelenségben fog a nemzet előtt állni. Akkor legalább a lojalitástól csepegő magyar nemzet végre kétségteletlenül megtudja, hogy mennyit érnek a szentesített törvények, s hogy a mai garanciák helyett újakat kell teremtenie, hacsak azt nem akarja, hogy Bécsben minden egyes alkalommal felfüggeszsek az alkotmányát, ha nem engedi azt Ausztria érdekében kijátszani és illuzóriussá tenni.

Budapest, október 6.

Báró Rauch Pál Bécsben. Bécsből jelentik, hogy báró Rauch Pál horvát bán ma reggel Budapestre odaérkezett. Báró Rauch ma megbeszéléseket folytatott gróf Aehrenthalal. Rauchot a király holnap kihallgatáson fogadják. A bán, akinek már hosszabb idő óta nem volt alkalma arra, hogy a király előtt megjelenjen, a horvátországi helyzet fejlődéséről és a hazaárulási pör lefolyásáról fog a királynak jelentést tenni.

A Reichspost és a mérsékelt románok. A fővárosi sajtó is megemlékezett arról a memorandumról, amelyet a bécsi Reichspost közölt, amely szerint a mérsékelt románok a függetlenségi pártnak ajánlják fel szolgálataikat és pénzügyi támogatást kérnek. Dr. Babes Emil, a mozgalom kezdeményezője nyomban tiltakozott a ráfogás ellen, kijelentvén, hogy erről a gyanus memorandumról csak a

Kabó vigasztalni igyekezett az asszonyt, aki elhárította a szavait:

— Hagyja — mondta — én látom az éjszakáit. Szegény, kis fiam . . . A verejtéket a homlokán, az izzó lázrózsákat a sápadt arcán. Én tudom . . . Az én álmatlan, kínos éjszakáim nem csálnak. Mit tegegyek? Tudom: vele megyek én is. Előbb, vagy utóbb. És ez erő ad, ez vigasztal, ha már mésként nem lehet. Legalább amíg él: éljen. Ne sejtsem semmit. Gondolja, hogy az életet adtam neki, pedig . . . Itt elcsuklott a hangja és mintha összeborzadt volna. Kabó gyengéden megfogta a kezét. Az asszony hálásan nézett rá.

— Magának senkije sincs, Kabó? Valaki, aki megkönnyíti a bucsuzást? Akiről tudja, hogy követni fogja magát, vagy akit szívesen követ majd akkor . . . azután . . .? Senkije sincs, akit szeret, aki . . .

Az asszony belezavarodott a gondolatába. Nem tudta befejezni a mondatot.

— Akinek éppen úgy meg vannak számlálva a napjai, mint nekem — egészítette ki Kabó az asszonyt. — Nincs. Senkim sincs. Akim van: egészséges. Nem az én emberem: az életé. Valaha én is az életé voltam. Régen, nagyon régen. Aztán jött a küzdés, a nyomorúság, a jólét, asszonyok . . . Most már az sincs, akiért élhetnék. Eljártam őket, magamat, az életet. Vége. Talán jobb is így. Mindegy!

A tenger felől lelkendezve futott feléjük a fiú. A kezében — kis vászonzsákban — diadalmasan csörgette a kagylókat. Amikor az anyjához ért, átkapta a nyakát és össze-vissza csókolta az arcát. Ölelték egymást, mint a viszontlátók, mint az örökre bucsuzók.

Kabó elfordult.

Soupé-nél egymás mellé kerültek. Az asszony keveset evett, a férfinek sem

bécsi lapból nyert tudomást; a Reichspost azonban továbbra is fenntartván gyanúsításait: Babes felhívta a bécsi lapot, hogy a kérdés tisztázása végett nevezze meg a memorandum szerzőit, illetőleg annak eredetét. A Reichspost tegnapi számában közölte Babes felhívását, a szerző megnevezését taktikai okokból (?) megtagadja. Ezzel a bécsi orgánus titkolózásával eklatáns módon igazolja, hogy memorandum nem egyéb célzatos koholmánynál a mérsékelt románok diszkreditálása végett. Babes határozott fellépésével most már nem az ő pártja, hanem a Reichspost van letelepve.

Wekerle bécsi utja előtt.

— Burián helyett Thallóczy. —

Kmetty Károly a hivatalnok-minisztériumról.

Budapest, október 6.

A képviselőház tehát úgy határozott, hogy egyelőre nem napolja el magát, hanem együtt marad s így módjában lesz — ha nem is kezd vitát a politikai helyzetről — a kibontakozás érdekében megindított tárgyalásokba bármely pillanatban beleszólni. A tárgyalások további folytatása most a királytól függ, aki még mindig nem döntött a kormány lemondása fölött. Kossuth Ferencz szombati kétórás audienciája után, miután publikáltatott, hogy a király még nem döntött, a politikai világ azt várta, hogy a képviselőház keddi ülése után azonnal Wekerle Sándor miniszterelnök járuljon a király elé tudomásul vegye a felség elhatározását. Ezt az audienciát már mára várták, Wekerle azonban nem utazott Bécsbe, mert, mint mondta, még nem kapott meghívót. A király elhatározásának ez a halasztása kétségtelenül összefüggésben van a tegnapi képviselőházi ülés nyomán támadt új helyzettel, amelyet most Bécsben nagyon igyekeznek kihasználni ellenünk. Hogy mennyire tudtak célt érni ezek a törekvések, ki fog derülni holnapután, amikor Wekerle Sándor audienciára megy a királyhoz. Holnap délután utazik Bécsbe.

A király elhatározása tehát még ismeret-

volt étvágya. Nézte nagy, meredt szemmel ezt az asszonyi hőst, aki halálra készült is csak a fiát gondozta, ápolta, etette. Csodálta ezt a rettenthetetlen, képmutató asszonyt, aki végleg leszámolva a maga életével, csak azért élt még, hogy túlélje a fiát, s hogy annak utolsó lehelletéig is hazug meséket mondjon jövő életének szépségeiről. Kabó szeretett volna oda kuszni az asszony lábához, felmerengeni a vértelen szép arcára, elhaigatni sokáig ezeket a vágygyal, lemondással teli szép meséket és hinni bennök vak, gyermekes rajongással. Olyasmit érzett, mintha most, alkony után, megtalálta volna azt, akit nap-sütéskor az esplanade-on kerest. Mintha sok-sok ózont szívott volna a tüdejére, egyszerre megkönnyebbült. Érezte, hogy már nincsen gyedül, hogy már van kisérője, követője, vezetője a nagy, végső utra, a halálbamenés utolsó lépéséinél.

— Mi vagyunk a legönzöbb teremtesek a világon. Mi betegek, gyógyíthatatlanok, — mondta halkan az asszony. Irigyeljük az egészségeseket. Gyűlöljük őket. Nekünk csak a mások szenvedése szerez megnyugvást. Csak ez okoz örömet. Ha úgy és ugyanabban szenvednek, mint mi. Ha ugyanaz vár rájuk, ami miránk vár. Rossz, komisz emberek vagyunk mi, Kabó!

A férfi rábólintott a fejével. Az asszony folytatta:

— Én tudom, hogy maga vonzódik hozzám. Az első napon, amikor itt találkoztunk észre vettem. Tudom . . . de csak azért, mert nekem is mennem kell. Sajnál, igen. Azt is tudom. De rögtön gyűlölné, ha elmúlna az ok, hogy sajnáljon. De hát . . . így vagyok én is. Mindenkiél, magával, sőt — és ezért gyűlölöm magam — még a fiammal is. Erzem, tudom, hogy a gyilkosa vagyok és meg tudnám ölni,

len, de azért a bécsi lapok mind nagyobb határozottsággal állítják, hogy a király parlamenten kívüli kabinet kinevezéséhez fog folyamodni.

Erre a hirre vonatkozólag Kmetty Károly, a közjog kitűnő tanára, munkatársunk előtt nyilatkozott és kifejtette annak közjogi lehetetlenségét. A parlamenten kívüli kormány fejének ujabban báró Burián közös pénzügyminisztert jelölték, különösen amikor híre járt, hogy ma Budapestre érkezik. Talán éppen ezek a hírek okozták, hogy Burián helyett ma Thallóczy osztályfőnök jött Budapestre, hogy a miniszterelnökkel a horvát tartományi szervezet dolgában tanácskozásokat folytasson.

Kmetty Károly a hivatalnok-minisztériumról.

Bécsi hírek következetesen ismétlik, hogy a király valami hivatalnok-minisztériumot fog kinevezni, amelynek az lenne a feladata, hogy a pártok között a békét ismét helyreállítsa és az alkotmányos kibontakozást lehetővé tegye. Politikai munkatársunk ma fölkereste Kmetty Károly orsz. képviselőt, az egyetem kiváló közjogi tanárát és fölkerlte őt, hogy közjogi szempontból nyilatkozzék erről a tervről. A beszélgetés a következőképpen folyt le:

— Ismer-e magyar alkotmányunk hivatalnok-minisztériumot?

— Egészen elemi dolog, hogy a magyar alkotmány jog csak egyféle minisztériumot ismer, t. i.: az 1848: III. t.-cz. értelmében alakítandó független, felelős magyar minisztériumot. Hivatalnok-minisztérium, vagy bármi néven nevezendő más minisztérium ennek az országnak kormányzata élén nem állhat, a miniszteriális hatáskört nem gyakorolhatja, magától értetődőleg még az ellenjegyzést sem teljesítheti. Jogi jellege szerint az őfelsége által kinevezendő minisztérium nem lehet más, mint a parlamentnek jogilag és politikailag felelős minisztérium. Éppen úgy van ez itt, mint Angliában.

— Egy kisebbségi kormány elképzelhető-e ezek alapján?

— Parlamenti többséggel nem rendel-

ha — megmenthetném. És, mintha nem is tehetnék másként . . . Mindegy.

Mélyen felsőhajtott és elfordította a fejét. Kabó reszkette nyújtotta ki a karját és egy erőlen csókot szorított az asszony kezére. A szemét elfutotta a könny, s az asszony érezte az ajka remegését. Hallgattak.

Később Kabó vontatva, bátortalanul mondta:

— Magát kerestem. Talán egész életemben magát . . . Ki tudja, ha előbb találom meg? Most szeretném, ha itt maradna mellett. Itt: mindig, örökre. Ha nem hagyna magamra, ha tudnám, hogy velem jön, hogy magával mehetnék . . .

Nem tudta befejezni, amit mondani akart. Reszkető, félig kinyújtott ujjal lemutatott a földre. Szégyelte az ellágyulását, a hangjának vibrálását. Csak később, hallgatás után mert ránézni az asszonyra, akinek ölében a gyermek elaludt.

— Holnap, a reggeli után várjon meg, — mondta aztán az asszony. A hangja különösen meleg volt és bársonyos. Hálás tekintettel nézett a férfi arcába. Együtt megyünk majd az esplanade-ra sülkerezni. Egy kis tiszta levegőt szívn.

— Csak holnap?

— Mással is. Mindig. Ameddig . . . élünk! Kabót mintha taglóval verték volna fejbe.

A vér felfutott az arcába, a halántéka lüktetett és metsző fájdalom nyilallott a mellébe. Köhögött.

Az asszony karjába emelte a gyermekét, felállt és azt mondta:

— Holnap!

— Mindig! Ameddig élünk!

Kabó szenvedélyesen mondta ezt.

Amikor felment a szobájába, jókedvű volt, különös melegség bizsergette a vérért. Táncozni szeretett volna és füttyűrészt.

kező kormány kormányzata képtelenség. Az ilyen kormányzatnak egy kormányzati aktusa lehet csupán és ez vagy az, hogy őfelsége kezébe rögtön teszi tárczáját, vagy pedig rögtön kieszközli a parlament feloszlatását és a nemzetől kéri azt a bizalmat, amelyet a parlament neki megtagad. Időközben, vagyis az új parlament összeüléseig, törvényes kormányzat elismerendő, felelős minisztérium jellegét bírja és minden ténnyéért a legrövidebb idő alatt összeülendő országgyűlésnek teljes jogi felelősséggel tartozik. Jól megjegyzendő, hogy az ilyen minisztérium abban a pillanatban elveszti alkotmányos és törvényes jellegét, amely pillanatban az iránt intézkedik, vagy beleenyugszik abba, hogy az országgyűlés összehívása, illetőleg az egybegyűlt új országgyűlés megalakulása, annak parlamentáris működése halasztassék vagy megakadályozassék.

Milyen lesz a minisztérium állása, ha ismétlenül feloszlatja az országgyűlést?

— Elvileg azt mondhatni, hogy őfelsége ismétlenül hivatkozhatik a nemzetre. Ismételteti kísérletét, hogy a kisebbségi vagy tán parlamenten kívüli minisztérium parlamenten kívüli többségre tegyen szert. Ennek a kísérletezésnek természetesen időhatára az 1867: X. t.-cz.-ben illetőleg a költségvetési jogban van. Az országgyűlést tilalmas időben feloszlató minisztérium alkotmányellenessége világos. Egyáltalában az államkormányzat időszakonként ismétlődő számos nagyjelentőségű tényeihez országgyűlési hozzájárulás kell, úgy, hogy lehetetlen a kormányzatnak és kormányzatnak tömeges jellegét megtartania az országgyűlés huzamos szünetelése esetén.

Olvaszt-e képviselő ur azokat a bécsi híreket, amelyek államtitkárok meghívásáról szólnak?

A bécsi lapok sok hülyeséget bocsátanak közzé, mert nem vesznek fáradságot arra, hogy bepillantassanak alaptörvényeinkbe. Az ő gondolkodásuk az osztrák közjog srófján jár és még inkább a parlamentárizmust kigunyoló saját gyakorlatukon. No meg a császári mindenhatóság eszméjén. A minisztérium vezetésével megbízott államtitkároknak még csak ellenjegyzési joguk sincsen. Valóságos miniszteri kinevezés nélküli államtitkárok kormányzata teljes képtelenség. Ilyen államtitkár-kormányzatot éppen úgy nem ismerünk, amint hogy tulajdonképpen közjogi nonszensz egy tárgyaló, alkudozó minisztérium kinevezése vagy egy tárgyaló homo regius kiküldése, ami pedig, ugyilátszik, már gyakorlatlává válik.

Bécsi rémlátások.

A teljes bizonytalanságban s a válság megoldásának féltékenységében különböző kalandos hírek merülnek fel, amelyeket a „N. Fr. Pr.” a következőleg köti bokrétaiba:

Csak gyanúsítások lehetnek arra nézve, hogy mily fordulatot vesznek a dolgok. A vezető államférfiakat különböző kérdésekkel ostromolták arról, hogy mi fog történni. Valamennyi kérdésre csak válvonogatással és azzal a kijelentéssel felelhettek, hogy maguk sem tudják. Azt hiszik, parlamenten kívüli minisztérium kinevezésére fog kerülni a sor, amelynek megbízatását illetékes helyen bizonyos eshetőségekre számításba vették. A mostani kormány tagjainak is tudomásuk van e lehetőségéről. Ennek a parlamenten kívüli kabinetnek az volna a főfeladata, hogy királyt leirattal elnapoltassa az országgyűlést s aztán egyes pártokkal tárgyalásokba bocsátkozzék, mégis valami kibontakozás létesítésére. Már ma hallani az ilyen kabinetre kizemelt egyének neveit. Az egyik verzió szerint Burján báró közös pénzügyminiszter, aki már a nagy alkotmányválság idején homo regiusként szerepelt, lenne kizemelve a tárgyaló minisztérium élére. E hírből azonban erősen kételkednek. Más oldalról Hoffman Hugó gyalogsági tábornokot a hadügyminisztérium osztályfőnökét emlegetik a király

bizalmi férfiaként. Ezzel szemben felhozzák, hogy Hoffmann tábornok politikai missziójáról ez idő szerint nem lehet szó. Ismét mások tudni vélik, hogy akkép fognak új kormányt alkotni, hogy az államtitkárok a rangban legidősebb államtitkárnak vezetésére alát, aki ez idő szerint Szterényi József, fognak miniszterrel előlépni és így alkotnak kabinetet. De ezt a verziót is kételkedve fogadják. De hát elvégre is találgatásokra vannak az emberek utalva, mert vezető-politikusok körében sincsen semmi értesülés arról, hogy a korona kihez fog fordulni. Különben a tárgyaló minisztérium kilátásait kedvezőtlennek találják és sehol sem hiszik, hogy egy szintelen kabinet elérhetné azt, ami a Wekerle-kormányzatnak, amely a pártvezéreket egyesíti, nem sikerült. Az akadályok, amelyekkel a mai kormány találkozott, általános felfogás szerint még nagyobbak lennének. A Szterényi vezetés alatti hivatalnok-minisztériumról irt több bécsi lap is, így a *Neues Wiener Tagblatt* s a *Neues Wiener Journal* is.

A Vaterland írja: Most már elkerülhetetlen egy új minisztériumnak a kinevezése, amelynek nem lehet más feladata, mint a választó-reform megalkotása és ez idő alatt az állami ügyek vitele. Tehát csak választási reform-minisztériumról van szó, amelynek nem volna más feladata, mint hogy a paktum utolsó pontját végrehajtsa. Ezt a választási reform-minisztériumot első sorban parlamentáris kormányzat tervezik: ez esetben tagjait a koalícióból neveznék ki és így a 48-as és a 67-es pártok ismét együtt maradnának kormányon. Csak ha ez lehetetlennek bizonyulna, akkor kísérelnék meg, hogy parlamenten kívül álló kormányt alakítsanak. Ennek a kormányzatnak azután az lenne az első dolga, hogy az országgyűlést haladéktalanul feloszlassa és új választást rendeljen el. Az új parlamentnek nem volna egyéb feladata, mint a választási reform megalkotása; a reform elkészülte után az országgyűlést ismét feloszlatnák s az új törvény alapján új választást rendelnének el.

Széll Kálmán audienciája.

A budapesti pénzpiacra bankkörökből ma az a hír terjedt el, hogy Széll Kálmán a kabinetirodából meghívást kapott a királyhoz. Állítólag a Jelzálogbank egy nagyobb pénzügyi tranzakció megbeszélését halasztotta el azzal a megokolással, hogy Széll Kálmán a kabinetiroda levele következtében most Bécsbe utazik.

Egy esti lap már azt írta, hogy Széll Kálmán audienciája már ma meg is történt. Illetékes helyről a „Bud. Tud.” utján kijelentik, hogy ez a hír valótlan, amit az a bécsi távirat is megerősít, hogy Zichy Aladár gróf, őfelsége személyekörül miniszter és Széll Kálmán v. b. t. t. ma délben érkeztek csak Bécsbe. Így tehát megtörténhetik, hogy Széll Kálmán audienciája holnap mégis meglesz.

Burián helyett Thallóczy.

Hírül adtuk, hogy függetlenségi politikusok körében beszéltek tegnap, hogy a király báró Burján István közös pénzügyminisztert szemelte volna ki, hogy homo regiusként a magyar pártokkal tanácskozzék és Burján legközelebb Budapestre érkezik. Ez a híresztelés volt az oka annak, hogy Burján budapesti útja teljesen elmarad. Helyette Thallóczy Lajos osztályfőnök érkezett ide ma, hogy Wekerle miniszterelnökkel a boszniai alkotmány dologról tanácskozzék.

A szürke kabinet.

Osztrák politikai körökben a függetlenség párt harcziás határozatára azt a választ emlegetik, hogy a korona gyorsabban fogja a választ megoldani s egy héten belül kinevezi azt az átmeneti szürke minisztériumot, mely első sorban elnapolja a parlamentet s aztán tárgyalásokat kezd a pártokkal. Az osztrák politikai körök azt is hirdetik, hogy amennyiben az átmeneti kabinet tárgyalásai meddők maradnának, a korona igen hamar el fogja magát szánni egy „választójogi minisztérium” kinevezésére, mely azonnal feloszlatván a Házat, választásokat rendel el. Az új országgyűlés tisztán csak a választójogi reform megalkotására szorítkoznék, minden egyéb kérdés kikapcsolásával. Hír szerint az udvar körében az átmeneti minisztérium eszméjénél Láng Lajosra gondolnak, aki

régebben egyszer kereskedelmi miniszter volt s akinek a szabadalvupárt bukása után, mielőtt Fejérváry szerepe kezdődött, egyszer már voltak sánszai az udvarnál.

Az Egyetértés tudósítójának alkalma volt olyan politikussal beszélni, aki Láng Lajos Intenczióit jól ismeri. Ez a politikus a Láng-kombinációról a következőket mondotta:

— Lehet, hogy Bécsben gondolnak Láng Lajosra, de azt meg bizonyosra merem mondani, hogy Láng Lajos nem gondol semmiféle ilyen szerepre. Láng Lajos nem egyszer kijelentette, hogy harcziás kombinációban szerepet nem kér s nem vállal. A maga személyére nézve nincsenek már ambíciói, neki felnőtt fiai vannak és harcziás politikai szerepléssel ezekre kellemetlenséget hozni nem akar és nem is fog.

A volt szabadalvupárt körében is úgy gondolkoznak, hogy amennyiben a korona csakugyan szürke átmeneti kabinetet akarna kinevezni, az exponált szabadalvupárt tagjaira nem gondolhat.

Andrássy utazása.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter holnap birtokára utazik.

Justh Gyula elutazott.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma reggel tornyai birtokára utazott, ahonnan holnap este tér vissza ismét a fővárosba.

A függetlenségi párt értekezlete.

A függetlenségi és 48-as párt holnap, csütörtökön délután 6 órakor Erzsébet-körúti körhelyiségében értekezletet tart, amely alkalommal husz képviselő közül kijelölik azt a három képviselőt, akiket a Ház pénteki ülésén a kivándorlási tanácsba fognak beválasztani. A képviselőház négy tagot választ a kivándorlási tanácsba, a függetlenségi párt azonban egy bizottsági tagságot az alkotmánypártnak engedte át.

Ugyancsak a párt holnapi értekezletén határoznak az egyik alelnöki állás betöltéséről is. Hír szerint gróf Batthyány Tivadart fogják megválasztani, bár szóba került Mérey Lajos, Hoitsy Pál és a függetlenségi párt más kiváló tagjainak jelölése is.

Az alkotmánypárt értekezlete.

Az alkotmány-párt holnap, csütörtökön este 7 órakor értekezletet tart. Ezen az értekezleten a kivándorlási tanácsba választandó tagot jelölik.

Az alkotmány pártkörben ma este rendkívül nagy számmal voltak együtt a párt tagjai. Fent volt gróf Andrássy Gyula, a párt vezére, Szterényi József államtitkár, Pallavicini Ede őgróf és sok képviselő és kültag. Az alkotmánypártkörben Széll Kálmán bécsi audienciájáról semmit sem tudnak.

Gróf Batthyány Tivadar a helyzetről.

Gróf Batthyány Tivadar, a függetlenségi párt alelnöke, a „Zeit” munkatársa előtt a politikai helyzetről a következőket mondotta:

Az egész ország közvéleményén, amint azt mindenki előre megjósolta, nagyfokú izgatottság észlelhető, minthogy a válság, mely hosszú ideig lappangott, most már akuttá változott. A válságból való kibontakozás most már nem késhet sokáig, minthogy az a határidő, amikor a bankkérdést, választói reformot és a költségvetést el kell intézni, nincsen nagyon messze. Ez a körülmény pedig elegendő okot adhat az illetékes tényezőknek arra, hogy a válság megoldását lehetőleg sürgezzék. Mert nem szabad megtörténnie annak, hogy az ország, ezuttal felülről, ex-lex állapotba kergettezzék. Amint azt Holló Lajos néhány nappal ezelőtt a parlamentben igen helyesen megmondotta, a válságból való kibontakozásnak két lehetősége van. Az egyik a többségnek a kormányra való meghívása. A függetlenségi pártól csak azt lehet mondani, hogy tudatában van kötelességének és eddig csak nagyfokú lojalitásáról tett tanúságot. A dinasztia álláspontjáról és a monarchia nagyhatalmi állása érdekében mindenestre kívánatos volna, ha bizonyos illetéktelen elemek nem állnának többé a kibontakozás útjába. Ha azonban még sem akarnák azt az utat választani, amelyre az előbb rámutattam, vagyis nem akarnák a többséget meghívni, akkor már

csak a másik eshetőség marad hátra: az új választásoknak azonnal való kiírása. Mert ha még csak rövid ideig vonakodnak is a választásokat kiírni, akkor már technikailag sem lesz lehetséges, hogy mielőtt még az ex-lex állapot beállása fenyeget, új parlamentet konstruáljanak.

A függetlenségi párt álláspontja szerint éppen most nyugodtan és a legjobb reményekkel tekinthet az új választások elé. En legalább a mostaninál kedvezőbb helyzetet el sem tudok képzelni, minthogy a felülről jövő ellenállás a függetlenségi párt kilátásait jelentékenyen megjavította. Ha azonban nem méltányolják azt az előzékenységet, amelyet eddig minden alkalommal tanúsítottunk, akkor ellenzékbe kergetnek bennünket. Akkor természetesen maguktól elesnek azok a szempontok, amelyekre eddig, mint parlamenti többségnek tekintettel kellett lennünk. Ha feltétlenül akarják, mi készen vagyunk, hogy teljes programunkkal már most lépünk akcióba. Akkor az összes szociális és gazdasági követeléseinket előterjesztjük és a választók nagy tömegére bizzuk annak eldöntését, hogy vajjon a nagy katonai áldozatok, melyeket fölünk követelnek, meghozzuk-e. De a bosnyákkérdés és a nemzeti kérdés is nagyon háladatos téma volna a választási küzdelemben. A választások után azonban sokkal drágább volna a kibontakozás, mint most. Mi vagyunk az okai annak, hogy a választói reform megalkotása ilyen sokáig elhúzódik? Erre egyszerűen csak azzal felelek, hogy a reform előmunkálataiból bennünket eleve kizártak, hiszen a mi pártunkat a belügyminisztériumban s a törvény kodifikálása alkalmával senkiesem képviselte. Különben is mindenki nagyon jól tudja, hogy éppen Kossuth Ferencz a választói jogot mindig sürgette. Azután még a választói jog kiterjesztése egyik sarkalatos pontja programunknak. Hiszen a mi pártunk radikális demokrata párt, mely a nép széles rétegeiben gyökeredzik. Ne akadályozzanak meg bennünket abban, hogy a királynak és nemzetnek adott szavunkat beválthassuk; akkor majd meglesz a választóreform. Követeljük, hogy gazdasági függetlenségünket fokozatosan megvalósíthassuk. Itt hivatkozhatom Angolországra. Itt minden politikus azt vallja, hogy az ország a katonai és szociális reformok követelte nagy anyagi áldozatot a mai eszközökkel elő nem teremtheti. Az államférfiak egy része a vagyonos osztályok jelentős megterhelését követeli, mások a vámsorompók felállítását kívánják, hogy a nagy kiadásokra földözetet teremthessenek. Magyarországon egyetlen osztály nagyobb megterheléséről se lehet szó. Új bevételi forrásokat kell tehát találnunk, mert pénzt kell teremtenünk. Nem marad egyéb hátra, mint országunk gazdasági körülhatárolása.

Ezekben röviden megjelöltem azt az utat, amelyen a megoldás alkotmányos uton megtörténhetik. Talán van még egy harmadik eshetőség is, amely azonban alkotmányellenes eszközök alkalmazását jelentené. Az ilyen eshetőségre való kiterjeszkedést egyenesen felségértésnek tartanám. Ugy, mint azelőtt, most is meg vagyok róla győződve, hogy az uralkodó semmi olyan lépéshez hozzá nem járul, ami a legcsekélyebb mértékben is az alkotmányba ütközik.

Osztrák békehangok.

A többi bécsi lapok támadásai mellett nagy feltűnést keltett a félhivatalos „Fremdenblatt“ békülény hangja. Mai számában ugyanis a következőket írja:

A magyar képviselőház mai határozata még nem teremt prejudíciomot. Békében fejlődhetik tovább minden: a képviselőház, ha elintézi belső ügyeit és látja, hogy a válság megoldására a fázadozó folyamatban vannak, kilencz nap múlva elhatározhatja az elnapolást, amely ma lett volna várható, de a legradikálisabbak kilencz nap alatt sem lesznek türelmesebbek, mint ma s az az argumentum, hogy éppen az ő türelmellenségük fenyegeti a kibontakozást huza-vonával, később sem lesz hatályosabb, mint lett volna tegnap, ha Kossuth Ferencz teljes tekintélyével lépett volna fel. Juszt ma a magyar képviselőházban és tegnap a függetlenségi pártban győzelmet aratott Kossuthon. E győzelemmel, ha nem használják ki oktanul, a béke ügyére nézve véglegesen még semmi sincs elveszve. De már meg lenne nyerve valami, ha a magyar képviselőház ma nem helyezkedett volna a készenlétnek szükségtelen pózába.

Angol vélemény.

Londonból jelentik, hogy a Standard ma hosszabb cikket közöl a magyar válságról és a következőket írja: Feltehetjük, hogy ismét kompromisszumot fognak kötni és hogy a feszültség megszűnik anélkül, hogy szakadásra kerülne a dolog.

Gróf Aehrenthal külpolitikája azzal az igényvel lépett fel, hogy a habsburgi monarchia ismét visszanyerje régi befolyását az európai államok tanácsában. E kísérletet Magyarországon egyáltalában nem fogadták kedvezőtlenül. Világos azonban, hogy sem diplomáciai művészettel, sem Dreadnought-hajókkal valódi sikert elérni nem lehet, ha a monarchia két egymás ellen küzdő államra bomlik. Ebben az állapotában a monarchia csupán csekély jelentőséggel bírna a hármasszövetségre nézve és szintúgy nem volna képes befolyását a Balkán-politika kérdéseiben nyomatékkal érvényre juttatni. A tárgyalások, amelyek most Kossuthal folyamatban vannak, ennél fogva a helyi érdeken túlmenően magasabb jelentőséggel bírnak. A legnagyobb fontossággal bírnak a monarchiának, mint nagyhatalomnak sorára, sőt hatásuk bizonyára kiterjed Európa sorára is.

A harminczéves szövetség.

Budapest, október 6.

Holnap lesz harmincz esztendeje, hogy Ausztria-Magyarország és Németország véd- és daczszövetséget kötöttek. A hármasszövetség tudvalevőleg csak később létesült, mikor Olaszország mint harmadik csatlakozott a kettős szövetséghez. A monarchia és Németország közötti szövetség tulajdonképpen Oroszország fenyegető magatartásának köszönheti létezését. A berlini konferencián, mint ismeretes, nagyon megnyirbálták Oroszországnak a Balkánon elért eredményét. Nemcsak, hogy ugyszólván üres kézzel került ki a rengeteg áldozatokba került háborúból, hanem látnia kellett, hogy a szomszédos monarchia Bosznia és Hercegovina okkupálásával megveti lábát a Balkánon. Szentpétervárott ekkor komolyan kezdek foglalkozni egy Ausztria-Magyarország ellen viselőndő háborúval. A kelet-ázsiai terjeszkedés ekkor még csak a jövő zenéje volt és Oroszország külpolitikáját Nagy Péter végrendelete szerint irányították. Bosznia és Hercegovina megszállásával azonban a Konstantinápolyba vezető utat veszélyeztetve látták és ez arra indította az orosz kormányt, hogy az 1879-iki esztendő folyamán valóságos katonai táborra alakítsa át a monarchiával határos orosz kerületeket.

Ebből a vihartelt politika konstellációból emelkedett ki egész nagyságában gróf Andrassy Gyula államférfiui előrelátása. Mikor a francia-német háború folyamán Oroszország Németország ellen akarta uszítani a monarchiát, Andrassy volt az, ki meggyőződésének teljes erejével küzdött a bécsi háborús párt ellen, mely Beust-tal az élen revansot akart venni Szadováért. A kulisszák mögött folytatott harc gróf Andrassy győzelmével végződött és a későbbi fejlemények teljesen igazolták az ő álláspontját. A monarchia az orosz támadás ellen csakis Németországtól várható segítséget, amely természetes ellenségét szintén Oroszországban látta. Franciaország ekkor még nem heverte ki az 1870-iki katasztrófát. Hivatottabb embert Andrassy-nál a német szövetség megkötésére nem is találhatunk Bécsben, mert az Andrassy-név a francia háború óta igen kedvelt volt Berlinben. Ezt bizonyította a gastetni tárgyalások gyors eredménye, ahol Bismarck és Andrassy rövid idő alatt elhárítottak minden akadályt, amely a szövetség elé tornyosult, úgy hogy 1879 október 7-én Bécsben már aláírták a véd- és daczszövetséget. Az idők folyamán az a szövetség, melyhez később Olaszország is csatlakozott, erős támasza lett az európai békének. Igaz, hogy ezt a békét éppen Ausztria-Magyarország fizeti meg nagyon drágán. Németország tengerentúli terjeszkedése, amely felkeltette a rivális hatalmak féltékenykedését, arra kényszerítette Németországot, hogy haderejét félelmetes módon emelje. Ausztria-Magyarországnak természetesen lépést kellett tartani hatalmas szomszédjával és ma a német szövetségnek köszönhetjük, hogy Ausztria-Magyarország csaknem megroppan a haditerhek sulya alatt.

A Wiener Abendpost a szövetség megkötésének 30-ik évfordulója alkalmából a következőket írja:

A német birodalommal való szövetség 30 évi története meggyőzően bizonyítja, hogy a szövetség hű maradt azokhoz a szándékokhoz, amelyeket megkötésekor kitűzött. Sohasem szolgált mást,

mint defenzív célokat és ezen hivatását teljesen betöltötte. Ezért a szövetség nemcsak az írott szerződésben, hanem az uralkodók megingathatlan barátságában, valamint a két birodalom lakosságának politikai öntudatában él és gyökerezik. A hármasszövetség, mint eddig, úgy ezután is az európai politika leghatásosabb és legáldásosabb tényezője marad. De a mostani emléknapon újból átérezzük a mély hálát azon uralkodó és államférfiak iránt, akik Európa szívében a béke e bástyáját megépítették.

A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ írja: Holnap harminczadszor ismétlődik az a nap, amelyen a Németország és Ausztria-Magyarország közötti szövetségre vonatkozó okmányt Bécsben aláírták. Harmincz éven át Olaszország csatlakozásával hármasszövetséggé bővülve, megbecsülhetlen szolgálatakat tett az európai békének. Minden ellenséges gyanúsítás czáfólatául a szövetség sohasem szolgált alapjául támadó, mások jogainak csorbítására törekvő politikának, szilárd védőbástyája volt a békének, amely mögött a szövetséges hatalmak zavartalanul ügyeik gondozásának szentelheték magukat. A szövetség megkötése a német birodalom nagy első kancellárjának legjelentősebb politikai alkotásai közé tartozik. A messze jövőbe látó pillantásával Bismarck herceg már több mint egy évtizeddel a szövetség megpecsételése előtt alapját vetette Németország és Ausztria-Magyarország szoros népjogi egybeolvadásának. Erdemes munkatársai közül még Radovics nyugalomba vonult nagykövet él közöttünk. Bismarck herceg, Andrassy gróf és a szövetségi szerződés megkötésében közreműködött összes más államférfiak már nem élnek. Nagy alkotásuk azonban, a szövetség tovább él és hat és létrejövételének pillanatától fogva fundamentuma lett az európai politikának.

KÜLFÖLD.

Az annexió évfordulója és a szerbek. Az összes szerb ujságok vezércikküket írják Bosznia és Hercegovina annexiójának évfordulójáról s valamennyien azt mondják, hogy ez az egyezmény a legnagyobb csapások egyike, amelyek Szerbiát valaha érték. A *Mali Journal* azt indítványozza, hogy a belgrádiak holnap tiltakozó gyűlést tartsanak. A nemzeti színházban ma este három új, magyar és osztrákellenes, darabot adnak s ez alkalommal a főiskolai tanulók egy része is tünnetni fog.

A duna—adriai vasút. Több belgrádi lap arról ad hírt, hogy a porta a duna—adriai vasút megépítése elé akadályokat gördít. A porta ezen állásfoglalása Ausztria-Magyarország befolyására vezethető vissza. Az angol kormány Konstantinápolyban valószínűleg lépéseket fog tenni, hogy a duna—adriai vasút megépítésének keresztülvitelét a lehető leggyorsabban kieszközölje.

Az angol válság. Asquith miniszteremök ma a költségvetési vita folyamán elhagyta az alsóház üléstermékét és Balmorlabba ment a királyhoz, aki táviratilag várattalul magához hívta. A miniszterelnök eme látogatásának nagy jelentőséget tulajdonítanak, főleg, miután Earl of Cawdor látogatása után történik, utóbbi pedig a felsőházi ellenzék egyik legbefolyásosabb tagja. Liberális körökben azt hiszik, hogy legfelsőbb helyen arra törekcszenek, hogy a fenyegető sulyos alkotmányharcot elhárítsák.

A montenegrói összeesküvés. A koladini összeesküvés fölfedezése következtében Montenegro több kerületében nagyon sok letartóztatás történt. Niksics kerületben megkezdődtek a letartóztatások, de a lakosságot előbb minden fegyverétől megfosztották. Negyvenen vonakodtak fegyvereiket átszolgáltatni és fegyverestől meg is szöktek. A hatóság üldözi őket, de még eddig nem kerültek kézre. Niksicsben többek között Mujo Sosica őrnagyot is letartóztatták, aki fia Sosica Lázárnak, az ismert vajdának, akit Cetinjében le akartak tartóztatni, de az orosz kormány közbenjárására erről lemondtak. Némely kerületben már proklamálták az ostrom-állapotot.

A spanyolok Marokkóban. Madridban tegnap előkelő személyiségek gyűlést tartottak, amelyen két tábornok is beszélt a marokkói spanyol hadjáratról, kijelentve, hogy esetleg szükség lehet arra, hogy 150.000 embert küldjenek Marokkóba és 50.000 főnyi tartalékot alakítsanak, ha a s-rifi csapatok valóban résztvennének a rifvidéki harcokban. Tentánból jelentik, hogy az ottani

kormány tartani esetén lehetetlen sem a get. A áll be, viszony

Me

órákor

osztályá

9 óráig

irányba,

részéről

foglyul

A

Berlinből

rint a sp

meg, ho

hogy ak

rokkói h

nyilatko

A je

volt a

lázis so

menetle

tések, de

nagy vo

a halotta

A kormá

s tegnap

dult el.

— (

reformátu

ősi közp

maternmé

férfit gy

egyházi

Vay Béla

Metzner

egyházmé

A me

a főiskola

középntá

szünteté

lódott ki

Raddács

Mitrovics

zászlósa

ján utasít

tanácsot,

segélyezé

megfegyé

Szala

ismertette

felterjeszté

igazgató-t

jai ellen

ban és az

egyházi tő

zója irán

az előző n

tározati ja

gulag elfog

hogy mivel

könyv renc

a főel: Sa

ható, — sé

ság gyáms

ból indított

gától elesv

a törvényk

sági hiánya

merülhetne

nem fordult

ben nincs

közgyűlések

tagjai, ilyen

volnának v

brói értel

gyűlés tagja

Eképpen a

házkerület

ságok dönt

ezeknél fog

zióját tekint

elhatározta,

indítványoz

álláspontján

megnyugtat

letekkel és

örtesítés vég

kormányzó kijelentette, hogy a háboru sokáig fog tartani és nem lesz célravezető, még győzelem esetén sem, mert a rif-csapatok tömege kimeríthetetlen és nincs felelős vezérük. Sem a szultán, sem a magzen nem vállalhatnak értük felelősséget. A szultán attól tart, hogy ha változás nem áll be, kénytelen lesz a Spanyolországgal való viszonyt megszakítani.

Melillából jelentik, hogy tegnap reggel 6 órakor a mórok megtámadták Sotomayer hadosztályának táborát. Az ellenség tüzelése reggel 9 óráig tartott. A tüzéség ágyukkal lött abba az irányba, amerről a lövések jöttek. A spanyolok részéről két közlegény megsebesült. Egy mór foglyul ejtettek.

A Havas-ügynökség jelenti Londonból, hogy Berlinből és Tangerből szerzett információk szerint a spanyol kormány azt a nyilatkozatot tette meg, hogy instrukcióját nem változtatta meg és hogy akcióprogramja nem tartalmazza a marokkói hadjárat kiterjesztését. A berlini kormány e nyilatkozatot tudomásul vette.

A jemeni lázadás. Aszir környékén nagy csata volt a török csapatok és Iman Jakija és Madi Idrisz sejkék egyesült csapatai között. A csata kimeneteléről még nem érkeztek részletesebb jelentések, de az eddigi hírek szerint mind a két fél nagy veszteséget szenvedett s azt mondják, hogy a halottak és a sebesültek száma hétezerrel több. A kormány újabb segítő-csapatokat küld Jemenbe s tegnap három, ma pedig négy zászlóalj indult el.

EGYHÁZAK.

(Egyházkerületi közgyűlés.) A tiszáninneni református egyházkerület ma délelőtt kezdte meg őszi közgyűlését Sárospatakon, a főiskola nagy imatermében. A gyűlésre igen sok lelkes és világi férfiú gyűlt össze. Kun Bertalan püspök, mint egyházi elnök, imádsága után a távollevő báró Vay Béla főgondnok helyett a világi elnöki széket Metzner Béla főispán, mint rangban legidősebb egyházmegyei főgondnok, foglalta el.

A megalakulás után a gyűlés első főbb tárgya a főiskolai igazgató-tanács előterjesztése volt a közpénztári költségvetésben mutatkozó hiány megszüntetése ügyében. Nagy és mélyreható vita fejlődött ki s az egyházkerület végül is Fejes István, Radácsy György, Dókus Ernő, Révész Kálmán, Mitrovics Gyula, dr. Tidős István s többek hozzászólása után és az 1883. évi XXX t.-czikk alapján utasította és felhatalmazta a főiskolai igazgató-tanácsot, hogy a főiskola gimnáziumának államszegélyezése iránt a szükséges előkészületeket megtegye.

Szalay László egyházkerületi világi főjegyző ismertette az igazgató-tanács és az egyházmegyeiek felterjesztéseit a dr. Ferenczy Árpád panaszára az igazgató-tanács, illetőleg a kerületi gyűlés tagjai ellen megindított fegyelmi vizsgálat tárgyában és az abauji egyházmegye felterjesztését az egyházi törvények bírákúldési szakaszának revíziója iránt. Fejes István idevonatkozólag előadja az előző napon tartott értekezleten tárgyalt határozati javaslatot, melyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. A javaslat végkövetkeztetése az, hogy mivel a jelenleg érvényben levő törvénykönyv rendelkezése mellett megeshetik, hogy maga a főelv: Senki az ő tulajdon bírájától el nem vonható, — sérelmet szenvedhet. Es bármely főhatóság gyámság alá kerülhet, amidőn még a hivatalból indított fegyelmi esetekben is vádhatósági jogától elesvén, tekintélyét teljesen elvesztheti. De a törvénykönyv idevonatkozó részének szabotsági hiánya miatt még alkotmányjogi harcok is merülhetnek fel. Mert ambar sem a gyakorlatban nem fordult elő eset, sem az egyházi törvénykönyvben nincs szó arról, hogy akár az egyházkerületi közgyűlések, akár az egyetemes konvent alkotó tagjai, ilyen minőségükben, fegyelmi eljárás alá vonásnak vonhatók, mindamelllett a mai törvények bírói értelmezése folytán az egyházkerületi közgyűlés tagjaival szemben ez a tény is megtörtént. Eképpen a kerülettel történt példa szerint az egyházkerületek közjogi önhatósága a fegyelmi bíróságok döntésétől tetetett függővé. A közgyűlés ezeknél fogva az idetartozó törvényszakasz revízióját tekinti szükségesnek. Erre nézve már most elhatározta, hogy ezt a zsinaton a kellő időben indítványozni fogja. Ezen határozatát a maga álláspontjának jelzése mellett az egyházmegyéknek megnyugtató tudtul adja. A testvér-egyházkerületekkel és egyetemes konventtel pedig előleges értesítés végett közölni rendeli.

Több kisebb jelentőségű tárgy elintézése után közbejött volt az internátusban, ahol Radácsy György egyházi főjegyző, Szalay László főispán, világi főjegyző és többen mondtak felkészítőket. A tanácskozást holnap folytatják.

Oktober hatodika.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 6.

A nemzetnek a kegyelme, mint minden esztendőben, ugy ezidén is megünnepelte az aradi vértanuk emlékét. A fővárosban is, a vidéken is fölemelő módon nyilatkozott meg a magyar nép emlékezése. A fővárosban a középületekről gyászlobogó hirdette a vértanuk ünnepét, az egyetemi ifjuság és számos egyesület, iskola impozáns ünnepélyt rendezett.

Oktober hatodikának a megünnepléséről a következők a híreink:

A fővárosban.

Az ünnepi gyászistentisztelet, melyet az 1848—49-es honvédegyetemes országos egyesülete rendezett, délelőtt 10 órakor volt a belvárosi egyetemi templomban. Az ünnepi alkalomra a főhajóban díszes kafaalkot állítottak fel, a főszentélyben és az első sorokban a padokat fekete drapériával vonták be.

A gyászistentiszteleten megjelentek Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, az orsz. függetlenség és 48-as párt elnöke, Ambrozovics Lajos és Palugyay Móríc főispánok, Sággy Gyula udv. tanácsos, tudományegyetemi rektor vezetésével Mihályfi Ákos, Magyary Géza, Liebermann Leo és fj. Szi nnyey József dékánok, Dessewffy Arisztid képviselőházi elnöki tanácsos, Pest vármegye képviselőtársulatának elnöke alispán, Budapest székesfőváros részéről Kun Gyula tanácsnok, Hermann Ottó, id. Szinnyey József, Lakatos Miklós, a honvédmenedékház öreg honvédei teljes díszben Szirmay György menedékházi segédtiszt vezetésével és az 1848—49-es honvédegyetemes, továbbá a függetlenségi körök tagjai és az egyetemi ifjuság.

A főszentélyben ültek Damjanich János özvegye, öz. Ambrozovics Béláné, szül. Mezőlányi Ilona és a vértanu Schweidel tábornok két leánya: dr. Balogh Sándorné és öz. Halász Gyuláné.

A gyászmisét a főoltárnál Robiczek Ferencz dr. kanonok, személnáriumi alkormányzó mondta az aradi tizenhárom vértanu lelkiüdvéért, míg a mellékoltárnál Markos Gyula orsz. képviselő mondta misét a mártírok emlékezetéért. Az istentisztelet alatt az énekkar Kerekes István vezetésével gyászdalokat adott elő. Mise után a gyülekezet az ifjusági gyászünnep színhelyére vonult.

A Vigadóban az egyetemi ifjuság rendezett gyászünnepet. A hatalmas terem már 10 órakor megtelt közönséggel. Sok uriaszony és leány is eljött az ünnepre. Az első sorokban a negyvennyolczas honvédek ültek. Pontban tíz órakor vonult be az egyetemi ifjuság zászlójával, amelyet az emelvény baloldalára állítottak s ugyancsak a baloldali erkélyen foglaltak helyet az egyetemi tanács tagjai.

Az ünnepet a Himnuszsal kezdték, amelyet Hackl N. Lajos orgonajátéka mellett az ifjusági kar énekelt el s a közönség állva hallgatta végig. Ezután Köcz Antal cigányprimás zenekara néhány kurucz dalt játszott, majd Tóth László, az Egyetemi Kör alelnöke nyitotta meg lelkes beszéddel a gyászünnepet.

A megnyitó beszéd után, amelyet zajos taps követett, dr. Ballagi Aladár országgyűlési képviselő, egyetemi tanár mondott ünnepi beszédet. A többi közt így szökött:

Az aradi tizenhárom alapvető, alkotmányos törvényeink védelmére s keresztülvitelére állott a nemzet élére. Tettük mutatja, mire képes a hazaszeretet, még válságos, borús idők beálltával is. Midőn őket ünnepejük, ne legyen bennünk gyászoló érzés. Hiszen az dicső volt! És szent eszméjüket magasztosították föl önfeledőn. Adná az ég, hogy az a szellem, melybe a nemzet morális kincsét rejtette, mely a jövőt mentette meg mások halálával, legyen köztünk mindig, hogy

megvalósíthassuk eszméjüket. S ezen ideál nem más, mint a független Magyarországi!

A beszéd nagy hatást keltett s amikor a tapsvihar elcsöndesedett, S. Fáy Szeréna asszony, a Nemzeti Színház művésznője elszavalta Ábrányi Emil *Él a magyar!* című hazafias költeményét. Végül Sulyok István joghallgató mondott záróbeszédet, amely után még S. Fáy Szeréna asszony elszavalta a Szózatot. Az ünnep befejezésül az egyetemi énekkarok el is énekeltek a Szózatot s a közönség állva hallgatta végig.

A képzőművészeti főiskola is megünnepelte október hatodikát az intézet dísztermében. Az ünnepen részt vettek a tanárok és növendékek teljes számmal. Az ifjusági énekkar elénekelt a Himnuszot, ezután Petrovics Emil ünnepi beszédet mondott, Járóssy Gyula szavalt, Pogány Gyula tárogaton kurucz dalokat adott elő, az ifjusági énekkar énekelt, Kovács Klára szavalt. Az ünnepet a Szózattal fejezték be.

A főiskolai hallgatók Turul-Szövetsége a vértanuk halálának évfordulója alkalmából ma Makai Ödön joghallgató vezetésével küldöttségileg kereste föl a vértanu Damjanich tábornok özvegyét. Makai lelkes szavakkal méltatta a mai nap jelentőségét, mire az özvegy meghatóltan mondott köszönetet az ifjak megemlékezéséért.

A vidéken.

A vidéki ünnepek között a legnagyobb szabású az aradi volt. Reggel 6 órakor érkezett meg a 38 tagú lengyel küldöttség Getrie László leMBERGI polgármester vezetésével. A vendégeket Varjassy aradi polgármester és Löcs Rezső városi tanácsnok fogadták a vasutnál. A lengyel vendégek, akik nemzeti viseletükben jelentek meg, résztvettek a délelőtt 9 órakor a minorita templomban tartott gyászistentiszteleten, amelyet Lakatos Ottó rendfőnök czelebrált. A szabadságtörty vértanuszobornál hazafias énekek után Keszler Károly tanítóképző intézeti tanár ünnepi beszédet mondott. Utána Keszler Ede színművész Pósa Lajos versét szavalta el, majd a koszorúk elhelyezése következett. Csizmazia Endre országgyűlési képviselő a képviselőház nevében tett le gyönyörű babérkoszorút e szavak kíséretében: *Nehéz időkből buzdiást jöttünk meríteni a hősök emlékéből.* Getrie leMBERGI alpolgármester magyar nyelven olvasta fel beszédét, majd a lengyel himnusz hangjai mellett tette le a lengyelek koszoruját. Ezután Barabás Béla orsz. képviselő a függetlenségi párt, Nagy György orsz. képviselő pedig a függetlenségi balpárt koszoruját tették le. Ezután még igen sok koszorút helyeztek el a szobornál. A veszfőhelyen Kornický Dezső szavalt el Nagy György versét, versét, majd Szappanos István a balpárt, Csizmazia Endre pedig a képviselőház nevében helyezték el koszorukat. Szatmárvárosi Tadeusz leMBERGI küldött lengyel beszéd kíséretében tett le a koszorút. Ezután az egyetemiek, főiskolák és társaságok koszorúi következtek. Délben ünnepi bankett volt.

Szatmárnémetiben az aradi gyásznapi évfordulója alkalmából az összes templomokban istentisztelet volt. A kat. és ref. főgimnáziumok alkalmi ünnepeket rendeztek. A függetlenségi párt, valamint a volt 48-as honvédek az istentiszteleten és az ünnepeken résztvettek.

A segesvári magyar polgári kör kegyelettel ülte meg az aradi vértanuk emlékének 60-ik évfordulóját. A róm. kat. templomban Bobor-dán Károly plébános tartott istentiszteletet. A gyászünnepély az állami népiszkolában folyt le nagyszámu résztvevő közönség jelenlétében. A Himnusz elhangzása után Radnóti Adolf, a magyar polgári kör alelnöke tartott emlékbeszédet.

Nagybecskerekén a vértanuk halálának 60-ik évfordulóját különös ünnepséggel ülte meg a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület. Délelőtt 10 órakor a róm. kat. templomban gyászistentisztelet volt, melyet Magyary Pál pápai kamarás plébános végzett. Az istentiszteleten jelen voltak: a hatóságok fejei, a testületek és intézetek és nagyszámu közönség. Istentisztelet után a közönség Kiss Ernő aradi vértanu szobrához ment, hol az ünnepély lefolyt. Polgár Károly szintársulatának összes tagjai a Himnuszot énekeltek, majd alkalmi szavalatot adtak elő. Somfai János szerkesztő, a kulturegyesület főtitkára hatásos beszéd kíséretében tette le a kulturegyesület koszoruját a szoborra. Megkoszorúzták még a szobrot a kasszinótársulat, a tanfolyamhallgatók, az intézetek. A Szózat elhangzása után az ünnepély véget ért. Este a színházban díszelőadás volt, amelyen „Bánk-bán” került színre.

Hajduböszörményben reggel 8 órakor a ref. templomokban istentisztelet volt, melyeken a főgimnáziumi, polgári és népiszkolai tanítók és növendékek vettek részt. Az istentisztelet után a fő-

gimnázium tornacsarnokában ünnepély volt. Marosák Dániel tanár szép emlékbeszédet mondott, mire a Hymnust és Szózatot énekeltek el. Az iskolákban egész nap szünet volt.

Pozsonyban az aradi vértanúk ünnepét a ferenczrendiek templomában gyászmisével ünnepelték meg. A misét a jogászfisúság rendezte a hatóságok képviselői és nagyszámu közönség részvételével. Mise után a jogászság megkoszoruzta a pozsonyi ev. temetőben Razda Pál és báró Jeszenák János vértanúk sírjait.

Zombolyán kat. templomban gyászmise volt. Utána a József-kör és a 48-as párt vezetése mellett a közönség kivonult Maderspach Ferencz 43-as honvédőrnagy sírjához, ahol Viszkocsin Alajos banktisztviselő magyar és német nyelven beszédet mondott. Délután a Jemelka-szállóban matiné volt. Számos házon gyászlóbogó leng.

Komáromban délelőtt 9 órakor a Szent András-templomban ünnepies gyásztisztisztelet volt rekviemmel, melyet Kuschera József plébános tartott fényes papi segédlettel, amelyen a hatóságok is képviseltették magukat. A gyászmiséen megjelent a vármegye, a város, a kir. törvényszék és pénzügyigazgatóság tisztikara, a komáromi függetlenségi párt testületileg. A templom közepén álló ravatal beszentelésekor a templom összes harangjai megkondultak. Délelőtt az összes iskolákban alkalmi ünnepélyek voltak, a melyeken a tanítók és tanárok az évforduló jelentőségét magyarázták meg.

Szilágysomlyón a város közönsége a nemzet gyászünnepét a városi színházban ünnepelte meg. Bogdán István megnyitóját követően Köhalmi Mihály tanár ünnepi beszédet mondott és az iskolai növendékek karéneket adtak elő. Az ünnepélyen a városi tisztikar és nagyszámu közönség vett részt.

Eperjesen az ev. kollégium október 6-iki gyászünnepélyén nagyszámu előkelő közönség jelent meg. Az ünnepélyen Semsey Boldizsár főispán s Tahy József alispán is résztvett. Az ünnepi beszédet Rochlitz Dezső jogász, testületi elnök mondotta.

Kassán, a premontreiek templomában ünnepies gyásztisztisztelet volt, melyen résztvettek a hatóságok képviselői, az intézetek, akadémiák és különböző iskolák ifjúságai a tanári karral. Az ünnepély keretében a honvéd-szobrot megkoszorúzták.

Zomborban a nagy templomban ünnepies gyásztisztisztelet volt. Az istentisztelet utáni gyászünnepély Schweidel tábornok vértanú szobra előtt folyt le. Este a polgári és a függetlenségi körben diszbanket volt.

Nagyváradon az összes felekezeti templomokban ünnepies gyásztisztiszteletek voltak, amelyeken a hatóságok képviselői, a tanulóiifjúság, egyetemen s nagyszámu közönség vett részt. Az iskolák külön is tartottak gyászünnepségeket.

Miskolcson ma reggel kilencz órakor a református templomban ünnepies gyásztisztisztelet volt. Az ünnepi gyászbeszédet Csik Dániel lelkész mondotta. Ez istentisztelet után a minoriták templomában volt a gyásztisztisztelet, melyet Bajay Armand házfőnök celebrált és amelyen nagyszámu közönség és a hatóságok képviselői vettek részt. Az egyes iskolákban és intézetekben külön is tartottak gyászünnepségeket.

Székesfehérváron az aradi vértanúk gyászünnepén a székesfehérvári vértanúk emlékoszlopánál is kegyeletos ünnepet rendezett a város polgársága. Az emlékoszlopot szimbolikus turulmadárral egészítették ki, melynek felavatása ma délután ment végbe. A Hymnusz eléneklése után dr. Holly Géza ügyvéd és Erdőssy Bódog tanár tartottak beszédet, míg Fiáth Imre járásbíró Philipp István tanár alkalmi ódáját szavalta el. Ezután dr. Saára Gyula polgármester lelkes beszéddel átvette az emlékművet, melyet ezután megkoszorúztak, miközben a dalárdák hazafias dalokat énekeltek. Az ünnepséget a Szózat eléneklésével fejezték be.

TÁVIRATOK.

A török követség Oroszországban.

Pétevár, október 6. (Saját tudósítónktól.) A török külön követség holnap érkezik Yaltába és pénteken megy kihallgatásra Livádiába. A küldöttség Bifant pasa külügyminiszterből, Hazin pasa volt hadügyminiszterből, Bihran bég külügyminiszteri osztályfőnökből és egy tisztből állt.

A paraguay-i forradalom.

Buenos-Ayres, október 6. (Saját tudósítónktól.) Paraguayból egyre szórványosabban jönnek a jelentések, mert a helyzet válságos lett. A kormány tehetetlen és mindennap véres összeütközések vannak a hadsereg és a lázadók között. A

kormány csapatai több vereséget szenvedtek. A forradalmi mozgalom nöttön-nött és a lázadók már a főváros ellen vonulnak.

György herceg az orosz hadseregben.

Belgrád, október 6. (Saját tudósítónktól.) Az új orosz követ hivatalosan jelentette a királynak az orosz kormány nevében, hogy amennyiben György herceg katonai továbbképzése céljából hajlandó külföldre menni, beléphet századosi ranggal az orosz hadseregbe.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék záratai.

New-York.		okt. 6.	okt. 4.	okt. 5.
Buza	decemberre	109 ³ / ₈	107 ³ / ₄	109 ³ / ₈
	májusra	110 ¹ / ₂	108 ⁷ / ₈	109 ³ / ₈
Tengeri	decemberre	69 ¹ / ₂	69 ¹ / ₂	69 ¹ / ₂
Chicago.		okt. 6.	okt. 4.	okt. 5.
Buza	májusra	103 ³ / ₈	102 ¹ / ₄	103 ⁷ / ₈
	decemberre	101 ³ / ₄	99 ¹ / ₈	101—
Tengeri	decemberre	57 ¹ / ₂	57—	57 ³ / ₈

Newyork okt. 6. Gyapot Newyorkban helyben 13.30 (13.40 tegnap), gyapot nov. 13.08 (13.02), gyapot januárra 13.13 (13.12), gyapot Neworleansban helyben 13.— (13¹/₁₆), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.25), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.58 (1.58), zsír Western steam 12.60 (12.75), Zsír Rohe és Brothers 12.95 (13.—).

Chicago, okt. 6. (Zárlat.) Zsír decz.-re 12.10 tegnap (12.32), zsír októberre 11.52 (11.65), szalonna short clear 12.43 (12.43), sertéshus okt.-re — (—).

Előfizetési felhívás.

Az Egyetértés negyvennegyedik évfolyamát futja most meg, negyvennégy esztendő óta szolgálja ez az újság a magyar kultúra ügyét. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és negyvennyolczas eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasóink egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyeket elért, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak leg-erősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelen programja és a jövő mértéke. S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolczas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hirszoigalata elsőrangú, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetései révén a leg-bővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Czikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bővekek és változatosak, közgazdasági, színházi hireink érdekesekek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponkint. Nyolcz oldalas, számos szép és érdekes reprodukcióval tarkított gazdag mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket és háztartási tanácsokat.

Az „Egyetértés” előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 » — »
Félévre	14 » — »
Egész évre	28 » — »

UJDONSÁGOK.

Dohányzás a villamoson.

Hosszu idő után megint szó van most róla, hogy a villamoskocsik belsejében megengedik a dohányzást.

Esztendőök óta tart már ez a kellemetlen tilalom, amely mindössze is csak azt eredményezte, hogy a villamoskocsik peronján életveszedelmes lett a folszállás is, meg a tartózkodás is az égő szivarok miatt. A tilalom óta ugyanis oda zsufolódik össze a villamoskocsik dohányos közönsége. Nem is szólva arról, hogy a kocsiknak egy-egy hirtelen rándulása, vagy egy zökkenő megállás micsoda kavarodást okoz odakint, a szűk helyen összepréselve ácsorgó szivaros emberek között, nem is szólva arról, hogy hány kabát és hány überczihér kap egy-egy ilyen egymásra bukásnál végzetes baviariát, csak az jut az eszembe, hogy hányszor volt kellemetlen találkozásom egy-egy rámboruló embertársam égő szivarjával. Akinek ugyanakkor a szivarszopóka jutott a torkára.

Minden ilyen kinos incidens után sokad magammal szidtam a kitalálóját ennek a buta tilalomnak.

Hogy mi a csudának volt ez jó, azt még ma sem értem, amikor esztendőök lemondása, nyomorusága, boszankodása és tapasztalata van már a hátam mögött. Füstöt nem csinált a villamoskocsikban az a pár szivarozó ember, mert még a téli kocsik is állandóan szellőztetőnek a ki- és bejáró utasok ajtónyitogatása révén, de meg annyira nyitottak is azok a kocsik, hogy azokban ugyan meg nem reked a füst.

Veszédelmet sem okozhatott a kocsik belsejében való szivarozás, mert ülő emberek nem buknak egymás nyakára; ruhát se égetnek ki, mert az ülések nincsenek a föl- és leszállóknak utjokban.

Tisztára csak arra volt jó ez a tilalom, hogy boszankodást és kellemetlenséget keltsen. És hozzá kell még tennem, hogy ad absurdum is vitték a tilalmat, amikor a teljesen nyitott nyári kocsikból is kiparancsolták a dohányzókat. Ez volt a csimboraszszója a drákóiságnak.

Most végre talán mégis csak megváltozik vagy legalább is megenyhül ez a minden igazi dohányos számára keserves állapot. Legalább is kilátás van rá, mert egy eleven és pedig éppen a legjobban érdekelt miniszter firtatja a dolgot. A pénzügyminiszter ugyanis kérdést intézett a napokban a fővároshoz, hogy mi is van azzal a kérvénnyel, amely a dohányzási tilalom megszüntetése tárgyában adódott be. A magas pénzügyi kormányt ugyanis érdekli, hogy hol lehet új fogyasztási területet biztosítani a m. kir. trafik számára.

Gondolom, hogy ennek az érdeklődésnek lesz foganatja. És én már ötven százalékra is kiegyeznék a tisztelt fővárossal. Legalább a pótkocsikban engednék meg az isteni plánta élvezetét!

NAPIREND. Naplár. Csütörtök, október 7. — Róm. kath.: Agost. — Prot.: Amália. — Görög-orosz: szeptember 24. Tekla. — Zsidó: Tisri 22. Semuz. — Anap két reggel 6 óra 7 perczkor, nyugszik este 5 óra 27 perczkor. — A hold két este 11 óra 33 perczkor, nyugszik délután 2 óra 58 perczkor. A miniszterelnök fogad d. u. 4 órakor. Az igazságügyminiszter fogad déli 12 órakor. A honvédelmi miniszter fogad d. e. 10 órakor. A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 ig. A Budapesti Egyesült Jótékony Magyar Asztaltársaságok központjának emléküntepe este 8 órakor (Wesselényi-utca 17). — Országos titkári értekezlet a Vigadóban d. e. 10 órakor. — Bemutató előadás a Vigszínházban este fél 8 órakor. — Az ujonczok bevonulása ezredeikhez. — Lóverseny negyed 3 órakor. — A Magyar Iskolaegyesület diszközgyűlése a Vigadóban d. e. 11 órakor. — A Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének tagsági értekezlete d. u. 6 órakor. — A „Magyarok bejövetele”, Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépő-díj 1 korona. — A gödöllői kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9 órától este 5 óráig. Belépő-díj 1 korona. — A „Könyves Kálmán” Nagymező-utcai művészeti szalonja rendezés miatt zárva. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Gulácsy Lajos kiállítása az Urania kigyóteri szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum állatára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10 órától 1 óráig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-1-ig. — A földtani intézet muzeuma 10-1-ig. — A Széchenyi-múzeum 10-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Ráth György-Múzeum 10-4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9 órától fél 1-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár 9-12-ig és 3-6-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi múzeum könyvtára 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tan-szerkiállítás 9-12-ig és 3-6-ig.

— **A trónörökös nejének új czime.** A „Berliner Tageblatt“ bécsi forrásból azt az értesülést kapta, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös és *Hohenberg* Zsófia hercegnő házasságából született gyermekek semmi körülmények között sem támaszthatnak jogot a trónhoz. A gyermekeknek nem is lesz fejedelmi czimük, hanem csak a *Hohenberg* hercegi czimet fogják viselni.

— **Szterényi József jubileuma.** A kereskedelmi minisztérium osztályfőnökei ma délelőtt *Téglássy* István miniszteri tanácsos vezetésével testületileg tiszteltek *Szterényi* József államtitkárnál abból az alkalomból, hogy állami szolgálatba való lépésének ma telt le a huszadik esztendeje. *Téglássy* István meleg szavakban fejezte ki a tisztviselőket szeretőt és rokonzókat, amelynek oka — ugymond — nemcsak abban keresendő, hogy *Szterényi* Józsefben husukból való húst és vérünkkel való vért látnak, hanem abban, hogy tisztviselői társai érdekét mindig szíven viselte és mindig felkarolta. *Szterényi* József államtitkár szíves szavakban mondott köszönetet az üdvözlésért, majd hosszabban elbeszélgetett az osztályfőnökkel.

— **A beteg czárné.** *Alexandra* czárné állapotára vonatkozóan pétervári beavatott helyről jelentik: A czárné egészségéről elterjedt kedvezőtlen hírek ma már elkésztettek s amellett tulzottak is. A czárné valóban beteg volt ugyan, betegsége azonban az elmúlt nyáron aggodalomra okot nem adott. A most Livádiából érkező jelentések már sokkal kedvezőbbek. A krími éghajlat alatt a tartózkodás, a környék kellemes hatása levegője és a teljes nyugalom, amelyben a czárné részre van, igen jótékony befolyással van egészségére. Ennek a kedvező fordulatnak következtében újra homlokterébe kerül a czár olaszországi útjának kérdése, a melyről egyáltalában nem mondott le, amelyet azonban a czárné állapota késleltetett. Ezért most már azt hiszik, hogy a czár még októberben viszonozza *Viktor Emanuel* király látogatását. A találkozás helyéről a tárgyalás még folyik.

— **A Mikszáth-jubileum.** Csak három napja, hogy a Mikszáth-jubileum bizottsága kibocsátotta az előfizetési levelet Mikszáth Kálmán összes műveire. A magyar közönség, amely sok kellemes órát köszönhet a kiváló írónak, máris megmozdult s a felhívás első napján mintegy ötvenen rendeltek meg Mikszáth Kálmán műveit, amelynek jóvödelmét nemzeti ajándékul szánja a toll nagymesterének. A megindított akció sikerének egyik örövendetes mozzanata, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár 12 jubilaris kiadás megrendelésével járult hozzá a nemzeti ajándékhoz. A végrehajtó bizottság a jövő kedden ismét ülést tart.

— **A pápa gyengélkedése.** Rómából jelentik, hogy a pápa már nem gyengélkedik és egészsége nyilván teljesen helyreállt. Tegnap ő szentsége már többeknek audienciát adott.

— **A szerb király öccse Belgrádban.** Péter király öccse, Karagyorgyevics *Arzén* herceg, aki jelenleg az orosz hadsereg kapitánya, tegnap hosszabb tartózkodásra Belgrádba érkezett. *Arzén* herceg követeli a szerb hadseregbe való fölvetelét.

— **Léghajón az északi pólusig.** Friedrichshafenből jelentik: *Zeppelin* gróf irodájában tegnap értekezletet tartottak, melyen *Henrik* porosz herceg, *Zeppelin* üzemének igazgatója, *Colsmann* mérnök és *Hergesell* tanár, titkos tanácsos vettek részt. Az értekezleten végleg elhatározták, hogy a német léghajós-társaság bizottságot alapít a sarkvidékek kormányozható léghajók segítségével való felkutatására.

— **A trónjavesztett sah utazása.** Egy angol lap perzsiai levelezője a volt sahnak, Mohamed Ali-nak Perzsiából való eltávozásáról a következőket írja Teheránból: A sah szomorúan töltötte idejét szobájában és csendesen várta az indulás óráját. Felesége a szobában rendkívül izgatottan viselkedett. Két európai ismerőse vigasztalni próbálta, de ő erre még jobban elkeseredett és nagyon panaszkodott azok ellen, akik férje detronizációjának okai voltak. A sah nejének izgalma még fokozta a sah belépése, mert erre sirva fakadt és folyton azt hangoztatta, hogy ő nem megy a tisztátlanok közé, mert nem akarja, hogy halála után a teteme a tisztátlanok közé kerüljön. A sah nem tudta tovább nézni neje fájdalmát, hanem leverten kiment a szobából. Délutánra nagy embertömeg gyülekezett össze az orosz követség palotája előtt és várta a sah elutazását. Négy órakor megjelent a sah fekete ruhában és hat fehér ló által vonatot hintón a pályaudvarra ment. A jelenlévők üdvözlését a sah nagyon barátságosan fogadta, de látszott rajta a megindulás, mert arca nagyon halvány volt. Mielőtt a vonat a száműzött fejedellel megindult, nagy zürzavar támadt, mert a koldusok százai tolokodtak a sah kocsihoz, aki ezüstpénzt dobált le közéjük. A sah vonata mellett perzsai és orosz kozákok állottak sorfalat. Odesszából jelentik, hogy a volt sah tegnap este családjával különvonaton ideérkezett. A pályaudvaron Kalbars báró csapatai élén fogadta és azután lakására kísérte.

— **Angol publicista Kossuthnál.** *Knatchbull-Hughessen*, a Budapesten időző angol író ma délelőtt meglátogatta *Kossuth* Ferencz kereskedelmiügyi minisztert és hosszasan időzött nála.

— **Ujabb hírek Lipótól.** Természetesen megint a belga királyról, *Lipótról*, e néven a másodikiként van szó, akiről legutóbb azt híresztelték, hogy le akar mondani a trónjáról, melynek nem sok dícsőséget szerzett. Jól értesült brüsszeli körökben biztosan tudják, hogy a király titokban végrendelkezett, még pedig úgy, hogy a törvényes örökösöknek a köteles részen felül aligha fog valami is jutni. Minden kíséreltetés hiábavaló volt, hogy a király elhatározását megmátsítsák. Ugy volt, hogy vagyonának nagyobb részét barátnőjére, *Vaughan* bárónőre iratja. Két villa a Földközi-tenger partján, sok és nagyértékű ékszerek voltak kijelölve. Aztán meg arra határozta magát a király, hogy kibékül gyermekeivel, akik azt kívánták tőle, hogy *Vaughan* bárónő távozzon az udvar köréből. A király el is fogadta ezt a feltételt, sőt tudtával történt, hogy *Vaughan* bárónőnek megüzenték, hogyha jeleneteket mer csinálni, szépen kiadják az útját. A bárónő azonban nem ijedt meg, hivatkozott két kis gyermekére, akiknek a király az édesapjuk. Ugy látszik, a királyt meggyőzték, mert újra kibékült *Vaughan* bárónővel és minden idejét vele tölti.

— **Az erzsébetvárosi munkásgimnázium.** Az erzsébetvárosi munkásgimnázium ünnepes megnyitása tegnap este ment végbe a Wesselényi-utcai polgári iskola nagyteremében. A megnyitó ünnepen megjelent a munkásgimnáziumok megalapítója, *Molnár* Viktor közoktatásügyi államtitkár, továbbá a kerület társadalmának színe-java, az iparistületek, ipariskolák több képviselője és nagyszámú hallgató. Az ünnep dr. *Kovács* Jenő elnök üdvözlő szavaival kezdődött. Köszönetet mondott *Molnár* Viktornak és mindazoknak, akiknek buzgalma és támogatása lehetővé tette az intézet első évfolyamának megnyitását. Utána *Lád* Károly szólalt fel és ismertette az intézmény célját. Hangoztatta, hogy a munkásgimnázium menten minden politikai és pártirányzattól, kizárólag az általános tudás terjesztésének jegyében született meg.

Majd *Molnár* Viktor beszélt. Azt a reményét fejezte ki, hogy az a nagy érzés, amely a hallgatóságot összegyűjtötte, a tudomány szeretete, állandóan meg fog maradni.

Az államtitkár beszédét a hallgatóság lelkes éljenzéssel fogadta. Dr. *Strausz* Adolf, a keleti akadémia tanára, a VII. kerület polgárságának köszönetét tolmácsolta az államtitkárnak, továbbá dr. *Kovács* Jenő elnöknek és *Lád* Károly igazgatónak az egyesület alapításáért. A munkásság nevében *Koller* Lajos hallgató mondott köszönetet, mire a hallgatóság bevonult a tanterembe és megkezdődött a tanítás. A hallgatóság nagy számára való tekintettel, párhuzamos osztályokat kellett nyitni.

— **Gerendák a sinen.** A debreczeni-tiszalóki vasutvonal Zelemér-Böszörmény közti részén ismeretlen tettesek a vonal mentén lévő sövénygerendákat a sinre fektették. Bakó István őrszervele a merényletet és értesítette a legközelebbi vasuti állomást, ahonnan a gerendák eltávolítása iránt intézkedtek. A vizsgálatot megindították.

— **A levegő meghódítása.** A kölni repülőverseny mai napja annyiban járt csalódással, hogy *Blériot* már tegnap visszatért Párisba, aeroplanjait pedig Majna-Frankfurtba szállították. Eleinte erős szél uralkodott, mely később gyengült. 4 óra 10 perczkor kezdte meg *De la Grange* felszállásait, amelyeknek száma tíz volt. Legjobb sikerű felszállása alkalmával három kört tett meg körülbelül tíz-tizenöt méter magasságban. — Frankfurtban Rougier ma délután 4 óra 15 perczkor felszállt és azonnal 70-80 méter magasságra emelkedett. Két kört szállott be, majd 4 óra 20 perczkor leszállott. Öt órakor ismét felszállt és 160-200 méter magasságban hét percz alatt három és fél kört tett meg. Harmadik felszállása alkalmával, melyben ugyanakkora utat tett meg ugyanannyi idő alatt, már 300 méter magasságra emelkedett Rougier. — Grácban a Renner léghajó ma délután 1/45 órakor felszállott, negyven méter magasságban több gyakorlatot végzett, majd tízenöt percz múlva simán leszállott. A három órára tervezett felszállás azért késett, mert a ballonban lévő hidrogén-gáz, mely már 11 nap óta a ballonban van, nem birt annyi emelkedésséggel, mint kezdetben és ezért pótlás volt szükséges. Friedrichshafenben a *Zeppelin* III. *Henrik* porosz herceggel és nejével, valamint a hesseni nagyherceggel és nejével fedélzetén délután két órakor ismét simán kikötött. A léghajót *Zeppelin* gróf és *Dürr* főmérnök kormányozta.

— **Bombamerénylet.** Krakóból jelentik, hogy tegnap este a Royal-vendéglő bejáratánál bomba robbant föl. A dörrenés nagyon megrémítette az arra járókat és az étterem vendégeit. A bomba emberéletben nem tett kárt és csak az étkező terem ajtaját rongálta meg. Két gyanús embert lefoglaltak, közöttük egy elbocsátott pinczért, aki valószínűleg boszúból követte el a merényletet.

— **Az eltűnt pécskai plébános.** Közöltük annak idejében, hogy *Szathmáry* Géza pécskai plébános, ki már 15 év óta volt a pécskai plébánián, egy hónappal ezelőtt eltűnt. A plébános levelet hagyott hátra, amelyben azzal okolja meg eltűnését, hogy a plébánián nagy rendtelenségek vannak. *Csernoch* János püspök vezette a vizsgálatot és negyvenkétezer korona hiányt állapított meg. Senki sem sejtí, hogy az öreg pap hova tűnhetett.

— **Az építész- és vegyész-mérnökök pályája Magyarországon.** A Technikus Otthon utmutató előadásai során október 7-én, csütörtökön a kezdő technikusok számára két rendkívül hasznos előadás lesz. E napon délelőtt 10-12-ig Nagy Virgil, műgyegetmi ny. r. tanár *Az építész pályája Magyarországon*, délután 4 órától kezdve pedig *Pfeifer* Ignácz műgyegetmi cz. r. k. tanár *A vegyész-mérnökök pályája Magyarországon* címmel tart előadást. Mindkét előadás az utmutató előadások rendes hallgatóin kívül részt vehetnek a megfelelő szakosztályok összes évfolyamainak hallgatói. A látogatás ingyenes; mivel azonban a terem csak korlátozott számú hallgatót fogadhat be, a Technikus Otthon igazgatósága külön igazolványokat ad ki, melyekért az érdeklődők forduljanak *Herusch* Artúr igazgatóhoz, aki a Kruspér-utca 7. III. szám alatt lévő igazgatói irodában naponta 2-3 óra között adja ki az igazolványokat. Az előadások sorát végül *Moór* Jenőnek a helyes és okszerű testi nevelésről és a hygienikus életrendről tartandó előadása zárja le október 8-án délután 1/2 órakor.

— **Baleset tolatás közben.** Torontálujváron tegnap tolatás közben a mozdonyvezető oly erősen lökött tíz kocsi a személykocsikhoz, hogy a személykocsikban ülő utasok közül a leeső podgyász által hárman súlyosan és nyolczan könnyebben megsérültek. A vizsgálatot megindították.

— **Házasság.** *Peterdi* Andor vasárnap délben veszi feleségül *Várnai* Zsénit. Tanúi lesznek: *Palágyi* Lajos és dr. *Lázár* Béla.

Dr. *Németh* Ernő ügyvéd e hó kilencedikén déli 12 órakor a Kálvin-téri templomban tartja esküvőjét *Sik* Hermin kisasszonnyal, dr. *Benedek* János országgyűlési képviselő és neje bájos gyámleányával.

Báttaszéki *Romeiser* Ferencz *Mátray* Ilonkát, néhai *Mátray* József VI. ker. előjáró leányát e hó 5-én vezette oltárhoz. Tanúk voltak: kolossvári *Kolossy* Endre miniszteri tanácsos és madári és rittersfeldi *Kreybig* Rudolf vezérkari százados. A szertartást *Stieber* Vince apátplébános vezette.

Kohn Gyula uradalmi bérli Szakcsimajorból eljegyezte *Spitzer* Szerén kisasszonyt, *Spitzer* József uradalmi bérli leányát Hegyhátmaróczirol.

Paneth József tasnádi lakos leányát, *Terkát* eljegyezte *Fischer* Károly fia, Jenő, érktisfalusi lakos.

— **Naszajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerlelő, Budapest, VII. Erzsébet-körut 29. l. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bármelyre küldetik.

— **A gaborjáni népitélet.** Arról a rettenetes lincselésről, mely Gaborjában, a Sárrét egyik falujában történt s melyről lapunk legutóbbi számában már tettünk említést, ujabban ez a részletes tudósítás érkezett Nagyváradról: Vasárnap este 10 óra tájban Gaborján községben özvegy Szabó Lajosné portáján tűz támadt és az oltás körül legjobban buzgózkodott Dudás Nagy Sándor is, aki régóta gyújtogatás hírében állott. Egyszerre a tömegből rákiáltott valaki:

— Mit jajgatsz, gazember, te gyújtottad fel a házat!

A feldühödött nép rögtön rávetette magát a megrémült emberre és csákyával, vasvillával agyonverték. Az emberek azután szétszaladtak a megtaposodott véres tetem mellől, mikor a futók közül valaki újra elkiáltotta magát:

— Hát az asszonyt mi lesz? Azt is agyon kell tüni!

Visszafordultak és éppen e pillanatban lépett ki a házból Dudás Nagy Sándorné, akit hirtelen legyűrtek, tépték, rugták, marcangolták és a fejét teljesen szétverték. Azután neki rontottak a háznak és azt teljesen lerombolták, mert Dudásék menyecskeleányát, Tótyi Károlynét is kézre akarták keríteni, aki ijedtségben a falu végén a szántóföldek közé menekült és szörnyű hajsza után utólérték. Bestialis kegyetlenséggel végeztek vele. Dorongokkal és csákyokkal verték le, s ütötték, amíg életjelt adott. A koponyáját a felismerhetetlenségig széjjelverték. Hétfőn a reggeli vonattal a tett helyére kiszállt Vattay Gyula kir. ügyész, Hermann Aladár vizsgálóbíró, dr. Gerő Sándor és dr. Fisch Aron törvényszéki orvosokkal. A berettyóújfalusi és sárréti járás csendőrsége egy főhadnagy vezetése alatt megkezdte a nyomozást, de senkise váll a másokra és mindenki tagadja a bűnrészességet. A község bíróját is kihallgatták, aki azonban nem tud semmit az esetről, mert csak a tűz elfojtásáig maradt a színhelyen, azután pedig már olyan általános zavar támadt a faluban, hogy a történeteket lehetetlen volt ellenőrizni:

— „Nem tudom, ki tette, de akarja tette, nem kár értük! Megérdemelték!” Mondotta a bíró.

Kedden Mócsi Sándor nyolcz éves kis fiau, a csendőröknek megnevezett nyolcz embert, köztük Barta Károlyt, a falu egyik leggazdagabb emberét, akik a leányt a kukoriczásban a Berettyóig üldözték. A csendőrök valamennyit leartóztatták, de mind tagad. Az áldozatokat kedden temették el és a rokonokon kívül senki se vett részt a temetésen, sőt a falubeli férfiak még a koporsókat sem akarták a szekerekre felrakni.

— **A nagyszerb pör vádlottai.** Ma délután Zágrábban szabadlábba helyeztek tíz vádlottat, akiket a törvénytörések felmentését a felségárulás vádjára alól. Azokat bocsátották szabadon, akiknek felmentése ellen az ügyész nem felebbezett. Számos olyan vádlott is van, akinek ügye felebbezés alatt áll, ezeknek szabadlábba helyezésére vonatkozólag a tanács külön határozatot fog hozni.

— **Éhen halt egy korhadt fatörzs belsejében.** Londonból jelentik, hogy Mold lancashirebeli község közelében rettenetes módon vesztette életét egy Griffith Hughes nevű földbirtokos. Felmászott egy odvas fatörzsre és belébugy, hogy bagolyfészket szedjen. Eközben valószínűleg megcsuszott és beleesett a fa mélyébe, ahová úgy beszorult, hogy nem bírt kimászni. Segélykiáltásait senki sem hallotta meg és így a szerencsétlen ember ott veszett éhen a fa belsejében. Most akadtak rá holttestére, miután a hullaszag figyelmessé tette rá az embereket.

— **A lovassztrájk vége.** Megírtuk tegnap, hogy a Lovaregylet igazgatósága tárgyalta a sztrájkoló munkásokkal. A tárgyalás eredményteljesen végződött s a munkások ma reggel úgy Alagon, mint Tatán megkezdtek a munkát. A munkások ezentúl legalább is nyolczvan korona havi fizetést kapnak, a mozgalomból kifolyólag közülük senki el nem bocsátható, senkit a versenypályáról kiutasítani nem szabad s tilos lesz csekély fizetésű gyermekek által az idősebb munkásokat munkájukból kizsorítani.

— **Az orosz hasfelmetesző.** Pétervárott mostanában gyakran követtek el gyilkos merényleteket nők ellen, anélkül, hogy a rendőrség ráakadt volna a tettesre. Tegnap ismét egy fiatal leányt találtak meggyilkolva s mellén egy papírlap volt azzal a felirással: Pénzét magamhoz vettem, mert a halottaknak a túlvilágon nincs szükségük pénzre. Közvetlenül azután sikerült kézrekeríteni a hasfelmetesző gyilkost. Nevét még nem tudják, csak annyit sikerült kinyomozni, hogy egy vidéki járásbíró fia és 36 éves. A rendőrségen dicsekedve mondta, hogy még sok gyilkosságot akart elkövetni.

— **A pápa huga öngyilkos lett.** A pápa családjában megrázó esemény történt. Milanoból érkezett távirati jelentések szerint Sarto Annetta, X. Pius pápa egyik unokahuga, borzalmas öngyilkosságot követett el. Sarto Annetta vallásos mániában szenvedett. Rögeszméje az volt, hogy a paradicsomba csak úgy jut be, ha lelkét már itt e földön megtisztítja a bűntől. Sokszor mondta, hogy ez a tisztulási folyamat csakis tűz által történhetik meg. Egy őrizetlen pillanatban leöntötte ruháját *petroleummal és meggyújtotta.* Amikor a család tagjai berohantak hozzá, a szerencsétlen leány már lángban állott és üdvözült mosolylyal csak ennyit mondott:

— Most már biztosan bejutok a paradicsomba!

Minden segítség hiábavaló volt és a szerencsétlen leány néhány perc alatt kiszáradt.

— **Lejáró pályázat.** A Természettudományi Társulat által hirdetett, a Bugát alaptól 600 korona pályadíjjal jutalmazott pályázat október 31-én lejár. A pályázat tétele: „Írassék le a természetes színekben való fotográfálás története keletkezésétől napjainkig, különös tekintettel az alapjául szolgáló fizikai jelenségekre.” A pályaművek a fentírt határidőig a Természettudományi Társulat titkárságához (VIII. Eszterházy-utca 16. szám) küldendők.

— **Bicriót Budapesten.** Bleriot, akinek október 17-én az üllői-úti katonai gyakorlóteremen való felszállása immár bizonyos, ma Frankfurtból érkezett táviratában arról értesítette a főlészállást rendező bizottságot, hogy repülőgépe utban van Budapest felé. O maga 16-án, szombaton reggel érkezik meg családjával Budapestre. A főlészállás helyén közben szorgalmasan folyik az előkészítő munka s nyolcz nap alatt az előkészítéssel teljesen végeznek. Külön udvari sátrat emelnek s külön elkerített helyet tartanak fenn a tisztikar számára; a fővárosi körök és egyesületek már valamennyien megváltották helyeiket, a vidékről is folyton érkeznek a megrendelések. A fővárosi iskolák és igen sok vidéki iskola pedig testületi megjelenésre jelentkezett. A főlészállás helyéhez való közlekedésre a legzseléesebbkörüli intézkedéseket tették s gondoskodtak arról, hogy a közönségnek a repülőterre és onnét vissza való szállítása fennakadás nélkül történjen. A londoni, párisi, berlini és bécsi nagy lapok a főlészállás alkalmára külön tudósítókat küldenek s részükre, valamint a hazai sajtó képviselői részére a rendezőség külön tribünát állított fel. A főlészállás helyén háromszáz rendőr fog szolgálatot teljesíteni.

— **A vadászó fegyver.** Érsek József lesnyeki csendőr tegnap egy vadászótól elkobozta fegyverét. A csendőr a fegyvert a szolgabíróságnak akarta beküldeni és mielőtt becsomagolta, a csendőrlaktanya udvarán ki akarta löni a töltést. A fegyver azonban szétrobbant és a csendőr balkezét összeroncsoolta. Érseket kórházba szállították, ahol kezét amputálták.

— **Hatszáz ezer koronás főnyeremény.** A Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyeinek tegnapi húzásán a 600,000 koronás főnyereményt a 3098 sorszámú és 33. sorszámú sorsjegyet húzták ki, melyet — mint értesülünk — a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság váltóüzlete a közel-múltban adott el egy felvidéki kisvárosban lakó kereskedőnek. A főnyeremény összegének kifizetése már a mai napon megtörtént.

— **Kifosztott utasok.** A bécs-varsói gyorsvonaton egy I. osztályú kupéban Lublin állomás mellett észrevette a vonatvezető, hogy valamennyi utast kirabolták. Négy férfi és három nő ült ebben a kocsiosztályban. A vonatvezető meghuzta a vészféket és fellármázta az egész személyzetet. A hét utast *kloroformmal elaltatták és kifosztották.* A tettesek nyomtalanul eltűntek.

— **Küzdelem a leánykereskedés ellen.** A leánykereskedelem ellen létrejött nemzetközi értekezlet — így jelentik ezt Bécsből — ma folytatta tanácskozását. Fischer budapesti magán-detektiv a magyarországi és balkánfélszigeti leánykereskedelemről tartott fölvilágosítást. Fest magyar belügyminiszteriumi titkár a magyar kormány nevében kijelentette, hogy Magyarország ma már egyáltalában nem tartozik azok közé az országok közé, amelyek a leánykereskedelem fészkeiül és forrásaiul szoktak föltüntetni. A magyar kormány a jövőben is törekedni fog mindent megtenni, hogy a társadalom ez ellensége ellen küzdjön. A francia nemzeti fiókbizottság nevében Berenger szenátor terjesztette elő a bizottság működéséről szóló jelentést és indítványozta, hogy az illető bizottságok küldjék be minden országból az érvényben álló rendelkezéseket, amelyek a leánykereskedelem korlátozására és leküzdésére irányulnak. Határozati javaslatban továbbá kimondani kívánta, hogy az érdekelt hatalmak törekedjenek megegyezni a leánykereskedés üzésével vádolt egyéneknek nemzetiségi különbség nélkül a vegyes egyiptomi bíróságok elé állítása dolgában.

— **A társadalomtudományok szabad főiskolája.** A Magyar Társadalomtudományi Egyesület az Országos Közművelődési Tanács és az Országos Tanáregyesület vezetőségének több ízben történt kezdeményezésére a társadalomtudományok iránti általános érdeklődés ugyanis szíveskedésnek mutatva, hogy azok számára, akik a szociológia és rokontudományai iránt elfogulatlanul és komolyan érdeklődnek, oly szabad főiskolát állítsanak föl, amely úgy az egyetemi ifjúságot, mint az érdeklődő nagyközönséget rendszeres munkában egyesíti. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület szabad oktatási bizottsága a múlt év folyamán részletesen előkészítette ezt az új intézményt, amelynek vezetésére a következő tagokból álló intéző bizottságot küldött ki: Janesó Benedek, Marczali Henrik, Szász Károly, Hornyánszky Gyula, Farkas Pál és Gárdonyi Albert. Az új szervezet, amely a „Társadalomtudományok Szabad Iskolája” nevet viseli, november elején kezdi meg munkásságát, amelyet két félévi főcsoportban fog végezni. Egy-egy félévi főcsoport hat tanfolyamból és nyolcz kollégiumból áll. A tanfolyamok hat, a kollégiumok három előadásban adják elő anyagukat. Ez előadásokban egy a társadalomtudományok nagyobb köréi, mint a részletkérdések is szíveskednek kerülni. A tanfolyamok és előadások székhelye az egyetem. A hat előadásból álló tanfolyam beiratási díja két korona, a három előadásból álló sorozat három korona. Az 1909-iki őszi félévnek munkaprogramjába a következő tanfolyamok vannak fölveve. A hat előadásból álló tanfolyamok: Bevezetés a szociológiába, Janesó Benedek. A szociológia viszonya a biológiához, Apáthy István. A történelem elmélete, Hornyánszky Gyula. A szocializmus történeti fejlődése, Farkas Pál. Társadalmi gazdaságtan, Heller Farkas. Szociálpedagógiai elméletek, Imre Sándor. A három előadásból álló tanfolyamok: A demokrácia eszméi fejlődése XIX. század magyar irodalmában, Nagygyessy László. A magyar jobbágytörvény története, Gárdonyi Albert. Az óklasszikai tanulmányok szociális vonatkozásai, Váry Rezső. A nemzeti eszme bölcselete, Palágyi Menyhért. A szociális biztosítás Szemenyey Kornél. A büntető jog szociális vonatkozásai, Angyal Pál. Ezeken kívül még két természettudományi kollégium is kerül előadásra, később megállapítandó témákkal. Mindennemű felvilágosítást és tájékoztatást naponta öt és hat óra között a Magyar Társadalomtudományi Egyesület titkári hivatalában (Mária Valéria-utca 12.) és az intéző-bizottság tagjainál lehet kapni.

— **Gyilkos vő.** A Fiume melletti Costrenan Lincich Paskal feldühödve apósának, Lincich Márknak szemrehányásaitól, az öregot öklével fejbeverte. Az öreg Lincich azonnal meghalt. Segítségért kiáltó anyósát a fiatal Lincich fejbeütötte úgy, hogy az vértől borítva elmenekült. A gyilkost letartóztatták.

— **Rablázadás.** A crimbrai fegyházban, mint Lisszabonból jelentik, a fegyenczek tegnap felláztak. A fegyház épületében tüzet raktak, azt remélve, hogy az általános zűrzavarban el tudnak szökni. A tüzet azonban idejekorán észrevették és irtózatos küzdelem után sikerült lefegyverezni az őrjögöket. Ezek barrikádokat emeltek, ködöbálásokkal védtek magukat és küzdöttek a szabadulásért, a katonaság azonban körülzártta őket és végül kénytelenek voltak megadni magukat.

A leány-
érkezlet
atta tanács-
iv a ma-
eskedelem-
ltügyminisz-
n kijelen-
gyáltalában
őzé, ame-
forrásaiul
ormány a
megten-
ége ellen
g nevében
ottság mű-
la, hogy az
szágból az
k a leány-
ére irányul-
kimondani
rekedjenek
vel vádolt
il a vegyes
an.

— **A temető halottja.** Megírjuk, hogy tegnap este a rákoskeresztúri temetőben egy uriasan öltözött idős férfi egy fára fölakasztotta magát s már kihűlt testére az örök akadtak rá. Az öngyilkos kilétét az éjszaka nem iudták megállapítani, mert zsebében csupán egy levelet hagyott hátra, amelyben éppen arra kéri a rendőrséget, hogy ne kutassák kilétét: fáradt ember s pihenni óhajt. Ma reggel azonban egy éltesebb urnó jelentkezett a rendőrségen, hogy férje miatt, aki tegnap reggel elment hazulról s azóta vissza nem tért, nagyon aggódik. A rendőrség elküldte az aggódó asszonyt a Szvetenay-utcai temetőbe, ahol rossz sejtése valósággyá vált: a halottban férjére ismeri. Az öngyilkos Kraischner József háztulajdonos, a Magdolna-utca 6/b. alatt lakott. Régi józsefvárosi polgár, azelőtt vendéglője és kávéháza volt, majd később visszavonult minden üzletétől s csendes visszavonultságban élt. Feleségén kívül hozzátartozói nem igen voltak, kivéve mostoha gyermekeit. Szomorú tettének közvetlen okát senki sem ismeri, úgy lesz, ahogyan ő maga írta: nyolczvan év terhével a vállán elfáradt s e hosszú idő alatt elvesztette energiáját, amely az étellel összekötötte.

— **Az új gyógyszerészgyakornoki tanfolyam.** Ebben az évben először történt meg az, hogy a gyógyszerészgyakornokoknak egynél több tanfolyamot tartottak. Az első tanfolyam hallgatói szeptember elején vizsgáztak le, az új tanfolyam pedig most kezdődött meg. Az új tanfolyamnak 47 hallgatója van. Ezek a hallgatók decemberben végeznek és teszik le a gyakornoki vizsgát, de az egyetemre csak a jövő év szeptemberében iratkozhatnak be. A vizsgát decemberben sikerrel megállott gyógyszerészelteknek, amennyiben a vizsga letételétől az egyetemre iratkozásig gyógyszerésztári működésben lesznek, ezt az időt a kötelező két évi segédi gyakorlati időbe beszámítják.

— **Önként jelentkező tolvaj.** Klein Salamon Bernát 27 éves kereskedő segéd évekké elelőtt a katonasor elől Amerikába szökött. Most visszatért Magyarországra, találik adott vidéken lakó rokonainak s mindegyiket értékes ékszerrel lepte meg. Elmondotta, hogy Amerikában jól ment a dolga, sok pénzt keresett. Közben azonban Londonból átirat érkezett a budapesti főkapitányságra, mely szerint Klein egy Londonban lakó vagyonos rokonától, akit Amerikából való hazautazása közben meglátogatott, 10 ezer koronát érő ékszert és 2000 korona készpénzt ellopott s azzal Budapestre szökött. Klein értesült, hogy körözik és ma önként jelentkezett a főkapitányságon, ahol letartóztatták.

— **Katastrófa egy halottasházban.** Münchenben tegnapelőtt délután nagy szerencsétlenség történt egy temetésen. A halottat a szobában szentelték be s a gyásznap olyan nagy számban jelent meg, hogy a halottas-szoba padlója a megterhelés következtében leszakadt. Husz ember esett a pinchébe. Három rögtön meghalt, a többi veszedelmesen megsebesült.

— **Weiss Pepi.** A Budapesti Bonbonniere Kabaré kitűnő vendégének a neve rövid néhány nap alatt budapesti híresség lett: a legjobb német kabaré-diva ellenállhatatlan humorával és kómikus énekszámával egy csapásra meghódította a mi közönségünket is. Minden este zsufolásig megtelik a nézőtér és annyi a taps és ismétlés, hogy Weiss Pepi háromnegyed óra hosszat le sem kerül a színpadról. A népszerű művész ezen a héten is vendége marad a Bonbonniere Kabaré-nak, ahol egyébként is elsőrangú a műsor. Különösen a Puci nőszül, Szerelm házasság és a Minisztertanács cz. boházatok és Keleti, Kökény, Vadász, Kövéri új kupléi aratnak nagy tetszést.

— **Elítélt zugbukméker.** A VI. kerületi kapitányság 30 napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte Weisz Adolf 35 éves foglalkozás nélküli egyént, aki a Francois-kávéházban rendszeres zugbukméker-irodát tartott. Ugyanekkor megindult hasonló kihágás miatt az eljárás Tichy Károly háztulajdonos ellen is, aki a Garay-tér környékén levő korcsmákban gyűjtötte a téteket.

— **A Steinhardt-mulató igazgatósága** mindent elkövet, hogy változatos és mulatózó műsorral a közönségnek utólréhetetlen szórakozást nyújtson. Pénteken, e hó 8-án, ismét premier lesz a Steinhardt-mulatóban. „Simon te csalsz!” a címe az új boháztnak, amely az előjelekből ítélve, joggal sorakozhatik a Steinhardt-mulató eddigi szenzációs sikerű darabjai mellé. 10-én, vasárnap délután 1/4 órakor mérsékelt helyáru előadás lesz. Színre kerül a „Fekete Franczi”. 10-10l

kezdve minden ünnep és vasárnap délután 1/4 órai kezdettel mérsékelt helyáru előadást tartanak.

— **Nemzetközi díjbirkózások.** A Beklow-czir-kusz helyiségében a mai nap is telt ház előtt folyt le a birkózások harmadik napja. A mai nap folyamán győztek: Zinner magyar — Makarevic lengyel felett 1 perc 42 mp. alatt. Weisz Richárd — Rödl bajor felett 9 perc 15 másodperc alatt. Baradanoff kaukázusi Huber svájci felett 16 perc 48 mp. alatt. John Pohl Abs II. német — Giovanni olasz felett 16 perc 23 mp. alatt. A holnapi nap folyamán mérkőznek: Weisz Richárd — Derna varsói, Brill rajnai — Maksymiak lengyel, Roszof dáni kozák — Nagy erdélyi, Waniak orosz — Romanoff orosz.

— **Halálozások.** Lasz Gyula, volt huszárfőhadnagy, az Osztrák-Magyar Bank aradi intézetének tisztviselője 30 éves korában Kolozsváron meghalt. Dr. Lasz Gyula a temesvári ítélőtábla elnöke, fiát gyászolja az elhunytban.

Cohn Gyula az OMKE orosházi kerületének elnöke október 2-án elhunyt Orosházán.

Felbermann Lajos hazánkia Londonban meghalt. Felbermann harmincz évnél tovább élt Londonban, ahol mindenkor lelkes harczosa volt a magyar érdekeknek. Halála a londoni magyarok körében mély részvetet keltett. Volt egy lapja is, a Life (Élet), amely képből és írásban gyakran közölt ismeretterjesztő közleményeket rolunk.

— **Bendőrf hírek.** Letartóztatott tolvajbando. A rendőrség rablás és többrendbeli lopás miatt letartóztatta Kóczky József 21 éves, Kocsis József 20 éves, Nagy Sándor 25 éves, Tóth József 20 éves és Dusek Károly 18 éves lakatosanonczokat. A fiatal bűnösök bandába verődtek és éjszaka portyáztak a főváros különböző kerületeiben, üzleteket törtek fel, kirakatokat fosztoltak ki, de az utonállástól sem riadtak vissza. Mind az öt fiatal ember ismeretes tolvaj, akik többször adtak már dolgot a rendőrségnek. — **Elgázolás.** Ma reggel a Vörösvári-ut 115. szám alatti közúti vasúti kocsi-színben Danilovics Tivadar 25 éves lakatos munkaközben egy villamos kocsit alá került, amely jobb kezén keresztülment és összeroncolt. Az életveszélyesen megsérült embert a gróf Károlyi-kórházba vitték.

- x Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.
- x Podor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 8. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.
- x Bob hashajtó a legkellősebb, 10 filler.
- x Időgesség, ideggyengeség (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejnemű, szédülés, bággyadság, álmatlanság, szív- és gyomortünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot, stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó villanygyógyító-intézetében (Károly-körút 24.) A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készült elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

ALAPITTATOTT 1842. ALAPITTATOTT 1842.
THE MUTUAL
new-yorki életbiztosító társaság.
Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Rézvényesi nincsenek. Elfogad biztosításokat az ember életére különböző módzatok szerint. Legliberálisabb feltételek.
Öszvagyón: 1908. december 31. — 2.792.948.021.46 Fros.
Díjbevétel 1908. december 31. — 309.071.778.70 Fros.
A biztosítottak között 1909-ben felszámításra kerülő nyereség — 57.472.955.70 Fros.
Vezérképviselőség Magyarország és a kelet részére:
Budapest, VI., Andrássy-ut 20. szám.

A WETTENSTEIN-Ambulatorium
és a Dr. Wettenstein-Sanatorium-Részvény társaság irodája
Budapest, VI., Bulyovszky-utca 5.
(Déliháb-utca 23. sarok) van. Ezen új ambulatorium, amelyben a tüdőbajosok és egyéb tuberkulotikus betegek a Wettenstein József dr. által feltalált gyógy-móddal nyernek kezelést, a Városi villamos-vasút, a Ferencz József-földalatti vasút és az omnibusz-vállalat Aréna-úti állomásának szomszédságában van.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Az Operaházban** holnap, csütörtökön „A hegyek alján” kerül színre Szamosi (Márta), Szoyer (Nuri), Környei (Pedro), Szemere (Sebastian), továbbá Payer, Ambrusné, Várad Margit, Venczell, Déry és Dalnoki fellépésével. Az előadás jövedelmének egy részét a Magyar Iskolaegyesület alapja javára fordítják. (Évi bérlet 106). Pénteken a „Varázsfuvola”-t adják a főszerepekben Sándor Erzsé, Ambrusné, Szoyer, Kertész Villi, Erdős, Hegedüs és Déry közreműködésével. (Évi bérlet 107).

(*) **Leoncavallo új operája.** Rómából jelentik, hogy Leoncavallo több barátjának megmutatta egy új operáját, amelynek címe: *Marlborough*. Az új opera egyszerre fog színrekerülni Rómában és Berlinben. A Marlborough burleszk-opera, amelynek tárgya Boccaccio Dekameronjából van merítve. A cselekmény erősen emlékeztet *Giges gyűrűjére*.

(*) **A „Buridán szamara” főpróbája.** A Vigszínházban ma délelőtt tartották meg a díszletes jelmezű főpróbát Flers és Caivallet „Buridán szamara” című vígjátékából. A nálunk is annyira kedvelt szerzők új darabja is a francia elökelő világ körében játszik, és ennek megfelelően a színház igen szép kiállításról gondoskodott. A főszerepeket Góth Sándor, Hegedüs Gyula, Fenyvesi Emil, Tanay Frigyes, Vendrey Ferencz, M. Harmath Hedvig, Kornai Berta, Hegedüs Gyuláné, Abelovszky Margit játszzák. A „Buridán szamara”-t holnap, csütörtökön mutatják be.

(*) **Shakespeare mint színigazgató.** Azon a helyen, ahol Shakespeare egykori színháza, a Globe-színház állott, emléktáblát akartak a minapában felállítani. A leleplezés napjára azonban megjelent a Timesben egy kis hírcske és jelentette, hogy néhány nap mulva nagy Shakespeare-cikkeket fog közölni ujonnan felfedezett egykoru feljegyzések alapján. A Times azt is jelezte, hogy mire vonatkoznak ezek az adatok, a legtöbb Shakespeare szinidirektori működésére; és ezek a források, részben pöriratok oly teljesek, hogy belőlük tisztán áll a szem előtt Shakespeare élete, vagyoni viszonyai, színházának minden apró-cseprő ügyei is. Wallace professzor adatai — mert ő bukkant rá a Shakespeare feljegyzésekre — más helyre teszik a Globe-színházat, mint ahová az emléktáblát szánták és így érthető aztán, hogy bármilyen keltetlenül, el kellett halasztani a leleplezést.

(*) **Az Akadémia nagyjutalma.** Az 1908. évi 200 aranyból álló akadémiai nagyjutalom és az 50 aranyas Marczibányi-mellékjutalom az 1903—1909 években megjelent természettudományi munkák legjobbainak lévén odaítélendő, az Akadémia figyelemzetteti az ily munkák szerzőit, hogy műveiket 1909. december 31-ig a főtákarí hivatalhoz küldjék be, főljegyezvén röviden, amit munkájuk kiváló vonásának tartanak. Azonban e figyelemzettetésnek korántsem az az értelme, mintha a be nem küldött munka, melyről a tagoknak tudomásuk van, nem pályázhatnak; sőt ha az Akadémia kiadásában jelent meg vagy könyvtárba már beküldetett, hivatkozás történhetik arra, hogy a szerző a beküldött munkáival pályázzon kíván.

(*) **A Nemzeti Muzéumból.** A Nemzeti Múzeum régiségára ujjában ismét igen érdekes és értékes tárgyakkal bővült. Egy a tizenhatodik században épült unitárius templomnak teljes menyezétét és egy padosorát szerezte meg a múzeum igazgató-sága. Az érdekes emlékek az adamosi (Kisküküllő-vármegye) unitárius templomból származnak, amelynek renoválása alkalmával tették szabaddá a

Szén, kokszt, téli fűtéshez
briket és antracit

a pontos szállítás érdekében későbbi határidőkre már most rendelendő.
Telefon: detail: 75-26. 26-27. { 164 Interurban.

Radnay Károly
Budapest, Uaczi-körút 78. &
Süvegnyezim: ANTRACIT Budapest

fentemlített tárgyakat. A menyezeti különös szépségű, rajta virágdíszek, koszorúfűzerek, girlandok láthatók, a padok alakja és faragása is igen karakterisztikus.

(*) **Filharmonia.** A filharmoniai hangversenyek vendégeiben s azok sorrendjében változás állott be, mivel Metzger Otilia lemondott s helyette Hempel Frida porosz kir. kamaranékesnő lett szerződötve. Ez által a szereplések sorrendje is megváltozott ekként: I. hangverseny Hubermann Broniszláv, II. hangverseny Hempel Frida, III. hangverseny Backhaus Vilmos, IV. hangverseny Földessy Arnold, V. hangverseny Szigeti József, VI. hangverseny Leffler-Burckard kamaranékesnő, VII. hangverseny Stefánia Imre, VIII. hangverseny Siens Margit, IX. hangverseny Rachmaninoff Szergej, X. hangverseny Naval Ferencz.

(*) **Táncstanfolyam.** Balogh Szidónia, az Operaház volt első magántáncosnője uri családok gyermekeinek tánczórákat ad, esetleg növendékeinek a lakásán is. Azonkívül mindenféle táncznak a betanítására és tánczünnepek rendezésére is vállalkozik. Értekezni lehet Balogh Szidóniával a lakásán (VI., Nagymező-utca 29. szám) délután 4 és 6 óra között.

(*) **Új zeneművek.** „Van ott egy nő bordó ponyolában“ új Zerkovitz dal, melyet Virág Jenő a Bonbonniere kabaretben énekel, biztos sláger szám, melyet sokáig és sokak fognak énekelni és játszani. A Bárd Ferencz és Testvére czég adta ki díszes, igen ügyes czimlapra. Ára 1.80 K. „Pista a gimnazista“ (Beiratás) Gábor Andor pompás versére finom előadásra kiváló kabaré dal, melyet Keleti Juliska ad elő óriási hatással. Zenéjét egyik kiváló komponistánk szerzette Erbé álnév alatt. Ugyancsak a Bárd zeneműkiadó czégnél jelent meg, ára 1.80 K. „Utazás a házasság körül“ Dr. Molnár Jákó 3 felv. vigjátékának dalai, Dr. Molnár Jákónál hét magyar dal, melyek között van több, amely elterjedésre tarthat igényt. Megjelent a Bárd Ferencz és Testvére czég kiadásában. Ára 3 K.

(*) **„Az Újlet“** legújabb számában többek között egy igen érdekes cikksorozat olvasható, mely a textilszakbeli eladási feltételek konvencziószerű megállapítása érdekében megindított mozgalomra vonatkozik. A lapnak egyes rovatai különösen „A Reklám“, „A Kirakat“, és az „Ujdonságok“ nevű rovatok igen élénk és változatos tartalmuak ez alkalommal is.

FŐVÁROS.

(*) **A város építkezése.** A főváros törvényhatósága tudvalevően elhatározta, hogy a husz milliós folyószámla-kölcson terhére egy népszállót, egy népotthont és hét csoport kislakást épít. Ebben a tárgyban ma a belügyminiszter leiratot intézett a fővároshoz, melyben a határozatot jóváhagyja. A leirat így szól:

A főváros törvényhatósági bizottsága 1909. július 7-én és folytatva tartott közgyűlésében 1418. számú határozatával a husz milliós folyószámla-kölcson terhére a vázlatos tervek és költségvetések alapján egy népszállónak 500.000 korona és 1279 kislakásnak 6.126.431 korona költséggel való fölépítését határozta el. A törvényhatósági bizottságnak ezt a határozatát ezennel jóváhagyom. A főváros hatósági építkezései ügyében a főváros közönségéhez intézett leiratomban kikötöttem ugyan, hogy minden egyes építkezés tárgyában a részletes tervek és költségvetések alapján hozott közgyűlési határozatokat be kell hozzám mutatni jóváhagyás végett, mégis ettől a kikötéstől a jelen alkalommal kivételesen eltekintettem, figyelembe véve egyrészt az előrehaladott építési időt, másrészt azt, hogy a részletesen kidolgozott építötterveket nekem pótlólag bemutatták. Fölhívom azonban a főváros közönségét, hogy az építő-programm további megvalósítása keretében az 1909. július 26-án kelt leiratomban előírt eljárást szigorúan tartsa meg. Most idézett leiratomban szerint az 1910-iki építőprogram keretében egy 300.000 korona költséggel előirányzott népotthon lett volna létesíthető. Ettől eltérően, ez alkalommal hozzájárultam a határozat szerint 500.000 koronába kerülő népotthonnak megépítéséhez arra való tekintettel, hogy a főváros tanácsának jelentése szerint az V. kerületben e közjótékonyasági intézetnek tervét az eredetihez képest módosítottá,

a mennyiben most már kisededővő és napközi otthon, valamint az eredetnél több legénylakás is terveztek, úgy, hogy tulajdonképpen ez az intézmény is bizonyos mértékig a népszálló jellegével bír és így a költség fokozása megokoltnak tartható. Miről a fölterjesztett iratok és tervek visszaküldése mellett a további intézkedés végett értesitem. Budapest, 1909. szeptember 29-én. A miniszter helyett: Hadik s. k. államtitkár.

(*) **A kenyérgyáról.** Mint a kenyérgyár igazgatósága eredetileg tervezte, a székesfővárosi kenyérgyár már elérte termelőképességének maximumát, úgy hogy a napi termelés 25.000 kilogrammra rug. A kenyérgyárban ma kint járt az állami munkásbiztosítási hivatal vezetősége és a főváros kiküldöttei, hogy megállapítsák a kenyérgyár épületének és berendezésének tűzbiztonságát és ennek alapján elhatározták, milyen tarifa szerint biztosítsák a gyár alkalmazottait baleset ellen. Értesülésünk szerint a főváros közlekedési és közgazdasági ügyosztálya — a legutóbbi közgyűlés utasítása alapján — már megkezdte a kenyérgyár kibővítésére vonatkozó tervek kidolgozását.

(*) **Dohányzás a villamoson.** A közönség körében már régebb idő óta mozgalom indult meg, hogy a villamos vasutak pótkocsijaiban a dohányzást engedjék meg. A mozgalmat vezetőket nem elégedtek meg azzal, hogy a főváros tanácsát megkeresték a szabályzat megváltoztatása érdekében, hanem fölirattal fordultak a pénzügyminiszterhez is. A pénzügyminiszter most leiratot intézett a fővároshoz és fölvilágosítást kér az ügyről. A főváros tanácsa már szintén foglalkozott a kérdéssel és a nélkül, hogy érdemlegesen határozott volna, a tilalom megváltoztatását a közlekedési szabályrendelet keretében utalta. Mint értesülünk, a pénzügyminiszter leiratával kapcsolatban a főváros illetékes hatóságai igen behatóan foglalkoznak a dohányzási tilalom megváltoztatásával. A kérdés megoldását különösen két körülmény nehezíti meg. Az első az, hogy nem minden viszonylatban bölcsekednek pótkocsik, a másik körülmény pedig az, hogy félt, hogy a dohányzási engedelem megadása zavarokat okoz a forgalomban. A közlekedési ügyosztályban serényen munkálkodnak a kérdés megoldásán.

TÖRLEY PEZSGÓ

EGYESÜLETEK.

(—) **Blériot az Országos Műszaki Egyesület tagja.** Az Országos Műszaki Egyesület, amely a felső ipariskolát végzett technikusoknak egyesülete, legutolsó választmányi ülésén Blériotnak, mint a párisi felső ipariskola végzett növendékének és mint kartársnak a repülés terén elért sikeréért üdvözlét küldte. Blériot magyarországi kartársainak üdvözlét szívesen fogadta és meleghangu levelet intézett az egyesület elnökéhez. Közölte vele, hogy az Országos Műszaki Egyesület tiszteletbeli tagságát elfogadja és büszke arra, hogy ily magas színvonalon álló egyesületnek tagja lehet.

(—) **A Nótisztviselők Országos Egyesületében ingyenes tanfolyam nyílik meg német kereskedelmi levelezésből.** A tanítás este 8-9 óra között történik, hogy az alkalmazásban levő tisztviselők is látogathassák a tanfolyamot, melyen az egyesület minden tagja szakszerű kiképzést nyerhet a tisztviselői pályán elengedhetetlen német levelezésben. Ugyancsak most kezdődnek az egyesületben né-

met, francia és angol nyelvű tanfolyamok kezdők és haladók számára, továbbá könyvviteli, kereskedelmi számtan, gyors- és gépirási kurzusok. Jelentkezéseket elfogad az egyesület titkársága, VI. Andrássy-ut 33.

(—) **A „Polgáriszkolai Tanárjelöltek Köre“** f. hó 4-én tartotta alakuló gyűlését. Elnök lett: Sarkady Sándor, alelnök Mesterházy Jenő, főtitkár Kósa Vincze, titkár Lados József, főjegyző Vnia Romulusz, aljegyző Papp György, pénztáros Ungar Károly, ellenőr Zombory Gyula, főszerkesztő Györfly Imre.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Günther Antal a Kurián.** Günther Antal, a kir. Kuria új elnöke, ma délelőtt 10 órakor feljött a Kuriára és elfoglalta hivatalát. Az új elnököt a mai délelőtti folyamán is számosan keresték fel üdvözlésükkel.

§ **A Haverda-ügy.** A szabadkai büntető törvényszék vádpancája ma küldötte meg dr. Vázsonyi Vilmos és dr. Bródy Ernő védőknek a hivatalos értesítést, hogy a gyilkosság büntetvével terhelt Jánosy Aladár és társai bűnügyében az ügyészi vádirat ellen beadott kifogások tárgyalására határnapul október hó 12. napját tűzte ki.

§ **Az orvos büne.** A budapesti kir. tábla ma délelőtt Horváth Béla elnöklésével, dr. Agoraszto Péter bíró előadásában tárgyalta azt a főfolyamodást, amelyet Ráth Endre és dr. Vázsonyi Vilmos, mint a letartóztatott dr. Spitzer Izidor fővárosi orvos védői benyújtottak. A rendőrség ugyanis az elmúlt héten letartóztatta dr. Spitzer Izidor fővárosi orvost, aki Szabó Jolán martonvásári leányzón két szülészeti segítségével tiltott műtétet végzett. A vizsgálóbíró és a budapesti törvényszék vádpancája helybenhagyta a letartóztatást, amely ellen a védők főfolyamodást nyújtottak be. A kir. tábla ma 30.000 korona óvadék ellenében dr. Spitzer szabadonbocsátását rendelte el. A két baba szabadonbocsátását 4000-4000 korona óvadék ellenében határozta el a kir. ítélőtábla, Szabó Jolán pedig óvadék nélkül szabadul. A határozat kihirdetése után dr. Spitzer családja nyomban letétbe helyezte a kívánt kaucziót, mire az orvos déli 1 órakor elhagyta a fogházat.

§ **Megfolyogott imaegyesületi elnök.** Birman Herman, a budakeszi imaegyesület elbocsátott szolgálja az egyesülettel szemben 14 korona követelést támasztott. Ennek kifizetését eredménytelenül sürgette meg Kleinberger Izsák egyesületi alelnök. Efeletti elkeseredésében az elbocsátott szolgál Spányik Róza házvezetőnő, imaegyesületi tag előtt azzal fenyegette meg Kleinberger Izsákot, hogy ha követelését ki nem fizeti, nyilvánosan leszámol vele és agyonlúti. Kleinberger Izsák nem fizetett, ellenben feljelentette Birman Hermannat zsarolásért. A büntető törvényszék dr. Makutz elnökletével ma ma ma felelősségre a feljelentett szolgát zsarolás kísérletének vétségéért. A tárgyaláson a vádlott tagadta bűnösségét. Védelmére felhozta, hogy ha mondotta is az inkriminált fenyegetést, úgy azt nem jőzán fölvetette, hanem valószínűleg részegségében járt el a szája. Tóth István kir. ügyész erre elejtette a vádat s a bíróság megszüntette az eljárást.

§ **Gyilkos hivatalnok.** A danzigi esküdtészek ma kezdte meg a tárgyalását van der Velden hivatalnok bűnügyében. Velden a Subkan és Danzig közötti vonalon a robogó gyorsvonaton meggyilkolta és kifosztotta Ehlert előjárót. A gyilkos igen előkelő családból származik. Atyja, dr. van der Velden híres festőművész és genealógus Weimarban.

§ **Kidobott lakó.** Rosenberg Henrik iparos 1909 április végén kiköltözött a Holló-utca 13. számú lakásából. Május 1-én Fleischer Henrikné házmesterné felszólította, hogy adja át a lakás kulcsát, mert a lakást az új lakó részére festetni akarja. Mivel május 1-én a lakó nem tudott költözöködni és butorai a lakásban voltak, nem adta át a kulcsot, amire a házmesterné lakatot hivatott, Rosenberg Henriknek olt hagyott butorait a lakásból kidobatta, sőt Rosenbergnét is kidobta a lakásból. Rosenberg feljelentésére a büntető törvényszék ma vont felelősségre magánlaksértés

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legkacsaabb migraint és fejfájást elmulasztja.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható minden gyógyszerertárban. Három doboznál ingyen postai szállítás.

Készít Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Orvosok által ajánlva.

véségeért az erélyes házmesternét, akit dr. Vargha kir. ügyész vádjára után bűnösnek mondott ki a vádbeli cselekményben és ezért 4 napi fogházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott felebbezett.

SPORT.

Budapesti őszi meeting.

— Kilencedik nap. —

A nap főszámát kivéve, nem fognak nagy mezőnyök mérkőzni az egyes futamokban, mindamellett semmi kifogást nem emelhetünk a program ellen, mert a kevés résztvevőt kárpótolni fogja a jó anyag.

A *Nyílt handicap* áll az érdeklődés középpontján s az 1600 méteres súlyelosztó verseny évről-évre a legszebb versenyek egyike szokott lenni, mert pozíciói olyanok, hogy mindig óriási fiedet gyűjt startjához. Idén is még harmincz telivérnek van indulási joga, melyek közt több jóképességű pályázó nevét látjuk, mint Arvaleány, Katz im Sack, Krikerl, Lord Darcy, Meglió, Tulipán, Reine, Verőfény, Sapristi, Becskerek, Ismerős, Rengeteg. A fősoroltak között is első pillanatra szemünk elé ötlék *Arvaleány* neve, melynek 57 kilójával eminens esélye van, ha tekintetbe vesszük eddigi teljesítményeit. Az Amphion-kancza a Nyári és Nagy bécsi handicapban pompás győzelmet aratott és a Szent István-díjban harmadik lett, ami mindenestre figyelembe vehető körülmény akkor, midőn mint nyertőt jelöljük meg a 10.000 koronával dobtált handicapban. Másodsorban *Lord Darcy* látjuk jól a skálában s ha idén még a makranczos Gourmand-mén nem is mutatott semmiféle figyelmreméltó formát, semmiesetre sem szabad figyelmen kívül hagynunk mult évi elsőrangú teljesítményeit, továbbá előkelő származása is elsőrendű ajánlólevél számára. Előnyösen van még elbirálva a momentan forma birtokában levő *Becskerek* is, azonkívül *Meglió*, *Verőfény* és *Tulipántól* sem vitathatunk el minden esélyt.

Kittűnő társaság van együtt a *Palotai-díj*-ban, mely kétvések számára van fenntartva. A graditzi ménes két lovat is nevezett benne: *Abendluft*-ot és *Rune II*-t, melyek közül különösen az elsőről keringenek nagyon jó hírek, de nem hisszük, hogy a mi lovainkkal szemben, ugymint: *Rosz pénz*, *Kopie*, *Balaton*, *Pelote*, *Rascal* érvényesülhesse-nek. Jelöltünk elsősorban *Rosz pénz*, míg a második helyre *Pelote* jelöljük *Abendluft* előtt.

Az *Allam-díj* 2800 méterén csak törpe mezőny fog találkozni s közülük a nyertőt *Alnokban* látjuk *Palma* előtt, míg a napot bezáró *Kőbányai-díjban*, mely kísérleti jellegű volna, mivel két hároméves is van benne, de ezek oly gyenge képességűek, hogy a kétvések maguk közt fogják e versenyt elintézni. Első sorban a *Springer-istálló* loval, majd *Tintoretto* és *Beauty Spot* jöhetnek számításba.

Jelöltjeink:

- I. (Becskerek) — Hát Te — Alabárd
- II. Alnok — Palma
- III. Arvaleány — Lord Darcy — Verőfény
- IV. Peronelle — Memi — Oboe
- V. Rosz pénz — Pelote — Abendluft
- VI. Springer ist. — Tintoretto

() **Galamblovóversenyek.** Az *Országos Magyar Galamblovóegylet* ezidei őszi galamblovóversenyeit október hó 11-től 20-ig tartja a margitszigeti pályán. A verseny programja a következő: I. nap október 11-én: Megnyitó Handicap. 3 galamb. I. 300 kor. II. 100 korona. III. 50 korona. II. nap október 13-án: Őszi Handicap. 5 galamb. I. 300 korona, II. 100 korona, III. 50 korona. III. nap október 15-én: Szigeti díj. 1 galamb; 28 méter. I. 300 korona. II. 100 korona. III. 50 korona. IV. nap október 18-án: Angyalöldi Han-

dicap. 1 galamb. I. 300 korona. II. 100 korona. III. 50 korona. V. nap október 19-én: Jánoshegyi Handicap. 7 galamb. I. 300 korona, II. 100 korona, III. 50 korona. V. nap október 20-án: Záró díj. 5 galamb 30 méter. I. 300 korona. II. 100 korona. III. 50 korona. A díjak mindenkor csak tíz lövő részvétele esetén adatnak ki. A lövészetek délelőtt 10 órakor kezdődnek, a díjak délután 2 órakor lövetnek. Mindennemű felvilágosítással szolgál *Gyapay* Nándor titkár, Margitsziget.

() **A Pannónia Evezős Klub** a tisztikar és választmány lemondása folytán tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, amely a következő tisztikart és választmányt választotta meg: Igazgatók: Abrai Zoltán és dr. Kirchnopf Ferencz. Titkár: dr. Zádor Béla. Ügyész: dr. Delhaes Rigaud. Pénztáros: ifju Mayer Ferencz. Ellenőr: Lindmayer Gyula. Művezetők: Németh Ernő és Schärtlin György. Szeretők: Medek Béla. Gazda: Farkas Elek. Jegyzők: ifju Berhardt Károly és Paris Emil. Választmányi tagok: Faubel Gusztáv, Gollowitz Mihály, dr. Horváth Elemér, Martin István, Raics Lajos, Stursa Hugó, dr. Záborszky István és Weimess Marián. Választmányi póttagok: Bauer Ferencz, Cristofoli Olvinó, ifju Szebenyi Antal, Takáts István. Számvizsgálók: Halász Tibor, Hesz Gyula, dr. Zimburg Ervin. — Tegnap tartotta a Pannónia Evezős Club háziversenyt, amely a klubtagok élénk részvétele mellett szépszámu közönség jelenlétében folyt le. Az egyes versenyek eredménye a következő: Skiff-verseny: 1. Papp János, 2. Stael Rudolf, 3. Paris Sándor. Indult 5 hajó. Junior négyes: 1. Schletter Richárd, Vogler Béla, Emmerling István, Takáts István v. ev. Janczky Kálmán korm. Második Sajóhelyi Zoltán, Hensellmann Kamil, Szeretnek Károly, Szabó László v. ev. Vida József korm. Indult négy hajó. Senior négyes: 1. dr. Zádor Béla, Paris Emil, Németh Einö, Kirchnopf Ervin v. ev., Weisz Ödön korm. 2. Bányai Béla, Medek Béla, Jesze Kálmán, Józsa László v. ev., Vogler Béla korm. Indult négy hajó. Nyolczas: Bányai, Róka, Szebeny István, Zrumezky, Szebeny Antal, Szebeny Miklós, Jesze, Szebeny György v. ev., Vogler B. korm. 2. Fuchs, Paris E., Abrai, Zádor, Hensellmann, Hilbert, Németh, Kirchnopf E. v. ev., Weiskorn. Indult négy hajó. A versenyt a klubházban társasvacsera követte, amelyen kiosztotta dr. Kirchnopf Ferencz igazgató a győzteseknek a klubérmeket; a vacsorát táncz követte. Ugyanaz nap fejeződtek be a handicap tennisverseny női és férfi egyes számai is. A női egyesben győztes Abrai Zoltánné, a második Gedeon Picy, a férfi egyesben győztes ifj. Mössner József, a második Róka János lett. A férfi páros és vegyes páros versenyek még folyamatban vannak.

() **A cirkszai birkózások zsűrije.** Felkértünk a a következő sorok közzétételére:

Nyilatkozat.

A cirksziban folyó birkózó-versenyek plakátjain a Magyar Athletikai Club néhány tagjának neve is szerepel a zsűri tagjainak névsorában, sőt a versenybírószág elnöke gyanánt dr. Gerenday György, a MAC alelnöke szerepel.

Kijelentjük, hogy a Magyar Athletikai Club egyetlen tagja sem vállalt a hivatkozott versenyen semminemű tisztséget, sőt dr. Gerenday György az elnöki tisztség neki való felkínálását levélben visszautasította s később ez ellen még táviratban is tiltakozott.

Amidőn tehát a nyilvánosság előtt tiltakozunk a birkózó-verseny rendezőségének eljárása ellen, egyúttal a plakátokon klubtagjaink neveivel való visszaélés ellen a megtörő lépéseket folyamatba tesszük.

A MAC vezetősége nevében

Lauber Dezső
titkár.

A nyilatkozatot közreadva, csak örvendünk annak, hogy a mi álláspontunkra helyezkedik a MAC vezetősége és nem hajlandó egyszerű reklámeszköze lenni olyan birkózásoknak, amelyeknek komoly jellege nincs.

() **Kerékpárverseny Fiume és Leibach között.** A „Fiumei Falco Kerékpáros Klub” rendezte fiumei-laibachi kerékpárversenyt vasárnap, e hó 3-án tartották meg. A nemzetközi mérkőzésre huszonhárom versenyző jelentkezett. A „Falco” klub tagjain kívül résztvevők benne többen a trieszti „Bacan” klubból, a „Liberi e Forti” klubból (Trieszt), az „Unione Velocipedistica”-ból (Trieszt), továbbá a zágrábi szokolista egyesületnek és az „Orao”

klubnak több tagja, egynéhány pólai, abbáziai és laibachi kerékpáros és végül a „Törekvés”-nek következő tagjai: Kiss A., Spirtz D., Surányi K., Gröger S. és Müller N. A. 136.60 kilométer hosszú útvonalon rendezett versenyt Valencsics Agost trieszti kerékpáros, az U. V. T. tagja nyerte meg, aki 4 óra és 17 perc alatt futotta be a távolságot. Az első díjjal megszerezte magának a fiumei kerékpáros bajnokságot az 1909-10. évre és az ezzel járó aranyérmén kívül megkapta gróf Nákó Sándor fiumei kormányzó díszes arany emlékérmét is. Másodiknak Kiss Antal, a „Törekvés” tagja érkezett célhoz. A harmadik díjat Meniga zágrábi és a negyediket Romagnoli fiumei kerékpáros vitte el.

() **A BEAC országos céllövőversenye.** A Budapesti Egyetemi Athletikai Club október 10-iki országos céllövőversenye iránt nagy az érdeklődés. Nevezések már eddig is igen szép számmal jöttek az ország minden részéből, úgy hogy a verseny országos jellege biztosítva van. Nevezni lehet október 7-ig személyesen vagy levél útján a verseny feltételei szerint ifj. *Prokopp* Sándornál, a céllövőszakosztály elnökénél (Budapest, Központi egyetem). A klub folyó hó 8-án, pénteken d. u. 13 órakor nagyszabású próbaversenyt rendez azok számára, akik leadták nevezésüket a 10-iki versenyre. Ezen a versenyen az első öt helyezteit a klub ezüst és bronz érmét kapja. A BEAC legutóbbi október 1-én rendezett háziversenyének eredménye a következő: Első lett 10 lövésből 9 találattal Velez Rezső, akit követnek egyenkint 6-6 találattal: Lemp Sándor, László, ifj. Tettey Emil, ifj. Prokopp Sándor és Mannó Kálmán.

() **Turista kirándulások.** A Magyar Turista Egyesület budapesti osztálya október hó 10-én, vasárnap, két kirándulást rendez. Az egyiknek iránya: Pomáz — Lajosforrás — Sikáros — Szentlászló — Visegrád. Indulás a Pálffy-térről reggel 7 óra 50 perczkor. Gyaloglás 6 óra. Vezető: Cserey Márton. A másik kirándulás iránya: Dömös — Malompatak völgy — Szőkeforrás völgy — Sikáros — Dömörkapu — Bucsinavölgy — Szentendre. Indulás a máv. nyugoti pályaudvaráról reggel 5 óra 45 perczkor. Gyaloglás 6 óra. Vezető: *Palatics* Vilmos.

() **MTK Törekvés mérkőzés.** Érdekes mérkőzés színhelye lesz vasárnap d. u. a kőbányai Hőgyes-utcai pályán; ott tartja ugyanis bajnoki mérkőzését a bajnokságban eddig veretlen Magyar Testgyakorlók Köre és az eddig oly szépen szereplő Törekvés Sport Egylet. Az MTK csapata — bár Domokost és Révészét nélkülözi — bizonyára szép játékot fog bemutatni. A Törekvés előnyre szolgál, hogy saját pályáján játszik, ahol mindig kemény ellenfélnek bizonyult, amit legutóbb az FTC fölbíti győzelmével igazolt s így a mérkőzés előreláthatólag erős küzdelmet ígér.

() **A Testgyakorlók atlétikai versenye.** A Testgyakorlók vasárnap délután 2 órakor a lágy-mányosi sporttelepen rendezendő atlétikai versenyére a nevezések igen jól sikerültek, amennyiben összes neves atlétáink leadták nevezésüket, míg a külföld egynéhány jeles atlétája szintén kilátásba helyezte a versenyen való részvételét. A verseny előmérkőzése, valamint a súlydóbo csapatverseny, mely egyben versengés Serény Gyula Jánosné vandordíjért, már vasárnap délelőtt kezdődött.

Láz

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

biztosan kipróbált szer.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, a kik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle EMULSIO

azonfelül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja.

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió készítésénél a SCOTT-féle módszer védjegyként — a halast — kériük figyelembe venni.

TÉLIKABÁT 35, selyem vagy angol, béléssel 45, prima öf. vagy átmeneti kabát 30 frt.

Csakis mérték szerint, első-rangu kivitelben
Angol készpénzrendszerű iriszabótermek
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV., Belváros.
Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-
utoza mellett — Telefon 116-59.

KÖZGAZDASÁG.

A Déli Vasut kedvező pénzügyi helyzete. A Déli Vasut igazgatósága most tette közzé az év első kilenc hónapjáról szóló pénzügyi kimutatását, amely az előző év hasonló időszakának eredményeivel szemben csaknem másfél millió korona bevételi többletet mutat. Ezt a kedvező eredményt csakis a múlt év október havában életbe léptetett új személydíjszabás eredményezte, mert az áruforgalomban az eredmények a múlt évi keretben mozognak. A gyöngébb személyforgalmu hónapokban is az átlagbevétel 200,000 koronával több volt, mint az előző esztendőben. A kedvezőtlen márciusi eredmény a zavaros politikai viszonyokkal magyarázható, míg a májusi jó eredmények a pünkösdi személyforgalomból eredtek, amelyek a múlt esztendőben júliusra estek. Junius és július hónapjában a kedvezőtlen időjárás apasztotta a remélt bevételeket s ezen a káron nem segítettek az innsbrucki ünnepek sem. Sokat remél a Déli Vasut a jövő negyedév személyforgalmától. Az áruforgalom emelkedésére azonban kevés a kilátás mindaddig, amíg a társaság nem jut abba a helyzetbe, hogy az új fölcemelt árutarifát életbe léptesse. A Déli Vasut forgalmáról a következő kimutatásból alkothatunk magunknak képet:

	személyforgalom	gyors- és teheráru	összesen
január	+ 273,974	+ 18,980	+ 292,954
február	+ 149,499	+ 419,767	+ 270,268
márczius	- 216,300	+ 431,941	+ 215,641
április	+ 351,741	+ 242,840	+ 594,581
május	+ 524,354	- 162,160	+ 362,194
összesen	+ 1,083,268	+ 111,834	+ 1,195,102
junius	+ 265,997	+ 168,861	+ 97,136
július	+ 198,367	+ 384,216	+ 185,849
augusztus	+ 412,044	+ 228,227	+ 183,817
szeptemb.	+ 212,225	+ 160,356	+ 372,581
összesen	+ 1,639,907	- 171,392	+ 1,468,515

Az összehvétel jan. 1-től 36,309,208 65,022,931 101,332,139

Miért nem építik a pozsony-bécsi villamos vasutat? Pozsony város legutóbbi közgyűlésén történt dolgok ismét a hatalmas tengerikigóvá fölnövekedett pozsony-bécsi villamos felé terelte a közfigyelmet. Mi magunk is részletesen ismertettük ma a vasutépítés ügyét s megirtuk, hogy az osztrák érdekeltség pártja, a Tauber-párt, milyen nagy agitációt fejt ki a vasut érdekében, annyira, hogy már törvénytérítésre is presszionálta a várost. A közvélemény általában mint az osztrák érdekeknek a magyar érdekek ellen való támadását fogta föl az egész bonyodalmat és élesen elítélte a város ellenséges magatartását. Ez az elítélés sok tekintetben jogos is, mert a város a kelleténél jobban istápolja az osztrákok javára szolgáló érdekeket. Mindinkább feltűnik azonban az, hogy a Ganz és Társa-cég, a magyar engedményes, mennyire passzív szerepet játszik az egész ügyben s alig-alig hallat magáról valamit, pedig nemcsak hogy a saját — éppen nem lekiicsinylendő — üzleti érdekeiről van szó, hanem a magyar ipar és közgazdaság érdekeiről, melyeknek képviselőit a konkcesszió megadásával Pozsony városa a cégre bízta. Ez a hallgatás annál inkább feltűnt, mert odaát Ausztriában nap-nap után a legenergiusabb formában igyekeznek nyomást gyakorolni a közvéleményre, úgy hogy az egész nagy zajnak félreismerhetetlenül az a célzata, hogy presszionálják a magyar belügyminisztert, akinek döntése alatt áll most a megfélembezett Pozsony városi határozat. A Ganz és társa cég feltűnő hallgatásának érdekes és felelősségteljes magyarozatát adja most a következőkben egy a társasághoz közelálló és az egész ügyet alaposan ismerő szakember:

„Annak, hogy a pozsony-bécsi villamos vasut ügye tengeri kigyóvá növekedett, első sorban is maga a Ganz és társa cég az oka.

A cég ugyanis ebben az egész vasutügyben feltűnő módon kerülte a nyilvánosságot, kulisszák mögött tárgyalt folyton és úgy összebogozta az egész ügyet, hogy most maga sem tudja megoldani. Nagy apparátussal kiszorította a vasut környékéről az összes konkurrensokat, háttérbe szorította még az esetleg érdekelt kisebb magyar vállalkozókat és iparosokat, csak hogy teljesen szabad keze legyen; mikor aztán a részvénytársaság megalakítására került volna a sor, egyszerre csak kisült, hogy az óriási anyagi erővel rendelkező milliós társaság vagy nem tudja, vagy nem akarja megalakítani az előírt részvénytársaságot. Hogy nem anyagi okokból nem tudja, az bizonyos; sokkal valószínűbb az, hogy a Ganz, mely mint mindig osztrák részvényeseinek pressziójára az osztrák ipar előnyére a hírhedt Kreditanstalt útján kénytelen ezt a bujkálást véghezvinni, az ügyet hagyta elposványosítani, hogy aztán végül áldozatként tűnjék fel az osztrák agitációval szemben. Ezt azonban a hazai közgazdasági körök és a kormány nem tűrhetik. Ha a Ganz nem képes megvédeni a magyar érdekeket, a kormány feladata az, hogy kivégez az egész ügyet a kezéből és olyan érdekek kezére bizza, amely egyenes uton képes lesz megvédeni azt, amit a magyar ipar és kereskedelem érdekei megkövetelnek.

Ezek az információk föltette furcsa színben tüntetik fel ezt a hatalmas iparvállalatot és az ügy újserü megvilágításával nyílt színváltásra fogják bírni a Ganz és társa céget arról, vajjon méltán képviseli-e ennél a nagyjelentőségű vállalkozásnál a magyar ipar érdekeit.

Ebben az ügyben egy nyilatkozatot is kapunk, amely megerősíti a fentebb megírtakat.

Kumlik Tódor Pozsony város polgármester-helyettese ugyanis a következő sorok felvételére kéri fel bennünket:

A pozsony-országhatárszéli h. é. villamos vasut ügyéből kifolyólag Pozsony városa és Ganz és Társa-cég között keletkezett vitás ügyben úgy tünteték fel az ügyet, mint hogyha Pozsony városa a magyar ipar érdekeit és nevezett cég jogait is sérteni akarná. Kikerülhetetlen szükségét látom annak, hogy a valódi tényállásról tájékoztatást nyújtsak és nagyon kérem, hogy a régi koronázó város erkölcsi érdekeiből jelen soraimnak helyt adni kegyeskedjék:

Az ügy úgy áll, hogy a város az általa szerzett vasuti engedélyokmányt szerződésileg átadta a Ganz és Társa cégnek a vasuti részvénytársaság megalakítása, illetőleg a vasut kiépítése céljából. Amikor a cég az engedélyokmányt birtokában volt, azt láttuk, hogy szerződéses kötelességeit megszegi s huzza-halasztja a részvénytársaság megalakítását. Eegyszer már elmulasztotta a törvényes határidőt. Föladta továbbá a Ganz és Társa cég a város által szerzett azokat a fontos jogokat, amelyeknek teljesítésére az osztrák társaság lett volna hivatva s amelyek nemcsak városunk, hanem az egész ország közgazdasági és közlekedési érdekeit lettek volna hivatva szolgálni. Mindezek betetőzésül a Ganz-cég egy osztrák vállalat útján felajánlotta a magyar engedélyokmányt az alsó-ausztriai érdekeltségnek.

Ezekkel a szerződésszegésekkel szemben a város tehetetlenül áll, mert azt a közgyűlési határozatot (f. évi aug. 26-án), amelylyel a város felszólítja a céget, hogy a különbeni következmények terhe mellett tegyen eleget szerződéses kötelezettségének, a cég megfélembezte a kormányhoz s az általa aláírt szerződéseket teljesíthetetleneknek jelenti ki. Pozsony városa nemcsak tiszteletben tartja a magyar ipar érdekeit, hanem azért súlyos anyagi áldozatokat is hoz.

Pozsony, 1909. október 4-én.

Egy helyi érdekű vasut kötvénykibocsátása. A nagy-kikinda aradi helyi érdekű vasut létesítése körül tudvalevően legutóbb zavarok állottak be s a félig kész vasut munkálatainak befejezése régóta késcik. Most ugylátszik végre aktuálisvá válik a vasutépítés befejezése. Legalább erre vall az a körülmény, hogy Nagy-kikinda-aradi Helyi érdekű Vasut R.-T. október 24-ére közgyűlést hívott egybe, amelyen 9,288,800 korona névértékű 4%-os elsőbbségi kötvény kibocsátását fogják elhatározni.

A kötvényeket a Nationalbank für Deutschland és a Berliner Handelsbank veszi át.

A Duna-Adria vasut. A török kormány szerződést kötött egy torinói székhellyel bíró vállalattal a Duna-Adria-vasut egyik vonalszakaszának kiépítésére és a San Giovanni di Medua kikötő építési munkáinak végrehajtására. A kérdéses vállalat 80 milliós beruházást tervez.

A Központi Hitelbank vidéki alapításai. A Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja Részvénytársaság és a Budapesti Bank Részvénytársaság támogatásával Forgalmi Bank Részvénytársaság cég alatt Szegeden új pénzügyintézet van alakulóban. Az új intézet alapítókéje 2,000,000 korona lesz s vezérigazgatójául Hazay Lajos, a kecskeméti közgazdasági bank vezérigazgatója van kinevezve.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védőgyelet a következő fizetésképtelenségeket közli: Szilvási Károly kereskedő-cég Vászáros-Namény; — Löwy Miksa be nem jegyzett paplanos Orosháza; — Kornstein Hermann be nem jegyz. kereskedő Gyöngyös; — Klein J. és Társa kereskedő-cég Budapest; — ifj. Balogh István kereskedő Nagykálló; — Kriegler Adolf kereskedő Arad; — Dürr Henrik fűszerkereskedő Hőgyész.

A török behozatali vám fölemelése. Megemlékeztünk már a török kormányról arról a tervéről, amely szerint a behozatali vámot fölemeli. A nagyhatalmak közül a török kormány már többek hozzájárulását bírja s most, mint nekünk Berlinből jelentik, a német kormány szintén megadta elvi hozzájárulását a tervezett vámemeléshez.

Az osztályosajáték mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

400,000 koronát nyert: 96566.
25,000 koronát nyert: 51457.
10,000 koronát nyert: 109165.
5000 koronát nyertek: 35864 69825 93477.
2000 koronát nyertek: 24639 40281 43077
45377 46505 47458 52471 53021 61968 64288
65006 72916 73223 76285 83616 84378 87828
91203 91241 93143 97946 99875 100039 102216
102646.
1000 koronát nyertek: 2432 5784 8468 11179
12347 18327 20838 28589 28786 31789 33577
34291 38002 38562 39239 42401 42647 43206
46311 49702 50952 51596 54924 55229 56112
56136 57078 58605 59102 59741 60427 61725
63650 63662 65092 68199 69941 71535 71978
74768 75670 76472 72124 87698 88629 89209
91955 92195 92907 95411 98048 98892 99880
101393 105854 107894 109812.

500 koronát nyertek: 304 2548 5129 9598
11060 14620 16590 18483 20812 24295 24840
26224 26467 28890 29624 29979 30322 32063
32217 33636 33380 34879 36066 36254 36741
40703 42514 42584 42737 43755 46920 50842
51595 51815 52447 53017 54455 56165 57926
58046 59957 60110 67222 67271 67880 68291
69320 70910 71627 72782 74959 75235 79530
79914 83693 86113 88186 88694 90451 90909
91536 95420 95609 99-81 103307 103665 106164
106522 109132.

— Várasajáték osztályosajáték Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V., Fűtő-utca 10. sz.

Új dunahajózási karter. Ismeretes, hogy néhány évvel ezelőtt a gabonafuvardíjak szabályozása, magyarán: drágítása céljából a Dunagőzhajózási Társaság, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság, a Dél-német Dunagőzhajózási Társaság és még néhány magánvállalat kartert kötött. Ez a karter igen érzékenyen érintette gabonakereskedelmünket s hátrányosan befolyásolta a magyar buza versenyképességét. Arta azonban amiért kötötték, jó volt, mert a hajózási vállalatok számára igen jó üzleteket biztosított. A gabonakereskedők tehetetlenek voltak vele szemben. Mindössze egy ízben tört ki élesebben az ellentét, amely azonban elsimult, mielőtt nyílt harcra fejlődhetett volna. A társaságok ismét biztonságban érzik magukat s mig egyrészt az idej kedvező gabonaszállítási viszonyok a jó üzletmenetet biztosítják, másrészt máris azon gondolkodnak, hogy miképpen lehetne a már meglévő kartert egy általános tarifakarterre kibővíteni s a darabáru-üzletre is kiterjeszteni. Az a szabad verseny, mely a darabáru-szállítás terén ma uralkodik, természet-

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-fél

használatra valódi áldás gyomorbetegségeknek és székazorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

sen sehogysem tetszik a minél nagyobb haszonra törekvő vállalatoknak s azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy tarifakartel által újabb megterhelést érjék el a kereskedelemnek. Mert hogy az általános tarifakartel gondolata azonos az általános tarifaelvétel gondolattal, az maguk a hajózársaságok sem tagadják. A kartel tervezői nagy kegyesen méltányosak; csak mérsékelt drágításra gondolnak. Azt azonban, hogy a vasúti díjszabás fölémelése után a gyenge magyar ipar még egy hajózási díjszabás drágítást el nem bír, a mi vállalatunk nem gondolják meg, hanem könnyedén hajlanak a német ösztönzésre s kartelt emlegetnek, hogy az erősebb német és osztrák ipar annál biztosabban vehesse föl ellenünk a versenyt. Emellett a tervezett tarifa kartel egyenesen meg akarja ölni azokat a kisebb vállalatokat, amelyeket a gabonaszállítási kartel még tönkre nem tett. Ugy tervezik ugyanis, hogy a nagyobb teljesítő képességű hajózási társaságok olcsóbb tarifát kapjanak, mint a kisebbek. Ami elég mulatságos módja lenne a kartellezésnek. Mindehhez természetesen a kartel-tervezők még a vasutak, sőt mi több, a MÁV. támogatását is biztosítani akarják. Sőt annyira biztosak dolgukban, hogy pl. egyenesen a kartelben lévő külföldi hajózársaságok részére is kéri a MÁV. támogatását kötelező díjszabás formájában. Még jó, hogy ez a kartel-terv a fölhozottak miatt aligha valósulhat meg; mert ha tényleg lenne ilyen kartel, az olyan nagy sérelme lenne közgazdasági életünknek, mihez segídekézet az állam nem nyújthat.

Magyarország mezőgazdasági szakoktatásának évkönyve 1909. évre. Ez alatt a cím alatt jelent meg a m. kir. földművelésügyi miniszternek 1909. évi 13. számú kiadványa, melyet Darányi Ignác földművelésügyi miniszter megbízásából Dubravszky Róbert miniszteri tanácsos állított össze. Az évkönyv, mely kiegészítő folytatása az 1902-ben kiadottnak, öt részben írja le s ismerteti minden tekintetben mezőgazdasági oktatásunkat és főképpen annak 1902-től felt kiváló haladását. A 472 oldalra terjedő vastos kötetben kizárólag a minisztérium szakoktatási osztálya alá tartozó intézmények az állatorvosi főiskola, az akadémiák, a földművelésiskolák, tejjgazdasági szakiskolák és a gazdasági szaktanárok működése talál helyet, nincsenek azonban sorai közt bővebb tárgyalás alá véve azok az intézetek, melyek az erdészeti, szőlészeti, borászati, kertészeti és gyümölcs-termelési ismeretek terjesztésére szolgálnak, valamint azok a tanfolyamok sem, melyek csak speciális egyirányú mezőgazdasági tudást (pl. a baromfitenyésztés, méhészet) terjesztenek. Az anyag által felöltött intézményekre vonatkozólag azonban teljes felvilágosítást nyújt. Az állatorvosi főiskola, az öt akadémia, a földművelés iskolák, a tejjgazdasági szakiskola és a tejmentésiskola iskolák leírásánál hasonló előadási rendszert követve, megismertet a tanárokkal s a tanulókkal egyaránt. Minden egyes intézetnél kimutatásokat ad a tanító és tisztviselő személyeiről, annak irodalmi működéséről, tudományos eredményeiről, statisztikai táblázatok reprodukálásával élénk állítja a tanuló ifjúság, egy előképzettségük, mint előmenetelük, magaviseletük és személyi viszonyaik tekintetében. Az ifjúsági egyesületek segély egyletek, mensák, önképző, dal, zene és atlétikai körök kimériő leírásával az egyes intézetek tanulóinak társas életébe enged érdekes bepillantást. A tanításra, képzésre és igazgatásra vonatkozó szabályok között felsorolt rendelkezések egy az egyes intézetek növendékeire, mint azok tanáraitra nézve elsőrendű fontosságú tudnivalók, a tanító segéd-eszközöiről szóló fejezetekben pedig azokkal az anyagi és technikai eszközökkel ismerttet meg a könyv, melyek az egyes intézeteknek a tanítás munkájában támaszul szolgálnak. Az alapításra vonatkozó adatok az alapítólevelek leközlésével az ösztöndíjak eloszlásával plasztikusan állítja élénk annak a részint az állam részéről, részint magánosoktól eredő áldozatkész-ségnek impozáns mértékét, mely mezőgazdasági szakoktatásunk fejlődésének egyik alapvető feltételét, az anyagi eszközöket adta meg. Ötödik részében a gazdasági szaktanokról szól az évkönyv szerzője s érdekes sorok és statisztikai táblák közlé-sével világítja meg azt az oktatási rendszert, melyet a földművelésügyi miniszter a gazdasági szak-tanári intézmény szervezésével nálunk meghono-sított. Egységes, felvilágosító képet ad mezőgazda-sági oktatásunk mai állásáról és szervezetről s ezt még világosabbá teszi a könyvhöz csatolt tartalmas függelék által, melyben a könyvben bő-vebben tárgyalás alá nem vont, de a mezőgazda-sági oktatás ügyét előmozdítani hivatott intézete-ket, kísérleti telepeket, megfigyelő állomásokat sorolja fel rövid magyarázat kíséretében.

Szomorú számok. A külkereskedelmi statisztikai adatgyűjtés ismét szomorú képet nyújt külkereskedelmi mérlegünk alakulásáról. A behozatalunk értéke az előző évi 1.012 millió koronával szemben ez év január–augusztus havában 1.101 millió korona volt s ebből 823.2 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk az 1908. év első 8 hónapjához képest 37 millió koronával emelkedett, értéke 985.2 millió korona volt, mely összeghez Ausztria 725.1 millió koronával járult. Az 1909. év első hónapjában árumérlegünk összesen 115.7 millió, Ausztriával szemben pedig 98.1 millió korona behozatali többletet tüntet fel. Behozatalunkban legnagyobb értékösszeggel a textilipar kész gyártmányai szerepelnek. Ez árak behozatali értéke a folyó év első 8 hónapjában 323.5 millió koronát tett, mely összegben Ausztria 313.5 millió koronával részesedik. Legfontosabb kiviteli cikkekünk ezúttal is a gabonaneműk és a liszt. Az utóbbiból január–augusztus havi kivitelünk 126.5 millió koronát tett (1908-ban 109.7 millió korona), amiből 107.6 millió korova értékű Ausztriába szállított. Buza kivitelünk értéke 42.7 millió korona volt (az előző év nyolcz első havában 55.6 millió), rozskivitelünk 24.7 millió, árpakivitelünk 15.1 millió, zabkivitelünk 24.7 millió, tengerikivitelünk 40.8 millió (1908-ban 36.5 millió) koronát képviselt; összes gabona, lisztnevekből, hüvelyesekből 311.2 millió koronát tett a kivitel, 18.6 millióval haladva meg az elmúlt év első nyolcz hónapjának kiviteli értékét. A vágó és igásállatok kivitele az előző év nyolcz első havának eredményéhez képest emelkedett 150.4 millió koronáról 175.9 millió koronára. Mindezek azonban nem tarthatják fenn külkereskedelmi mérlegünk egyensúlyát az óriási módon emelkedő osztrák ipari, különösen textil-behozattal szemben. Ugy látszik, a külföldnek évről-évre fizetett rengeteg adóknak csak akkor fog megszűnni, ha bekövetkezik majd gazdasági boldogulásunk oly régóta óhajtott igazi alapja: az önálló vám-terület.

A haditengerészet és a magyar ipar. A pólai haditengerészeti arzenál parancsnoksága az 1910. évi anyagszükséglet fedezése céljából kiírt árverési hirdetményt megküldötte az Országos Ipar-egyesületnek. Az egyesület irodája (VI. Gróf Zichy Jenő utca 4. szám) díjjalan felvilágosítást nyújt a szállítandó cikkekéről, azok mennyisége és minőségéről, az ajánlati mintákról és minden egyéb tudnivalóról.

Felelős szerkesztő:
FURJESZ LAJOS
Kiadótulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÜNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle lylámpa fűrdő szivj és veredényel-mezesedés ellen.
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű áram-mal való kezelés (Arson-valisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fonyfürdők.
Villamos massage (Vib-ratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fűrdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Almatlanság, Fojtásás.
Hüdesek (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegszák (Neuralgiák, ischiás).
Gerinczvelőervadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Veredényelmezesedés.
Közvény és osz, reuma, izületi és esontbajok.
Székrekedés, Daganatok.
Anyagcserebajok (Elhízó czukorhaj, verszegénység).
Bőr-bajok. Bőrviszketeg.
Lupus.
Najhullás, kopaszság.
Szörtelenítés (móknél az arcon).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Közlés egész napon át Kívánatra prospektus

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDE.

Gabonatözsde.

Budapest, október 6.

A készáru piaczon ma szilárd volt az irányzat Csekély kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak, mérsékeltlen jobb árakat is szívesen fizettek, az eladók azonban nagyon tartózkodók voltak, miért is csak kisszerű forgalom fejlődött ki. Mindössze alig 18.000 q. buza kelt el a tegnapiaknál 10 fillérel drágább áron. A legdrágább eladási ár 29 korona volt 80 kilós romániai buzáért, a legolcsóbb pedig 27.85 korona 75 kilós romániai buzáért. Egyéb gabonaneműk közül a rozs tartott, a zab szilárd, az árpa változatlan, a tengeri 10 fillérel olcsóbb. Forgalomba került: 4800 q. rozs 19.30–19.33 koronás áron, 700 q. zab 14.90–15.40 koronás áron és 100 q. tengeri 14.90 koronás áron. A határidőpia-czon a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg, kezdetben igen jó vételkedvet mutatkozott, amely azonban később kissé megcsappant, mire aztán gyöngült az irányzat és mérsékeltlen visszaszorultak a jegyzések. A forgalom további folyamán csendes irányzat mellett szűk keretben ingadoztak az árfolyamok. Az októberi buza 16 fillérel a tegnapi zárlaton fölül, 28.28 koronán indult, 28.32-ig tovább javult, aztán 28.18-ig gyöngült, majd ismét 28.32-ig emelkedett és zárlatkor 28.26 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva végeredményképpen ma az októberi buza 14 fillérel, az áprilisi buza 14 fillérel, az októberi rozs 18 fillérel, az áprilisi rozs 14 fillérel, az októberi zab 18 fillérel, az áprilisi zab 18 fillérel, a májusi tengeri 8 fillérel emelkedett.

A készáru piaczon elkel:
Buza: Tiszavidéki: 200 q 78 k 28.80 K.
Fejérmegyei: 150 q 78 k 28.80 K, 300 q 77.5 k 28.60 K.
Román: 600 q 80 k 29K, 4000 q 79 28.70 K, 5000 q 79 k 28.80 K, 2600 q 75 k 27.85 K.
Rozs: 300 q 19.30 K kpf par, 4300 q 19.30 K kpf ex uszály Bpest. X 5-éről, 200 q 19.33 K kpf par.
Zab: 200 q 15.40 K kpf, 200 q 15.10 K kpf par, 750 q 15.30 K kpf.
Tengeri: 100 q 14.90 K kpf.

A határidőjegyzése a mai tozsáon a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.70—29.20
"	76	—	80	28.90—29.40
"	77	28.15—28.60	81	—
"	78	28.35—28.70	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.50—28.85
"	76	—	80	28.70—29.10
"	77	27.95—28.30	81	—
"	78	28.15—28.50	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.60—28.90
"	76	—	80	28.80—29.20
"	77	28.10—28.45	81	—
"	78	28.25—28.60	82	—
Bánsági	75	—	79	28.70—29.00
"	76	—	80	28.90—29.30
"	77	28.15—28.50	81	—
"	78	28.30—28.70	82	—
Bácskai	75	—	79	28.70—29.10
"	76	—	80	28.90—29.30
"	77	28.15—28.50	81	—
"	78	28.30—28.70	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	19.35—19.60
" középminőségű uj	—	—	—	19.15—19.25
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.75—15.05
" II-rendű	—	—	—	14.40—14.60
Zab I-rendű	—	—	—	15.60—16.00
" II-rendű	—	—	—	15.10—15.30
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.90—15.00
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőüzletben kötelelt:

Délelőtt:
Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:
Buza okt. 28.28—26—32—18—32.
Buza ápr. 28.—02—27.92—28.08.
Rozs áprilisra 20.—20.06—19.94—20.10.
Rozs októberre 19.18—40.
Tengeri májusra 13.76—86.
Zab októberre 15.—14.90—15.10.
Zab áprilisra 15.26—22—42.

1 óra 30 perczkor zárulnak:
Buza októberre 28.26—28.28
Buza áprilisra 28.06—28.08

Rozs októberre	19.36—19.38
Rozs áprilisra	20.08—20.10
Tengeri májusra	13.82—13.84
Zab októberre	15.08—15.10
Zab áprilisra	15.40—15.42

Budapesti gabonaforgalom.

1909. október 4-től 1909. október 5-ig.		
	Erkezett	Elszállított
	méter mázsá	
Buza	53060	1209
Rozs	4833	—
Arpa	4043	—
Zab	4161	3586
Tengeri	225	3728
Liszt	207	30513
Korpa	—	6303

Ertéktőzsde.

A gyengébb külföldi jelentésekre és a magyar politikai válság változatlanására ma még lanyhább volt a tőzsde, mint tegnap. Növelte ezt a lanyhaságot a helyi piacon előfordult exekutív eladások a Közuti és a Salgó-részvényekben, melyek ma ezekre az eladásokra több mint tíz koronával csökkentek. A mai nap folyamán az egész vonalon realizálások voltak, melyek hatása nemcsak a vezető értékeknek több koronás visszaesésében mutatkozott, hanem a helyi piac forgalmasabb értékei is fokozatosan ellanyhultak. A helyi értékek piacára a kereskedelmi részvénytársaság a Magyar országos központi takarékpénztár, az Asphalt, a Városi vasut, a Danubius, a Vasúti forgalmi és a Magyar villamossági részvények voltak forgalomban. Csökkenő árfolyamok mellett a Magyar villamossági részvények ma hét koronával visszaestek s 350 koronán zárultak. A járadékpiacra elvtéve fordult elő egy-két kötés változatlan árk mellett. A tegnapi zárathoz viszonyítva, ma újra olcsóbbodott: az Osztrák hitel 1.25 koronával, a Magyar hitel 3.25 koronával, az Államvasut 2.50 koronával, a Salgó 10.— koronával, az Agrárbank 3.— koronával, a Magyar aszfalt 2.— koronával, a Kereskedelmi r.-t. ellenben 2.— koronával javult.

Forgalomba került az alább jegyzett értékeken kívül: Salgó 621.—616.— koronán, Vasúti forgalmi 397.50 koronán, Kereskedelmi r.-t. 621.—624.—623.— koronán, Agrárbank 435.— koronán, Magyar aszfalt 160.— koronán.

A tőzsdén előfordult kötések

Osztrák hitel 661.25—660.—, Magyar hitel 7.4.75—762.75 Osztrák-magyar államvasut 745.50—748.50—747.50 Leszámitolóbank 484.—, Jelzálogbank 447—416.25, Rimamurányi 676.—, Városi villamosvasut 297—295.—, Közuti vaspálya 599.50—598.—, Déli vasut 126.25—125.50, Magyar koronajáradék 91.77½—91.85 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 660.50—660.75, Magyar hitel 762.50—763.25—762.75, Osztrák-magyar államvasut 748—747.—, Rimamurányi 676.—, Városi villamosvasut 295.25—297.—, Közuti vaspálya 598.50 koronán.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3—4 korona, nyolcz napra 5—6 korona, okt. hónap végére 20—22 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor.

Osztrák hitel 660.50, Magyar hitel 762, Államvasut 746.50, Jelzálog 444.50, Leszámitoló 483, Rimamurányi 675.80, Városi vasut 297.50, Közuti vasut 595.50 koronán.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, október 6. (Saját tudósítónktól.) Az európai tőzsdékről meglehetősen változatlan árfolyamokat jelentettek, ellenben az amerikai piacon lényeges volt a javulás, ami az itteni irányzatra nem gyakorolt befolyást. Arpa prompt szállításra morvaországi és tótfelvidéki cikkekben jól ártartó, zab és tengeri szintén megtartotta árnívóját.

Jegyzetelt: buza: tiszavidéki 14.95—15.35, bánáti 14.70—15.05, mosoni 14.—14.35, tótfelvidéki

14.10—14.30, déliavasuti 14.—14.40, marchfeldi 13.80—14.20, romániai 14.50—14.75, orosz 14.05—14.45 korona.

Rozs: tótfelvidéki 9.95—10.15, csepeli 9.90—10.05, pestmezei 10.05—10.20, déliavasuti 9.90—10.10, különféle magyar 9.90—10.05, osztrák 9.90—10.15 korona.

Arpa: Morvaországi 8.10—9.—, marchfeldi 7.50—8.20, tótfelvidéki 7.30—9.75, csepeli 7.30—8.—, győri 7.—7.70, középdunai állomások 7.10—7.50, déli vasuti 7.40—8.60, tiszavidéki 6.80—7.20, maíta 7.25—7.30, takarmány 7.—7.25 korona.

Magyar tengeri 7.80—8.10. Cinquantin 10.55—10.95 korona.

Magyar zab 7.00—8.50, válogatott 8.40—8.70 korona.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, október 6. A nemzetközi pénzügyi viszonyok újabb alakulása és ellőlódása, de a magyarországi politikai válság és az a körülmény is, hogy Ausztriában egyelőre nem várható a vasértékek javulása, az előtőzsdét lehangolta, nagyobb helyi eladások fordultak elő államvasuti és alpesi részvényekben, mely utóbbiak 5 koronával hanyatlottak. A forgalom későbbi során vásárlási kedv jelentkezett s alpesi részvények részben behozták árveszteségüket, prágai vasműértékek ellenben 7 koronával gyengültek. A déli tőzsde megnyitáskor a forgalom szűk keretek között mozgott és a vezető értékek árfolyamai alig változtak. Korlátok közt prágai vasműrészvények ismét hanyatlottak. A forgalom későbbi során újabb gyengülés állott be, mert Berlin bágyadtabb irányzatot jelentett a bányáértékek piacáról.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 660.50, magyar hitel 763, Länderbank 488.50, Union 577.50, Anglo 309.50, Államvasut 748.25, Déliavasut 125.50, Alpesi 727.50, Rimamurányi 676.—, Prágai vasmű 2835, török sorsjegy 210.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 660.75, Magyar hitel 763, Anglo 309.75, Bankegyesület 540.75, Länderbank 488.50, Union 576, Magyar jelzálog 445.50, Államvasut 745.50, Déli vasut 125.—, Dunagőzhajózás 1026, Alpesi 725.50, Prágai vasmű 2822, Rimamurányi 674.—, Orosz járadék 100.50, Török sorsjegy 200.75, salgótarjáni 620 korona.

Bécs, okt. 6. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos aranyjádék 112.90, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 145.75, Magyar hitelbank részvény 762.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 675.50, Magyar cukoripar 22.60, Adria hajózási részvénytársaság 426.—, Magyar koronajádék 91.80, 4 százalékos magyar földtelherm. kötvény —, Magyar nyeres.-kötv. sorsjegy 210.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 444.75 Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, okt. 6. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papírjádék 95.90, 4 százalékos osztrák aranyjádék 116.65, 1860-as sorsjegy 164.25, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 209.75, Bécsi Bankverein 539.90, Osztrák magyar bank 1770, Déli vasut 128.50, Dunagőzhajózási társ. 1022.—, Dohány részv. 366.50, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.48, Osztr. Lloyd 524.—, 4.2 sz. ezüst jár. 94.85 845.—, Osztr. koronajádék 94.85, 1864-es sorsj. 853.—, Osztrák hitelintézeti részvény 660.—, Union-Bank 575.—, Osztrák Länderbank 488.—, Osztrák-magyar államvasut 746.50, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 724.50 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 239.90, Lipótkohó 498.—, Török sorsjegyek 199.50 K. Üzletellen.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 6. (Tőzsdejelentés.) Tekintettel a gyöngébb külföldi jegyzésekre és arra az eshetőségre, hogy a német és angol bankkamatlábát felemelik, a spekuláció megnyitáskor terjedelmes eladásokat eszközölt, amelyek csak lényegesen mérsékelt árfolyamok mellett nyerhettek elhelyezést. Leginkább nyomottak voltak bányáértékek, villamossági és gőzhajózási részvények, melyek 2%-ig terjedő csökkenést szenvedtek. Egyébként az esékek alumaradtak az 1%-on. Járadékok közül a 3%-os birodalmi kölcsön és 1900. évi orosz járadék 0.2%-ot veszítettek. A további folyamatban az irányzat tulnyomórészt, habár fedezések szórványo-

san némi javulásokat is előidéztek. Különösen az utőtőzsdei forgalomban a bányáértékek piacán volt ez észrevehető. A készpénzpiac ipari értékel realizációkra nyomottak voltak. Napi pénz 4 magánleszámitolási kamatláb 3½ s/o.

Berlin, (Zárlat) okt. 6. (Saját tudósítónktól. Zárathoz jegyzetelt): 4.2 százalékos papírjádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 99.40, osztrák hitelrészvény 207.70, Déli vasut 24.30, orosz bankjegyek 217.30, 4 százalékos új orosz kölcsön 87.70, Disconto Commandit 197.25, Dinamittruszt 173.—, Harpeni 204.60, Unifikált török járadék 94.—, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar aranyjádék —, Magyar koronajádék 92.—, Osztrák-magyar államvasut 159.75 Bécsi váltóár 85.05, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 299.50, Gelsenkircheni 209.60, Laurakohó 193.70. Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) okt. 6. 4.2 sz. os papírjádék —, 4 sz. os osztrák ar.-jár. 99.50, Magy. ar.-jár. 95.10, Osztrák hitelint. részv. 208.—, Osztrák-magyar államvasut 159.75, Eszaknyugati vasut —, Bustich-radi vasut —, Londoni váltóár 203.95, Bécsi Bankverein 136.40, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjádék 98.85, Osztrák koronajádék 95.10, Magyar koronajádék 92.20, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 24.40, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.25, Párisi váltóár 812.50, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) okt. 6. 4.2 százalékos ezüst járadék 97.90, 1860. sorsjegy 168.—, Déli vasut 24.80, 4 százalékos aranyjádék 98.90, Osztrák hitelrészvény 208.10, Osztrák-magyar államvasut 159.50, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjádék 95.30. Nyugodt.

London, okt. 6. Angol consol 83½ s.

Páris, (Zárlat) okt. 6. 3 százalékos francia járadék 97.47, Osztr. aranyjádék 98.90, Magyar aranyjádék 97.50, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 505.—, 3¼ százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 292.—, 5 százalékos marokkói járadék 520.—, 4 százalékos 1890. román kölcsön 96.75, 4 százalékos kons. amort. román jár. 95.70, 4 százalékos amort. román járadék —, 5 százalékos orosz járadék 104.67 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. 97.50, 4 százalékos spanyol jár. 95.15 4 százalékos unifikált török jár. 93.75, Török sorsjegy 192.—, Török dohányrészvény 389.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 528, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 17.31, Banque Ottomane 734.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Merdionalvasut 696.—, Hartman gépgyár 592.—, Rio Tinto 19.48, Sucerie d'Egypte 35.—, Tula 338, Urikányi köszén 173, Chartered 52.—, De Beers 473.—, East Rand 143.—, Jagersfontein 198.—, Trans. Land Comp. 82.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.68, Váltó német piacokra (rövid) 123.63, Váltó Bécsre (rövid) 164.68, Váltó Belgiumra (rövid) 1½ sz. Olasz aranyváltó (rövid) 2½ sz. Váltó Svájcra (rövid) 2½ sz. Csekk Londonra 251.20, Magánkamatláb 2¼. Állandó.

Üzleti tudósítások.

A Központi Vásárcsarnok árai.

Budapest, október 6. Gyümölcsfelétkben a hozatalok jelentékenyek árk olcsók, kereslet lanyha. Téli fajták szállítása már megkezdődött, de csak e hónap vége felé lehet élenkebb keresletre számítani. Vajban a hozatalok állandóan csekélyek, az árk szállardak. Tojás most már a vidéken is olcsóbbodott, amit az exportviszonyok maguk után vontak. Mai árk: Husneműek: Marhahus hátulja 128—144 K, eleje 100—116 K, vidéki borjú, borbén, hosszan mérve, sulyjevonás nélkül 110—120 K, helybeli borjúhus 120—140 K, sertésus szalonnával 152—156 K, lehozott sertés 140—144 K, friss szalonna 136—148 K, sózott szalonna 150—152 K, füstölt szalonna 164—168 K, olvasztani való 152—160 K, hár 164—168 K, sertészsír 168—172 K, hazai sonka 1.80—2.— K, magyar szalámi 3.60—3.80 K, nyári szalámi 1.20—1.40 K kgr.-ként. Vad: Oz 1.60—1.80 K, szarvas 60—80 fillér, vaddisznó —80—1.— K kgr.-ként egészben, nyul, nagy 3.20—3.60 K, süldő 1.89—2.40 K, fogoly 1.20—1.40 K, fácán 3—4 K darabonként. Baromfielék: Elő. rántani való csirke 1.40—2.40 K, sütni való 2.60—3.40 K, sovány kacsa 2.80—4.— K, hizott kacsa 5—8 K, hizott lud 10—18 K, tyuk 3.60—4.— K, pulyka 7—9 K páronként. Vágott, szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30—1.40 K, hizott rucza 1.40—1.50 K, levestyuk 1.40—1.60 K, kilogrammonként. Pulard 1.80—2.— K darabonként. Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.70—2.80 K, II. 2.20—2.40 K, főzővaj (köpűt) 1.80—2.20 K, tehéntúró 12—20 fillér. Valtódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk. Gyümölcsfelék: Szőlő 20—50 fillér kgr.-ként. Alma másod-

HETI MŰSOR.

Ok	Október	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Föv. Városiigeli Színház	Várszínház	Uránia
8	Péntek	Laczkovics kapitány	A bűvös vadász	Buridán számará	Tilos a csók	Páduaherecegnője	Az ordészleány	A kiskirályok	Japán
9	Szombat	A kiskirályok	Walkür	Buridán számará	Tilos a csók	A szűz	Szerelmi keringő	—	—
10	Vasárnap délután este	Francillon Piros bugyelláris	A sevillai borhély Táncgyűveleg	Zsiros Ugy Buridán számará	Januska Tilos a csók	A saskok A szűz	A talu rossza Szerelmi keringő	A vadkacsa	—

ülönösen az
ek piaczn
pari értéke
pénz 4

udósítónktól,
papíráradék
2.40, osztrák
z bankjegyek
70, Disconto
rpeni 204.60,
kos ezüst jár.
Magyar
nyvasut 159.75
Alt. villamos-
D, Laurakohó

papíráradék
Magy. ar.-jár.
osztrák-magyar
Bustich-
Bécsi Bank-
3 százalékos
ezüstjárdék
gyar korona-
Déli vasut
Bécsi váltóár
szvény

alékos ezüst
vasut 24.80,
hitelrészvény
Olasz jára-
radék 95.30.

s francia já-
Magyar arany-
y 1896. évről
Déli
os marokkói
mán kölcsön
jár. 95.70. 4
5 százalékos
létkos 1909.
1 jár. 95.15
örök sorsjegy
trák földhitel-
gyar jelzálog-
que Ottomané
Déli vasut
gyár 592.—,
Tula 338,
Beers 473.—,
Trans. Land
207.68, Váltó
Bécsre (rövid)
sz aranyváltó
ek Londonra

en a hozatalok
ya. Téli faj-
csak e hónap
tani. Vajban a
tilárdak. Tojás
mit az export-
árak: Hus-
eleje 100—
mérve, suly-
eli borjúhús
152—156 K,
ina 136—148
től szalonna
160 K, haj
hazai sonka
80 K, nyári
Oz 1.80—1.80
—80—1.— K
3.60 K, süldő
fácán 3—4
rántani való
3.40 K, so-
csa 5—8 K,
K, pulyka
tisztított ba-
bizott rucza
kilogrammon-
nt. Tejtermé-
K, II. 2.20—
K, tehénturó
és munkás-
Gyümölcs-
Alma másod-

Urania
Japán

Csütörtök, október 7.

rendű áru 20—24 K, harmadrendű apró áru 10—16 K. Körte, elsőrendű 40—60 K, másodrendű 20—30 K. Dió, elsőrendű 40—60 K, másodrendű 30—40 K, mind 100 kgr.-ként. Tojás: Bácskai 88—90 K, erdélyi apróbb áru 87—88 K eredeti ládánként (1440 darab).

Sertéskonsumvársári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbácsi igazgatóság) Október 6-án. Előző napieladatan maradvány 74 drb sertés, 20 drb süldő, 0 drb malacz. Pótfelhajtás 73 drb. sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Mai felhajtás 1340 drb sertés, 49 drb süldő, 0 drb malacz, összesen 1487 drb sertés, 69 drb süldő, 0 drb malacz. Eladatot 1184 drb sertés, 47 drb süldő, 0 drb malacz. Mai maradvány 303 drb sertés, 22 drb süldő, 0 drb malacz.

Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsulyban 120—124 fill., ételsulylevonással — fillér. II-odrendű 280—350 kilogramm 112—116 fill., ételsulylevonással — fillér, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül élő. — fillérig, ételsulylevonással 142—156 1/2 fillérig, fiatal közép 220—300 kgr.-ig — fill. ételsulylevonással 142—158 fill.-ig, fiatal könnyű 120 kilogramm 90 — fillérig, levonással 150—158. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fill.-ig, ételsulylevonással 156 — fillérig, belföldi süldő 108—124 fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatosok.

Kőbányai sertésplacc.

Budapest, okt. 6. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kgron felül) — fillér, öreg közép (páronként 300—400 kgr.) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 144—147 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kgrig terjedő sulyban, 146—148 fillér, könnyű (páronként 250 kgrig) — fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kgron felül) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kgr.) 146—148 fillérig, könnyű (páronként 240 kgr.) 146—148 fillérig.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborca, Latoreza) and water level measurements (méter) for various dates (okt. 6, okt. 5).

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 6. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Hajnal Győző budapesti törvényszéki telegkönyvvezetőt, eddigi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetőt, Györffy József igazságügyminiszteri irodaség-tisztviselt ügyanehez a miniszteriumhoz irodatisztét, Okányi József vágyhelyi járásbírói telegkönyvi betétszerkesztő szakdíjnokot a beszercebányai törvényszékhez irnokká;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Marschal Erzsébet nagykozári állami elemi iskolai tanítónót a mosoni állami elemi iskolához, Csernyánszky Lajos és Csernyánszky Lajosné született Schwáb Katica okleveles tanítót, illetve tanítónót pedig a nagykozári állami elemi népiskolához rendes tanítót, illetve tanítónót;

a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Kelemen István marosvásárhelyi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká;

a földmívelésügyi miniszter András János gazdasági akadémiai konviktsi szolgát a kolozsvári gazdasági akadémiahoz ideiglenes minőségű hivataloszállgávé nevezte ki.

Athelyezések. Az igazságügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Indre László dr. dévai törvényszéki jegyzőt a dési, Kovács Károly dési törvényszéki jegyzőt a dévai törvényszékhez és Petrás Lajos dr. margittai járásbírói jegyzőt a berettyóújfalui járásbíróshoz, Brinich József rahói járásbírói telegkönyvvezetőt a zombori törvényszékhez, Kamermayer Ignácot, az igazságügyminiszteriumban alkalmazott hatvani járásbírói irnokot irodaség-

EGYETERTES

liszti minőségben az igazságügyminiszteriumhoz, Polacsek Aron sziráki járásbírói irnokot a kassai törvényszékhez;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Heger Ferenc beregszászi állami főgimnáziumi r. tanárt a petrosényi állami gimnáziumhoz helyezte át.

Anyakönyvvezetői megbízatás. A belügyminiszter Pozsony vármegye nagyszombati anyakönyvi kerületébe Wojátschek János városi irnokot anyakönyvvezető-helyettesévé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Hirschl Frigyel budapesti lakos Havas-ra, Miklosicza István rozsnyói lakos Miklósi-ra, Czucker Armin sajtóvárkonyi lakos, valamint Jenő, Ernő és Izidor nevű kiskoru gyermekei Czukur-ra, kiskoru Eckstein Hugó erzsébetfalvi lakos Endrényi-re, kiskoru Bahna Sándor lévai lakos „Bakó”-ra, kiskoru Krausz Ignác nagyváradai lakos „Kovács”-ra, Block Mór tatai lakos „Barna”-ra, kiskoru Schwarz Lajos budapesti lakos „Szász”-ra, kiskoru Singer Vilmos újpesti lakos „Sebestyén”-re, Kohn Nándor budapesti lakos „Kertész”-re, kiskoru Feiler György györgyártalói lakos családi nevének „Faragó”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Pleskuczán (Aradm) postamesteri állásra október 29-ig; a goszpicsi adóhivatalnál adóhivatali gyakornoki állásra 14 nap alatt; a zimonyi fővármihatalnál gyakornoki állásra 2 hét alatt; a beregszászi adóhivatalnál adóhivatali segédi állásra 2 hét alatt; az egri pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vigyázói állásra december végéig; a tokaji járásbírósnál irnok állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

Prognózis a következő 24 órára:

Hazánkban tegnap helyenkint az ország északi felén fordult elő többnyire csak egy-két mm.-nyi eső. Az idő különben változóan felhős volt és a hőmérséklet lényegében változatlan maradt, a maximum Eszéken meg Verseczen 25 C° és a minimum Botfalun 2 C° volt.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Egyelőre lényegtelen hőváltozás és elvétel eső, később változóany idő várható. (Sürgöny-prognózis: Enyhe, elvétel csapadék, később változóany).

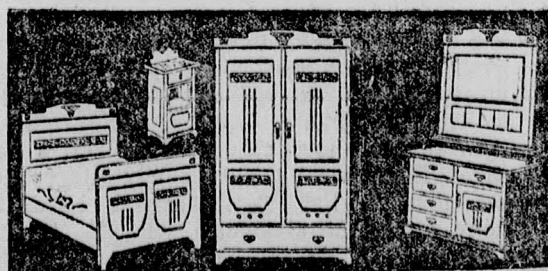
Weather forecast table with columns: Allomás, Hőmérséklet, Szélirány és ereje, and other weather-related data for various locations.

„EGYETERTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Újrendszerű butorhitel!

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk. Hitel esetén készpénzárakat számítunk, mert előkelő bankösszeköttetések lévén a vevő tartozását nekünk a bank azonnal folyósítja. Kamat fejében csupán 6% fizetendő 1/4 évenként mindig csak a hátralékos eszkendő tartozás után. (Részjegy vagy melléköltség nincs.) Törlesztés minden 100 kor. után havi 3 korona vagy 100 „ 1/4 évi 9 „

Nagy vasasztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítőben. Balázs és Társa butorraktára Budapest, VI., Révay-utoza 3., a Foncière-palota mellett.

REPATIVIZ AZ ÉGVÉNYES ÁSVÁNYVIZEK GYÖNGYE HURUTOS BANTALMAK ELLEN. SZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK. FÖLERAKAT: MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI és KIVITELI RT. BATHORY-U. 5. TELEFON: 162-84

Alkalmi Butoráruház Legolcsóbb bevásárlási forrás butorok, garnitúrák és szőnyegekben! BALASSA ES RÓNA butoráruhaza Budapest, VI., Eötvös-utoza 17. sz. (Andrássy-ut sarok.)

Legújabb ismétlő-pisztoly. Clément 1909. modell, 6.35 kal. Teljesen szét-szedhető szerkezet, a legfontosabb belövés, megbízható biztosíték, legkezelebb forma, zavartalanul működő ismétlés, minden tekintetben a legmodernebb javított önvédelmi fegyver. Ára 72 K. Havi részlet 4 K. Levágandó és aláírva hozzánk beküldendő. Ezennel megrendelem a fent körülírt 1909. modellű Clément-pisztolyt. Elek és Társa cégénél Budapest, Károly-körút 10. szám. 72.-korona árban; fizetendő 4.-kor. havi részletekben Budapestben Elek és Társa cégénél. Összesen 3 havi részlet elmulasztása az egész hátralékos esedékessé teszi. Első részlet utánvétellel. Teljes kifezetés tulajdonjog fentartva. Lakhely: Kelet: Név és foglalkozás: Kiskorúság esetén vagy kellő fedezet hiján kezesség nyújtása szükséges. Tessenék legújabb terjedelmes fegyverárjegyzékünket kéri. (Törvényes mintavédelem.)

ELŐPATAKIE FORRÁS KIVÁLÓ VASAS ÁSVÁNYVIZ GYOMORBAJÓK ÉS SÁRGASÁG ELLEN. SZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK. FÖLERAKAT: MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI és KIVITELI RT. BATHORY-U. 5. TELEFON: 162-84

Újrendszerű butorhitel! Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk. Hitel esetén készpénzárakat számítunk, mert előkelő bankösszeköttetések lévén a vevő tartozását nekünk a bank azonnal folyósítja. Kamat fejében csupán 6% fizetendő 1/4 évenként mindig csak a hátralékos eszkendő tartozás után. (Részjegy vagy melléköltség nincs.) Törlesztés minden 100 kor. után havi 3 korona vagy 100 „ 1/4 évi 9 „

SZÍNHÁZAK
Csütörtökön, 1909. október 7-én
Nemzeti Színház Magyar Színház

NORA.
Színmű 3 felvonásban. Irta Ibsen.
Halmer Róbert Gál
Nóra, neje Márkus
Ervin,) Deák A.
Bébi,) gyermekei Kiss A.
Emmi,) Börzsei M.
Rank,) Pethes
Oz. Lindenne Alszegei
Günther Szaosvay
Mari, dajka Szajón M.
Heien szobalány Munkácsi M.
Bérezsola Narcisz

M. kir. Operaház
A hegyek alján.
Opera egy előjattal, 2 felvonásban. Irta Lothar Rudolf, zenéjét szerelte D'Albert Jenő. Személyek:
Sebaszianó Szemere
Tomasso Venczell
Pedro Környei
Mária Szamosi
Nuri M. Szoyor I
Pepa Payer M.
Antonia Ambrusó
Rosalba Várdy M.
Nando Déri
Morrucio Dalnok
Plebános Gáborhelyi
Egy pór

Várszínház
Zárva

Király-színház
Az elvált asszony.
Operett 3 felvonásban. Irta Leon Viktor, fordította Gábor András zenéjét szerelte Fall Leo. Személyek:
Lysewoghe Karol Király
Jana, a felesége Petráse
Bakskányi Péter Boross
Vanderlo Gonda Medgyaszai
Leya, ügyvéd Dobos
Deestoldnek Szirmai
Ruitersplat Német
Deuder Csigo
Scrap Papir
Kroweliet Wilhem Tóth
Mertze, felesége Harnaik
Wisum Balács

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
A műsorok műsora.
Jos. Sabel. — Mac. Bans.
— Leslie. — Brothers. —
— Jean Paul stb. —

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

A műsorok műsora.
Jos. Sabel. — Mac. Bans.
— Leslie. — Brothers. —
— Jean Paul stb. —

FOLIES CAPRICE
Téli helyisége Révai-utca 18. sz.
TELEFON 14-22. TELEFON 14-23.

„FRANCIÁUL”
Bohózat. Irta: Rossée. Rendező: Rott Sándor.
továbbá
SERENISSIMUS - JELENET.
Es végül 11 órakor:
MAISON ARABELLA
Bohózat. Irta: Taufstein A. Rendező: Springer A.

BUDAPESTI CABARET BONBONIERE
Terez-körút 28. Telefon 53-88.

Bálint Dezső igazgatása alatt.
Minden este 9 órakor a kolozsvári októberi műsor. PEPI WEISS a világhírnémet kabarédíva. Kurt Warnobold a zongoragyilkos. Puol nőül. — Minisztertanács. — A jó párti azoknál 20 új kuplé, tréfa, szatíra stb. stb.

STEINHARDT-MULATÓ
Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23.

9 órakor: Ma és mindennap
CSINGILINGI! Bohózat. Irta: Gllnger és Taussig, ford. Steinhardt.
11 órakor: Simon, te csalsz!! Bohózat. Irta: Gllnger és Taussig, ford. Steinhardt.

PARISIANA ORFEUM
Igazgató: Lakner Lajos. Telefon 161-45.

Ma és minden este 8 órakor
Kállay Jolán vendégfelléptével
MARYA látványos keleti operett. — Az erkölcstelen lakás, bohózat.
SZÖKE SZAKÁL kabaré-író saját műsorával. Ezenkívül elsőrendű attrakciók és magánzámok. A télikerben éjjel után táncz és ének előadás.

ROYAL ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRÚT 31 TELEFON 110-22

Minden este 8 órakor
a szenzációs sikerű októberi műsor.
BARRISON LONA
szenzációs sikert aratott műsorával. Azonkívül: A fecske — Clafonté és még 16 elsőrendű attrakció.

NAGY ENDRE CABARETJA
Andrássy-ut 69. (MODERN SZINPAD) Telefon 93-16.

CHANTICLER / Pont/410-kor törvény / Garvay Andor drámája. / Az új kávéház Teljesen új magánzámok, szinpad tréfák, darabok. Az új októberi műsor! Fellepnek: Nagy Endre, Németh Juliska, Hadrik Anna, Pálly E., Nádor Lilly, Vidor Feri, Szó Géra, Garas, Huszár, Bárány Boldizsár, Papp János stb. Jegyek előre válthatók (VI. Andrássy-ut 69).

Dr. Kállay Zoltán
Jogi szeminárium

Jog- és államtudor, tartalékos m. kir. honvédszázados-hadbíró
Jogi szeminárium (Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.)
Tanít, Oktat, Előkészít
A Legrövidebb Idő Alatt
A Legkevesebb Költséggel
A Legkisebb Fáradsággal,
De Nem Jegyzet-Puskákkal
A Budapesti és Kolozsvári Egyetemre!
A Kiváló Sikerek
Jogi Szemináriumnak

Dr. Kállay Zoltán

Jogi szeminárium (Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.)
Tanít, Oktat, Előkészít
A Legrövidebb Idő Alatt
A Legkevesebb Költséggel
A Legkisebb Fáradsággal,
De Nem Jegyzet-Puskákkal
A Budapesti és Kolozsvári Egyetemre!
A Kiváló Sikerek
Jogi Szemináriumnak

Nálam

BUTOR
szükségletét a következő fizetési feltételekkel szeretheti be: 100 koronáig havi részlet 6 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 600 koronáig 25 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

Butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétáló-utca), Bazilika-templom közelében, Váci-körút mellett. — Butoralbumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-34.

ÖN BÉREL KIDOB

„MUSICA” részvény-társaság
zongora eladási és kölcsönzési telephely. Eufon tölcser nélküli legtekélyesebb gramofon- és művész-lemmek előállítására. Budapest, VII., Terez-körút 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zenekadémia közelében.) Telefon 4-31.

FOGAK

Dr. Hegedüs Jakab fogorvos
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44. szám. Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jótállás és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 3 korona.

Idegbajosoknak

ajánljuk, ismerkedjenek meg a 25 év óta bevezetett tanárok, gyakorló orvosok és a nagy közönség által felkarolt gyógyimmóddal, amely külső mosogatásokból áll, olcsó, ártalmatlan és frapáns hatású. — Kérje a czéltől Weissmann Roman immár 26-ik kiadásban megjelent röpiratát: „Über Nervenzustände nach Schlegel” amelyet Fischer Ferencz, pécsi könyvkereskedő díjtalanul megküld bárkinek

Lekészt!
mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járatu órá
POLGÁR KÁLMÁN
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 29. szám
részletfizetésre

NE MENJEN EL ESTE GONO NÉLKÜL!

Eredeti tubus (utasítással) 30-szori használatra 2 kor. 5 kis tubus dobozban (utasítással) 50-szori használatra 3 kor.

A GONO-krémet előzetesen használva, a legbiztosabban meg van védve az összes nemi betegségek ellen. Használata tiszta, egyszerű és kellemes. Főraktár: Török József gyógyszerháza VI. Király-utca 12. szám. Kapható minden gyógyszerár és drogériában.

Hol van a gyermekek barátja a Tányértalpu Koma?

A gyermekek barátja a **TÁNYÉRTALPU KOMA** az októberben meginduló új negyedében kezdi meg világraszóló utazását

A repülőgépen Lathammal átrepül a tengeren, Zeppeleinél elmegy Berlinbe, Bleriotnál eljön Budapestre és Az EN UJSÁGOM-ban meséli el mulatságos kalandjait.

Az En Ujságom
kiadóhivatala
Bpest, Andrásy-ut 10.

Előfizetési díj:
Negyedévre . K. 2.50
Félévre . . K. 5.—

Párisi világiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diétikus szar lovak, szarvasmarhák és juhek számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

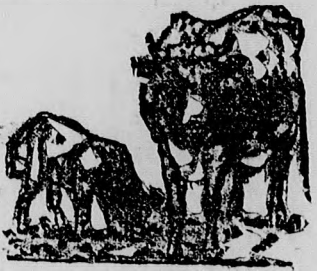
És azóta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés eseteiben, tehennél a tej kivételére és a tej gyarapítására.

Kwizda-féle korneuburgi marhatápporvalódi csak ezen védjeggyel.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Buda-pest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrásy-ut 28. szám.

Polgár Sándor

orvosi mű- és kötszerész
BUDAPEST,

VII. Erzsébet-körut 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és betegápolási tárgyakkban.

Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérykötő,

haskötő, görcsér elleni gumiharisnya, orthopediai készülékek, műlábak és kezek stb.

Válódi francia különlegességök P. Bergerand fils párisi gyarbol. Hamisítás ellen védve 18202 szám alatt.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mily tárgy szükséges.

Bouvet-Ladubay

legjobb és legolcsóbb

francia pezsgő.

Vezérképviseléség:

PRÁGA, Soukenicka 30.

Vasbutor.

Részeg 85 fillér, gyermek-ágy 11, összecsukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 8.50, rézgarnis 2.50. Összecsukható tábori ágy szélsodronnyal 8.—, sodronnyonai kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca. 3/E. Telefon 22-66. 26975

Szállítási hirdetmény

A polai cs. és kir. tengerészeti arzenál parancsnokága 1910-ik évi szükségleteinek biztosítására az alábbi sorszámbokba beosztott anyagok szállítására általános pályázatot hirdet:

Sorszám	II. Festékek
"	III. Tisztító vatta
"	IV. Bőráruk
"	V. Repeelőaj
"	VI. Lenolaj
"	VIII. Közösleges mosószappanok, gyertyák parafin és stearinból
"	X. Ecsetek és kefék
"	XI. Faszén
"	XIII. Kötégek, drót, budog, szeg és réz
"	XIV. a. Vörösréz csövek
"	XIV. b. Sárgaréz csövek
"	XV. Kötégek, surlóbádog, beszegő bádog öntött fémbl

Sorszám	XVI. Kaucsuktárgyak
"	XVII. Sárgarézkötegek, sárgarézrudak, sárgarézapok, sárgarézdrot
"	XIX. Zvilchváson munkáruháknak számára
"	XX. Vékony kötélfajták, valamint hasonló kendergyártmányok.
"	XXI. Göngyölegszertűn és kábelszerűen vert kötélfajták
"	XXII. Spárga, kátránytalan kenderből
"	XXIV. Acéldróttömlők
"	XXVII. Nyerskenderömlők.

Az egyes eladásra kerülő cikkekre, a szükségeltető mennyiség, minőség és szállítási határidőt illetőleg az ajánlati minta és a föttelteli füzet adatai mérvadók.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 2-ig a polai cs. és kir. tengerészeti arzenál parancsnokágánál benyújtandók.

Ajánlati űrlapok beszerezhetők, illetve megtekinthetők a cs. és kir. közös hadügyminiszterium irodaigazgatóságánál, a bécsi tengerészeti osztálynál, a polai tengerészeti arzenál parancsnokágánál, a trieszti tengerészeti kerületi parancsnokágánál, a budapesti tengerészeti detachemet parancsnokságánál, valamint Ausztria-Magyarország minden kereskedelmi és iparkamarájánál, továbbá a Villachi városi tanácsnál és a bécsi osztrak, valamint a magyar kereskedelemügyi miniszteriumnál Budapesten.

Pola, 1909 szeptember havában.

A polai cs. és kir. tengerészeti arzenál parancsnokságától.

Likörgyárosok, kereskedők és pálinkakészítők a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

Báró Pászthory Árpád

Budapest, Dohány-utca 1b.

Aetherikus olajok, kompositók, eszenciák, rum, likör és pálinkák, továbbá cukrászati kellékek és méregmentes italtestékek ipartelepe.

Árjegyzék és mintákkal kívánatra szolgálók.

Nagyobb megrendelésnél utazómat küldöm ki.

Versenyképesség bármely külföldi és hazai hasonló nemű gyárral.

„ Óvakodjunk silány utánzásoktól. „

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 évan át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

u. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyagbajt, sebeket, bújakört (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, őnfertőzést és annak utóhatjait, ideg-és hágerincsbajt, valamint minden női bajokat.

Remél d. e. 9 órától d. u. 6-ig és este 7-9-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyszer.

Automobil-Bérllet! | Az En Ujságom

Elegáns luxus-automobilok bérelhetők sofőrrel, órákra, fánapokra, napokra, sétakocsizásra. Megrendelések telefon, vagy levélileg. Székely, Angol kávéház. Telefon 5-82. Található reggel 8-10, délután 2-3, vagy este 6-8 óra közt.

előfizetési árak:
egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrásy-ut 10. szám.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK
NÁSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK
A
LEGELÖNYÖSERBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZTES MŰRÉS
üzletében szerezhető be

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 22

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYENES BÉRMENTVE

Legtökéletesebb borsajtók.

Szőlő-zuzók olosó árban.

Árjegyzék, árajánlat bér mentve.

BÄCHER-MELICHÄR
Budapest, VI. kerület, Nagymező-utca 63. szám.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.
Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6,35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a karkasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben elfér.

Ára 80 Korona. Havirészlet 4 Kor. 12 havi egyenlő részletre 72 Korona.

Levegandó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Kzennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____ korona árban, fizetendő _____ kor. havi részletekben _____ tól kezdve, Budapestben, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam visselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi.

Oroszait írást kérik

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetések felvételnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZV.-TÁRS. KIADÁSA

MEGJELENT

A Műveltség Könyvtárának

VII-ik köteté 551 szövegképpel és 11 színes műmelléklettel.

A MŰVÉSZET KÖNYVE

A KÉPZŐMŰVÉSZETEK ÉS A ZENE TÖRTÉNETI ÉS TECHNIKAI FEJLŐDÉSE

Irták **LYKA KÁROLY** és **KACSOH PONGRÁC**

A képzőművészetek és a zene eredetét, művészeti és technikai fejlődését, valamint átalakulásainak és változásainak okát kívánja ez a kötet a művelt közönségnek bemutatni. A műszerzői a művészetek fejlődését úgy dolgozták fel, amint az természetszerűleg kapcsolódik bele az általános emberi művelődés folyamatába. Az olvasó ily módon megismeri a művészetek fejlődésének természetes útját és folyamatát s ezáltal a művészi alkotások esztétikai megítélésénél is önálló véleményre tesz szert.

A MŰVÉSZET KÖNYVE IGEN GAZDAG KÉPANYAGA ÁLTAL VALÓSÁGOS MUZEUMA A MŰVÉSZETEK TÖRTÉNETÉNEK.

MEGJELENT

A könyv ára egy kötetbe kötve **24 K**

A könyv ára két kötetbe kötve **30 K**

